

Şehit
Önder Güzel
Kız Anadolu
İmam Hatip
Lisesi

GÜZELCE

Bilim ve Kültür Dergisi

Yıl:2 Sayı:2 29 Mayıs 2019

Fen Sosyal Bilimler
Proje Okulu

"Amacım, İslam topluluğuna mensup insanlara bilimlerin gerçeğini tanıtmak, benlik duygularını olumsuz etkileyen yanlış yargılardan kurtarmak ve ferdin yaratıcılığına olan inancı kazandırmaktır."

Prof. Dr. Fuat SEZGİN

**ASRIN
BİLİM IŞIĞI
FUAT SEZGİN**

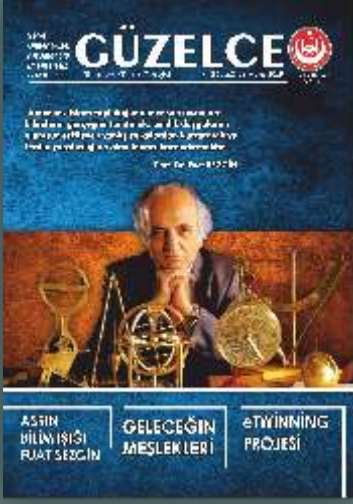
Syf | 4-5

**GELECEĞİN
MESLEKLERİ**

Syf | 12-13

**eTWINNING
PROJESİ**

Syf | 23

Şehit Önder Güzel Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

İmtiyaz Sahibi

Şehit Önder Güzel
Kız Anadolu

İmam Hatip Lisesi Adına
Cemal ÖZYÖN
Okul Müdürü

Genel Yayın Yönetmeni

Orhan ÖZEN

Editör

Betül ÇAĞLAYAN

Yayın Danışmanları

Yavuz POLAT

Emine ŞAHİN

Süleyman ELMAS

Görsel Tasarım

Orhan ÖZEN

Grafik Tasarım

Hakan ÖZER

İletişim

Hacılar Harmanı Mah.

5849 Sk. No:3/1 AKSARAY

Tel: 0382 215 1068

E-posta:

762234@meb.k12ktr

Web:

<http://guzelaihl68.meb.k12.tr>

Basım Yeri:

Yenigün Ofset Matbaa Tesisleri

Zincirli Mah. 510 Sk.

Medaş Arkası AKSARAY

Tel: 0382 212 48 57

222 0 336

İçindekiler

Dilin Gücü	3
Asrın Bilim Işığı Fuat Sezgin	4-5
Bilim Dünyasında 2018	6-7
Deneyler	8-9
Karadelikler	10-11
Geleceğin Meslekleri	12-13
Otizm	14
Robotik Kodlama Nedir ? Nasıl Yapılır?	15
Türk Aynştaynı	16
Dilimizle Koku Alabilir miyiz ?	17
Araba Projesi	17
ALS Hastalığı	18
Aksaray ve Medya	19
Türk Dilini Koruma ve Geliştirme	20-22
eTiwinning Projeleri	23
Röportaj	24-25
Bozkırın Özündeki İyilik	26-27
Umut	28
Yaşam Radyosu	29
Yalnızlık	30
Minik Ellere Uzanan Meleşim	31
Demokrasi	32-33
Kafkas Göçleri	34-35
Aksaray Hamidiyede Yaşayan Kırım Tatar Türkleri	36
Çok Anılan Fakat Az Tanınan Kişi	37
Atatürkü Anlamak	38
Çinde Yaşanan Dram	39
Ali Şimşek İle Röportaj	40-41
Huzurevi İzlenimleirmiz	42-43
Etkinliklerimiz	44-49
Gezilerimiz	50-54
Karikatürlerle Felsefe	58
Karikatürler	59
Resim Sergisi	60-63

DİLİN GÜCÜ

Ederse insanı söz sultan eder;
Ne yumruktan ne kılıçtan iz kalır,
İnsan ölür arkasından söz kalır.

Kutadgu Bilig

İnsanı sultan eden, ölümsüz kılan, savaştan uzak tutan dildir. Kültürümüzün nüvesini meydana getiren şaheserlerden biri olan Kutadgu Bilig'te Yusuf Has Hacip böyle diyor: **“Her iki dünyada mutluluk veren bilgi anlamında olan bu eser, dünyada siyaset biliminde okutulan bir siyasetnamedir.”** Bizler ise sadece edebiyat derslerinde gündeme getirerek geçiştiririz. Ne kadar dikkate değer bir eser olduğunu bizim dışımızdakiler anlamışlar ve anlatmaya da çalışmaktadırlar.

Türk dili, diğer diller gibi bizim için olmazsa olmazdır. Dilin güzel kullanılması, o dili kullananlar açısından yemek, içmek gibi bir ihtiyaçtır. Dilimizin ilk ürünleri olsun sonraki ürünler olsun hepsi ayrı ayrı güzellikler içermektedir. Hayatımızı yönlendirmek, güzelleştirmek, iyilikleri yapmak, kötülüklerden kaçınmak nasıl olacak? Dil mekanizması olmadan bunları yapabilmek tabii ki mümkün olmayacaktır.

“Konfüçyüs'e sorarlar:

–Bir ülkeyi yönetmeye çağırılsaydınız ilk olarak ne yapardınız?

Büyük düşünür şöyle karşılık verir:

-Hiç kuşkusuz, dili gözden geçirmekle işe başladım. Ve dinleyenlerin meraklı bakışları karşısında sözlerine devam eder:

–Dil kusurlu olursa, sözcükler düşünceyi iyi anlatamaz. Düşünce iyi anlatılmazsa, yapılması gereken şeyler doğru yapılamaz. Ödevler gereği gibi yapılmazsa, töre ve kültür bozulur. Töre ve kültür bozulursa adalet yanlış yola sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilemez. İşte bunun içindir ki hiçbir şey dil kadar önemli değildir.”

İnsanların anlatılanları anlayabilmesi, duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi için dilin elzem olduğu kesindir. Bunların doğru bir şekilde olabilmesi için de dile elimizden geldiğince özen göstermek, milletimizce bu bilinci elde etmeye çalışmamız boynumuzun borcudur. Konfüçyüs'ün ifadeleri de bunu teyit etmektedir: “Dil kusurlu olursa, sözcükler düşünceyi iyi anlatamaz.”

Kutadgu Bilig'i dünya çapında bir eser yapan sadece içeriğindeki enginlik değil, aynı zamanda, dilindeki pürüzsüz, akıcı ve harika kullanımlardır. Sadece Kutadgu Bilig mi? **Divanü Lügatit Türk, Atabetül Hakayık, Divanı Hikmet, Risalatün Nushiye, Mesnevi, Leyla ile Mecnun, İstiklal Marşı, Çile...** Bu ve burada zikredemediğimiz eserler. Daha nicelerini görebiliriz tarihimizde. Türkçeyle oluşturulan bu eserler. Divanü Lügatit Türk, Arapça yazılmasına rağmen Türkçeye hizmet etmiş bir eserdir, Türk dilini en güzel bir şekilde kullanmışlar, mesajlarını buna uygun güzellikte dile getirmişlerdir.

“İnsan, dilinin altında gizlidir.” Peygamber Efendimiz, dilin nasıl bir işleve sahip olduğunu bize özlü bir şekilde ifade ediyor. Karakterimizin, düşünce yapımızın ve insanlık değerlerimizin gün yüzüne çıkıp kendini göstermesi, dilin sihirli gücüyle olacaktır. Bu bizim için Türkçedir, Arap için Arapçadır, İngiliz için İngilizcedir. Bütün diller Cenab-ı Allah'ın bir lütfudur. Hiçbir zaman şu iyidir, şu kötüdür gibi bir söylem içinde olamayız. Diğer milletlerle tanış olabilmek için diğer dilleri de öğrenmek gerekir. Ama kendi dilini bilmeyen, güzelce kullanamayan bir kişiden başka dili öğrenmesi beklenemez. Bu sadece şahsiyetini elde edememiş birinin diğer bir dili öğrenmiş varsaymasından ibarettir. Türkçeyi öğrenmek, ona uygun yaşam tarzını da kabul etmek demektir. Bu en başta dindir, daha sonra örf, adet ve gelenektir.

Dilin insanı etkileyen ve etkisi altına alan bir gücü vardır. Güzel söylemler, insanı değişik âlemlere götürür; ama bunun yanında çirkin ifadeler, insanları olmadık sıkıntılarla baş başa bırakabilir. Söz ustalarımızdan Kaşgarlı Mahmut: **“Dil ile düğümlenen, diş ile çözülmez.”** diyor. Düşünerek konuşmak bu açıdan çok önemlidir. Ağzından çıkan söz geri dönmüyor. Bu bilinci elde etmek güzel bir haslet olsa gerek.

Orhun Yazıtları'ndan başlayıp günümüze kadar yazılı ve sözlü olarak gelen dilimiz, Yahya Kemal'in ifadesiyle, ağızımızda annemizin sütüdür. Anne sütünün ne kadar hayati bir değer taşıdığını ve kutsiyetini de çok iyi biliriz. Bilmeyenlerimiz varsa da bunu bildirmek boynumuzun borcudur. Özellikle yeni nesillere dilimizi doğru kullanmayı öğretmeliyiz, bunun için de her türlü seferberliği sağlamamız şarttır. Yabancı bir düşünürün şu sözünü de hiçbir zaman hatırdan çıkarmamak, dilin gücünü ortaya koymak açısından çok önemli olacaktır. Şöyle diyor yazar: **“Kullanıldıkça keskinleşen tek alet, dildir.”**

Cemal ÖZYÖN
Okul Müdürü

ASRIN BİLİM IŞIĞI FUAT SEZGİN

Tarihte yaşadığı zamanlarda kıymeti bilinmeyen insanlar vardır bunlardan biri de Fuat Sezgin. Hayatını ilime adanmış büyük şahsiyet Fuat sezgin. İslam bilim tarihinde büyük yol kat etmiş birçok eser vermiş fedakarlıklar yapmış büyük adam.

1924 yılında Bitlis'te doğan Fuat Sezgin ilk ve ortaöğreniminden sonra 19 yaşındayken bir konferansta tanıştığı Alman oryantalist Helmut Ritter'in kulağına fısıldadığı bir cümle ile kendisini İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Enstitüsünde bulmuştur. "Buhari'nin Kaynakları" başlıklı tezini sunduktan sonra bir gün sokakta gazete satan bir çocuktan aldı 146 arkadaşı ile birlikte üniversiteden atıldığı haberini. Bu haberi aldıktan sonra Türkiye'de çalışmalarını sürdürmeyeceğini anlayınca, birkaç Amerikan ve Alman Üniversitesine mektuplar yazdı. Türkiye'den kopmamak için yakın olan Almanya'yı tercih etti.

Kuşkusuz darbeler neden kötüdür sorusunun cevabıdır Fuat Sezgin. 1960 ihtilali ile tehlikeli bulunmuş ve kovulmuş memleket çocuğudur. Fuat Sezgin Avrupa'nın göbeğinde kendi medeniyetine sahip çıkıp ömrünü o medeniyeti yüceltme yolunda geçiren bir bilim insanıdır. Bununla birlikte bir şarkiyat enstitüsü kurmuştur. Üstelik bu enstitü oryantalist bakışlardan arınmış, egzotik tatlar arama derdi de gütmemiştir.

Bilimler tarihçisiydi Fuat Sezgin, başarılı olabilmek için her şeyden önce aşağılık duygusundan sıyrılmak gerektiğini, bu duygunun Türk milletini bir kanser gibi kemirdiğini düşünmekteydi. 92 yaşında bile, samimiyeti ve adeta bir alimin ciddiyetini yansıtan çehresi ışıklarını hiç kaybetmedi. Günde 17 saat çalışmış ve son senelerinde "Artık yaşlandık, 10 saat ancak çalışabiliyorum" diyen bir bilim insanıydı. 27 dil bilmesinin yanında, bu konuda da mütevazılığına esirgememiştir. " Bir dilde yazılmış ve ihtiyacım olan bir kaynak kitap olduğu zaman, onu okumak için mecburen o dili öğreniyorum." diyerek çeviri kitap dahi okumadığını bizlere gösterir.

Aslında neyi savunursa savunsun. Tezlerinin kuvvetinden önce görmemiz gereken nokta şudur: Fuat Sezgin ve onun gibiler imkanların kısıtlı olduğu

zamanın çocuklarıydılar. Vakitleri okuyarak ve düşünerek geçerdi. " Bir kere geldiğin bu dünyada bilimle yaşa" ilkesine öncelik verdiler. Kuşkusuz yeni neslin düşünceleri bu değerli insanların omuzlarında yükselecektir. Sizler de hayal edin lütfen. Öyle bir insan düşleyin ki, ileri düzeyde

kutuplaşmış ve tahammül duygusunu yitirmeye başlamış bir toplumda yaşayan herkes, onun vefatıyla derin üzüntü duymuş üstelik onun hakkında kötü bir şey söyleyen tek bir insan dahi bulunmamakta. Sadece bunlar bize ne kadar değerli bir şahsiyet olduğunu göstermekte. Fuat sezgin İslam bilim tarihine kendini adar. Astronomi, coğrafya, matematik ve daha birçok alanda kendini geliştirmiştir. Yazdığı kitaplarda bilim tarihinde Müslümanların çok büyük rol oynadığını birçok şeyin temelini Müslümanların attığını, birçok icadı Müslümanların yaptığını anlatır.

Batı'da bulunan birçok şeyin ilk temellerinin Müslümanlar tarafından atıldığını ilk haritayı, ilk gök bilimleri üzerindeki çalışmaları Müslümanların yaptığını gittiği ülkelerde yaptığı çalışmalarda bunların gerçeğini göstermek için çok çaba sarf etmiştir. Müslümanların batının karşısında asla aşağılık duygusuna kapılmaması gerektiğini kendilerini bilmelerini istemektedir. Dinlenmeye zamanım yok diyen Sezgin, zor uğraş gerektiren bir görev üstlendiğinin farkındaydı. 60 ülkenin kütüphanesini gezdiğini söylemektedir. Sıradan ve belirli kalıplar içerisine sıkışıp kalan ilim insanlarına, elinde yenilik meşalesi ile karşılık veren kişidir Fuat Sezgin. Kendisini tek bir alan ile sınırlandırmayıp ufkunu geniş tutan bir adamdır. Hayatı boyunca insanlara asıl gerçeğin sesini duyurmaya çalışmış ve bundan hiçbir zaman yılmamıştır. Bu çalışmalarının karşılığında hak etmediği cevaplar almıştır. Ama o ilerlediği bu yolda karşısına çıkan pürüzlere takılmamıştır. O diğer sanatçılar gibi bencil değildir. Onun gözü dün ve bugünde olduğu kadar, hatta ondan daha çok gelecektedir.

Müslümanların yaptığı icatları göstermek için bilim teknoloji tarihi müzesi yapma fikri aklına geldi. Bunu istemesinin sebebi bir şeyleri somutlaştırarak insanların aklında daha kalıcı izler bırakmaktır. Tabii ki bir müze yapmak basit bir şey değildi. Başta 5-10 alet çıkarabileceğini düşünen Sezgin şuanda müzede 800 kadar alet bulunduğunu söylüyor. Müslümanlar Batı'dan bu kadar ilerde iken birçok şeyin temelini Avrupalılar bizden alırken aslında ilk biz elde etmişken şimdi neden imrenerek bakıyoruz da kendimizi kalkındırmak geliştirmek için çaba sarf etmiyoruz. Sezgin sık sık biz Müslümanların büyük şeyler yapabileceğimizden ki geçmişte büyük şeyler yaptığımızdan bahsediyor.

Müslümanların yaptığı büyük işleri göstermek için bir ömrünü feda etmiş bir bilgin. Yılmadan yorulmadan her şeyin temelini inmiş ve genelde bir Müslümanla karşılaşmıştır ama sonra bir Avrupalı tarafından ilklerde yazılı şekilde görmüş

ve bunun doğrusu için müzesinde aletleri buluşları açık açık göstererek kanıtlamaya çalışmıştır.

Prof. Dr. Fuat Sezgin'in öncülüğünde kurulan İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi de üstün nitelikli eser ve ortaya konan özgün çalışmalardan dolayı kurum statüsünde Kültür ve Turizm Bakanlığı 2016 Özel Ödülü'ne layık görüldü.

Fuat Sezgin'i tanımak bize çok kolay geliyor. Kimimizin telefonda öylesine gezerken, kimimizin sıradan zannettiği bir kitabı okurken karşısına çıkar Fuat Sezgin. Ama onun hayatını anlamak bu kadar kolay değildir. Onun yaptıkları bizim hayatlarımızı etkilemekle kalmaz, değiştirir. Son olarak Allah hepimize başka insanların hayatında derin izler bırakan bir Fuat Sezgin olmayı nasip etsin.

ÖDÜLLERİ

Kral Faysal Ödülü 1978
Frankfurt Main Goethe Plaketi 1980
Almanya 1. Derece Federal Hizmet Madalyası 2001
İran İslami Bilimler kitap ödülü 2004
Hessen kültür ödülü 2009

ÜYELİKLERİ

Arap Dili Akademisi Kahire
Arap Dili Akademisi Şam
Fas Kraliyet Akademisi Rabat
Arap Dili Akademisi Bağdat
TÜBA[Türkiye Bilimler Akademisi] şeref üyeliği

Fuat Sezgin elinden gelenin çok daha fazlasını yapmış

önümüzde büyük bir önder lider olmuştur. Genç nesillere tavsiyesi öncelikle dünyevi zevklerden kendimizi uzak tutup şu dünyada iz bırakmak için çok çalışmamamız gerektiğinden daha sonra da sabırlı olmamız gerektiğini söylemektedir. "İki günü birbirine eşit olan insan ziyandadır." hadisini esas alarak her daim kendini yenileyen ilerleyen yüce bir şahsiyet olarak güzel izler bırakarak aramızdan ayrılmıştır. Sezgin'in bize bıraktığı değerli mirasa sahip çıkarak bu kadar büyük işler yapmış bir insanı kendimize örnek almamız gerekir.

Fuat Sezgin, 30 Haziran 2018 tarihinde ebediyete intikal etti. İstanbul'da kendisinin öncülüğü ile kurulmuş olan

İslam Bilim Tarihi Müzesinin bahçesine defnedildi. 2019 yılı şahsına münhasır olarak Fuat Sezgin yılı ilan edilmiştir. Eserleri ve örnek hayatı nesiller boyu var olacak.

Hazırlayanlar: Fatma Nur AKPINAR, Nur Merve KUŞ, Rumeysa AKKURT

Kaynakça: SEZGİN Fuat, Bilim Tarihi Sohbetleri, Söyleşi: Sefer Turan, Tımaş Yayınları, İstanbul 2018.

BİLİM DÜNYASINDA 2018

Geçtiğimiz yıl bilim ve teknoloji dünyası birçok alanda yeni gelişmelere şahit oldu. Her geçen gün bilim, insan yaşamını biraz daha kolaylaştırmakta ve bizlere kaliteli yaşam için yeni kapılar aralamakta. İşte 2018 ' in ses getiren bilimsel ve teknolojik gelişmelerinden bazıları...

CRISPR' li İkiz Bebekler

Çin' de CRISPR yöntemiyle genetiğinde değişiklik yapılan ikiz bebeklerin dünyaya geldiği haberi çok etkisi yarattı. Çinli bilim insanı Jiankui He , bebekler embriyo aşamasındayken CRISPR yöntemiyle onları AIDS hastalığına yol açan HIV virüsünden koruyacak genetik bir değişiklik yaptı. CRISPR yöntemi yeni bir teknoloji olduğundan insan sağlığına ne tür zararları olabileceği de tam bilinmiyor. Bu gen değiştirme yönteminin bir diğer teknik sorunu ise istenen değişikliğin hedeflenen tüm hücrelerde gerçekleşmeyerek bireylerde "Mozaiklik " adı verilen soruna yol açabileceği ihtimali. Bu yüzden yöntem birçok bilim insanı tarafından kabul görmüyor ve araştırmacı Jiankui He'nin bu çalışmayı etik kuralları göz ardı ederek yaptığı düşünülüyor. Tüm bunlara rağmen CRISPR yöntemi geliştirilip zararları yok edilebilirse gelecek dönemde insanlara ciddi sorunlar yaratan birçok genetik hastalığın önüne geçilebilir.

Kilogram Yeniden Tanımlanıyor

Geçtiğimiz yıl yirmi altıncısı düzenlenen Ağırlıklar Ve Ölçüler Genel Konferansı'nda elli dört ülkenin temsilcilerinin katılımıyla kütle ölçüm standartı olarak kullanılan Uluslararası

Kütle Prototipi (IPK)'nde değişikliğe gidilmesi onaylandı. 130 yıldır kullanılan IPK 20 Mayıs 2019 tarihinde yerini Planck

sabiti ile tanımlanmış yeni ölçü birimine bırakacak. Uluslararası Kütle Prototipi (IPK) 1889 yılında Fransa' da %90 platin ve %10 iridyum alaşımından yaklaşık 39 mm yüksekliğinde ve çapında bir silindirik biçimde üretilmiş ve birkaç kopyası yapılarak çeşitli ülkelere gönderilmiştir. IPK ve kopyaları her ne kadar cam fanuslarda muhafaza edilmeye çalışılsa da yapılan çalışmalar sonucunda kütlelerde zamanla değişiklik olduğu gözlemlendi. Değişimin 100 yılda ortalama 0,00005 gram civarında olduğu belirlendi. Değişim küçük gibi görünse de eczacılık, kimya, ileri teknoloji gibi uygulama alanlarında büyük hatalara sebep olabilmekteydi. İşte bu yüzden kilogram, Planck sabiti ile fiziksel bir nesneye bağlı tanımdan, kullanıcıdan, zaman ve konumdan bağımsız evrensel bir tanıma geçecek. Son olarak, yapılan bu değişikliğin kişilerin gündelik yaşamından ziyade çok hassas kütle ölçümleri gerektiren bilimsel çalışmalarda kullanılacağını söyleyebiliriz.

Insight Mars'ta

5 Mayıs tarihinde Dünya'mızdan ayrılan NASA' ya ait Insight uzay aracı, yaklaşık 7 ay süren yolculuğunu tamamlayıp Mars'a ulaştı. 26 Kasım'da gezegenin yüzeyine inen Insight, geçmişte Mars'a gönderilen Curiosity ve Opportunity gibi

uzay araçlarından biraz farklı çalışacak. Diğer uzay araçları gezegenin yüzeyi ve atmosferi hakkında bilgi toplamıştı. Insight 'ın görevi ise özel sondaj yöntemleri ile Kızıl Gezegen'in yeraltı yapısını incelemek. Mars'taki sismik aktivite, yeraltı ısı ve gezegenin çekirdeği konusunda veriler toplayacak olan Insight, çekirdeğin yapısı ve büyüklüğü konusunda da bilim insanlarının ilk kez fikir sahibi olmasını sağlayacak. Ayrıca Mars'ın katmanlarının incelenmesi diğer gezegenlerin oluşumuna da ışık tutacak.

Kansere Erken Teşhis

Geçtiğimiz yıl erken teşhisin hayat kurtardığı iki kanser türü için yeni teşhis yöntemleri geliştirildi. Yumurtalık kanseri ve genellikle ileri aşamasında fark edildiği için tedavi süreci zor olan pankreas kanserini kan tahliliyle teşhis etmek artık

mümkün. Araştırmacılar yumurtalık kanseriyle ilintili bir grup mikroRNA tespit etti. Kanser hücrelerinin normal hücrelerden farklı bir mikroRNA profiline sahip olduğu belirlendi. MikroRNA 'lar kanda dolaşan moleküller olduğu için de kanda bulunma düzeyleri kan tahliliyle tespit edilebilir. Böylece basit bir kan testi ile kanserli hücelere sahip olup olmadığımızı anlayabiliriz. Pankreas kanserinin kan testi ise farklı proteinlere özel antikor çipleri yardımıyla oluşturuldu. Söz konusu çalışmada bağışıklık düzenleyici proteinler ile kanserle ilintili antijenlere özel antikolar kullanıldı. Çiplerde bulunan yüzlerce antikordan 29'unun pankreas kanserinin teşhisi için belirleyici olduğu tespit edildi.

Kendini Geliştiren Yapay Zeka

Robotlar günden güne insanlaşıyor ve aramızdaki yeti farklılıkları azalıyor. Buna düşünme ve karar verme mekanizmalarını da eklemek için robotların eylemleri kendi başlarına öğrenmeleri gerekiyor. Bu zamana kadar üretilmiş olan en gelişmiş yapay zekalardan sorumlu şirket DeepMind ise makine öğrenimi üzerinde çalışmalarını yürütüyor. Nihai amaç, bir makinenin öğrenmesini ve sorgulamasını sağlamak. Robotların öğrenme mekanizması testleri için

yeni paradigmalara geliştiren araştırmacılar, robotlara oyun alanı temizlemek gibi görünürde basit işler veriyorlar. Aynı zamanda tamamlaması karşılığında onları ödüllendiriyorlar. Robotlar da görüş alanlarını keşfediyor, sensörlerinin işlevselliğini test ediyor. Şu an için çöpleri boşaltmak, yemek yapmak veya dağınık bir odayı toparlamak yapay zeka için oldukça karmaşık. Bilim insanları bu teknolojiyi geliştirilir ve yapay zekaların kendi kendine öğrenme eylemlerini robotlara uyarlayabilirse insanoğlunun yaşamı daha da kolaylaşacak.

Dilek Nur TURAN

KAYNAKÇA:

<https://www.webtekno.com>

<https://www.bbc.com>

<https://www.tubitak.gov.tr>

Aylık Popüler Bilim Dergisi Sayı:614

DENEYLER

Deneğin Adı:

Güneş Enerjisi İle Sulama Ve Aydınlatma Sistemi (1)

Deneğin Amacı:

Temiz enerji kaynaklı sulama ve ışıklandırma sağlayarak hem çevreye katkı sağlayıp hem de bütçeye katkı sağlamak.

Kullanılan Malzemeler:

10 wattlık güneş paneli, 12 voltluk akü, 12 voltluk ampul, sulama havuzu, motor, bağlantı kabloları, pozisyon anahtarı, açma kapama düğmesi, sulama hortumu.

Yapılışı:

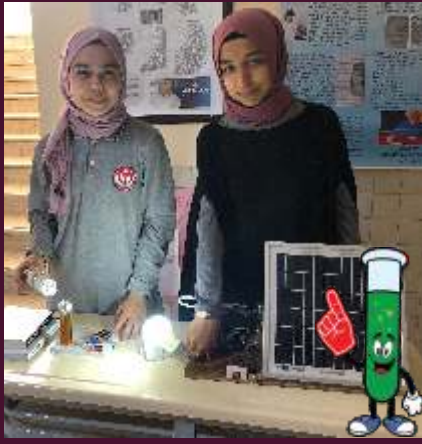
Kullanılan malzemeleri uygun şekilde birleştiriyoruz.

Sonuç:

Güneş'ten gelen enerjiyi panel yardımıyla alarak elektrığe çeviriyoruz. Aküde depoluyoruz. Pozisyon anahtarını aktif hale getirdikten sonra

sensörü kapatıyoruz. Su dolu havuzdaki su, motor yardımıyla pompalanıyor. Sistem karanlıkta çalışıyor. Bu yüzden gündüz panelin güneş almasını sağlıyoruz. Sistemin enerjisi kendi halinde yenilediği için tamamen bütçe dostu. Hiçbir elektrik olmadığı için temiz enerji kaynaklıdır. Sulamanın yanında aydınlatmanın sağlanması için de kullanılabilir.

Zehra Nur Candan

Deneğin Adı:

Ayırma Hunisi İle Sıvı-Sıvı Karışımı Ayırma (2)

Deneğin Amacı:

Sıvı-Sıvı Karışımı Ayırmak

Kullanılan Malzemeler:

Su, sıvı yağ, ayırma hunisi, 2 tane beher.

Yapılışı:

Önce ayırma hunisi düzeneği kurulur. Daha sonra karışım huninin içine koyulur. Musluk açılınca yoğunluğu fazla olan altta kaldığı için ilk o behere dökülür. Tamamen su boşaltıldıktan sonra musluğu kapatıp beheri değiştirip huninin içinde kalan sıvı yağı da boşaltıp

sıvı-sıvı karışımı tamamen ayrılmış şekilde elde edilir.

Sonuç: Sıvı-sıvı karışımları yoğunluk farkına göre ayırmış olduk.

Duygu Ok
Güllale Fidan

Deneğin Adı:

Doğal İndikatör(3)

Deneğin Amacı:

Doğal maddelerle bazı maddelerin asit-baz olduğunu anlamak.

Kullanılan

Malzemeler:

Karalahana suyu, limon tuzu, sirke, karbonat, deterjan, toz deterjan, beher.

Yapılışı:

Beherlere sırayla lahana suyu dökülür ve asit baz olanları ayrı ayrı lahana sularının içine atılıp karıştırılır.

Sonuç: Renk tonlarına göre maddelerin asit baz olup olmadığını anlarız.

Sena Karacaer
Damla Aksoy

TÜBİTAK MATEMATİK DALINDA BÖLGE FİNALERİNE KATILAN “BOYAMA PROBLEMİ” PROJESİ

Okulumuz öğrencisi Bengisu DUMAN, Aksaray BİLSEM adına “Boyama Problemi” adıyla bir matematik projesi hazırladı. Hazırlanan projede yeni bir denklem oluşturan Projede matris, fonksiyon ve kombinasyon konularını kullandı. Hazırlanan proje matematik dalında proje Kayseri Bölge Finaline katılmaya hak kazandı.

DENEYLER

Deneyin Adı:

Yanardağ Deneyi (4)

Deneyin Amacı:

Karbonat ve sirkenin tepkimesini anlamak.

Yapılışı:

400ml sirke üzerine 2 çay kaşığı karbonat ile yapılır.

Sonuç:

Karbonat ve sirkenin tepkimeye girerek karbondioksit gazı çıkışını gözlemledik.

Güllale Fidan
Zeynep Bengisu Ekecik

Deneyin Adı:

Nişastanın hal değiştirmesi (5)

Deneyin Amacı: Mısır nişastası ve suyu belirli bir oranda karıştırdığımızda neler olduğunu gözlemlemek.

Kullanılan Malzemeler:

Nişasta ve su
Yapılışı: Mısır nişastası ve su belirli bir oranda karıştırılıp yoğurulur.

Sonuç: Mısır nişastası su ile karıştırıldığında Newton sıvısı özelliklerine uygun hareket etmemektedir güç uygulandığında bu mısır nişastası-su karışımı sıvı maddenin katı cinsi gibidir. Ancak hareket yavaş uygulandığında ise sıvı gibidir.

Arife Nur OSKAY-Fatma GEZGİNÇİ

Deney Adı:

Hidrolik Köprü (7)

Deneyin Amacı: Elektrikten tasarruf etmek.

Kullanılan Malzemeler:

Dondurma çubukları, strafor, şırınga, serum hortumu.
Yapılışı: Çubukları körü biçimini alacak şekilde yapıştırdık. Birleşim yerlerine strafor yerleştirdik. 2şırınga arasına hortumu yerleştirdik ve içlerini suyla doldurduk. Bu sistemi köprüyü kaldıracak biçimde yerleştirdik.

Sonuç: Su yardımı ile elektrikten tasarruf ettik.

Özgül Rana Çokkayışlı

Deney Adı:

Kan Tahlili (6)

Deneyin Amacı:

Aglütinasyon (çökeltme) ile kan grubu tespitinin yapılması.

Kullanılan Malzemeler: Anti A, Anti B, Anti D serumları, steril iğne, lam, eldiven, yara bandı.

Yapılışı: steril iğne kan alınacak parmağa hafifçe batırılır. Gelen kan birbirlerine değmeyecek şekilde 3 ayrı damla halinde lama damlatılır. Her bir damlasına 3 farklı serumdan biri uygulanır. Çökeltme gerçekleşenler gözlemlenir.

Sonuç: A kan grubundaki bireyin kanı Anti A'da, B grubundaki bireyin kanı Anti B'de, Rh faktörü pozitif olan da Anti D'de çökeltir. Deneyde çökeltmeleri gözlemleyip kan gruplarını analiz ettik.

Nurgül Saka - Ayşe Okur

Deney Adı:

Azot Gazının Süblimleşmesi (8)

Deneyin Amacı: Oda koşullarında azot gazının süblimasyonunu gözlemlemek. Donma noktası -196 derece olan sıvı azotun gıdalar üzerindeki şok dondurucu özelliğini gözlemlemek.

Kullanılan Malzemeler: Kağıt bardak, 1 lt sıvı azot, çeşitli sebzeler.

Yapılışı: Isı yalıtımlı termosla doldurulan azot gazı içinde su olan kağıt bardak üzerine boşaltılır.

Çıkan buharlar süblimleşmeyi ispat eder. Sebzeler üzerine dökülen sıvı azotun şok dondurucu özelliği gözlemlenir.
Sonuç: Azotun 25 derecede yani oda koşullarında sıvıdan gaza geçişi görüldü. Gıdalara yaptığı dondurucu etki ile uzun süre korunabileceği anlaşıldı.

Feyza Yücel

Bilim Fuarına katkılarından dolayı Biyoloji Öğretmeni Ayşe Latife DUMAN'a , Kimya Öğretmeni Sibel DOĞAN'a , Fizik Öğretmeni Melih CANATAN'a teşekkür ederiz.

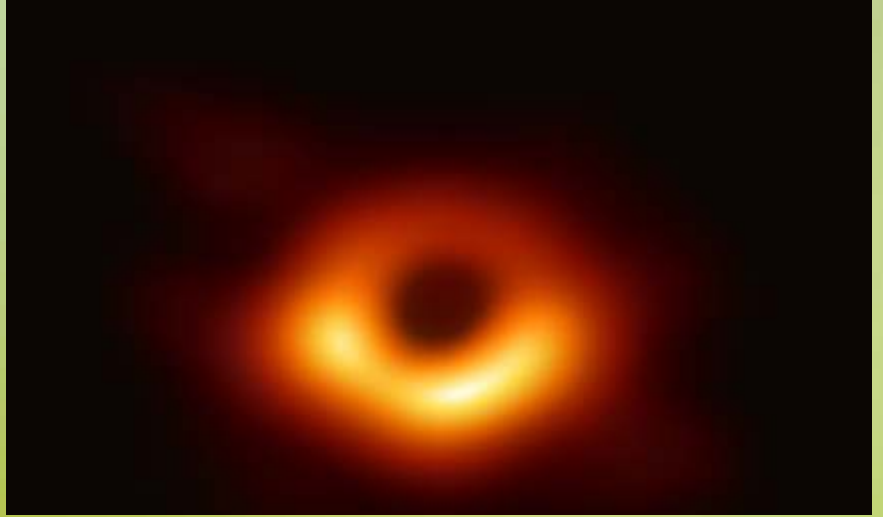
KARA DELİKLER

İçinde yaşadığımız kainat, inanılmaz derecede görkemli ve farklı renklerdeki güzelliklerle dolu. Ama aynı zamanda bilinmez ve ürkütücü. Evrenin durmaksızın artan karanlığının içinde yüz milyarlarca galaksiden fazlasının varlığını bilmek, insanoğlunun aslında ne kadar küçük olduğunu hatırlaması için fazlasıyla yeterli. Her galakside gerçekleşen, akıl almaz ve bilimin uzun araştırmalar sonucunda keşfettiği varoluşlar mevcut. Bunlardan biri de kara delikler. Birazdan sözünü edeceğim kavramla aslında çoğu zaman sen de karşı karşıya kalıyorsun. Kara delikler... Kimi zaman nasıl davranıp ne yapacağını bilemediğinde onun içindeymiş gibi hissedersin. Bazen paranı nereye harcadığını kavrayamadığında o yutmuş gibi gelir. Karşıdaki muhatabının laf anlatılmaz biri olduğunu fark etmenle beraber, sözcüklerinin bir kara delik tarafından emildiğini hissedersin mesela. Anlayışla karşılanmak için elinden geleni yapmana rağmen, olmaz ya hani. Sanki bir kara delik içindeymişçesine atomlarına kadar parçalandığını hissedersin. Şimdi aşırı karmaşık hislere bürünmüş bu cümleler, bir kara delik olup beni hapsedmeden asıl konuya giriş yapmalıyım sanırım.

Kara Delik Nedir?

Sadece bilim kurgu filmlerinde, simülasyonlarda gördüğümüz kara delikleri teoriden kurtararak kesin şekilde kanıtlayan bir fotoğrafı var artık. Bir nesil öncesine kadar elde edilmesi imkansız olarak öngörülen kara delik görüntüsü, 10 Nisan 2019 tarihinde basın toplantısıyla tüm dünyaya yayımlanarak uzay biliminde önemli yer edindi. Şu fotoğrafa geçmeden... Ne ola ki filmlere konu olan bu kara delik?

Tanım olarak uzayda yer alıp olay ufkuna giren hiçbir madde ve radyasyonun kaçamayacağı kadar büyük yerçekimi olan aşırı yoğun oluşumlar. Çok büyük kütleli bir yıldız, yakıtı

bittiğinde küçülür küçülür ve kendi üzerine çöker. Yani kara delikler aslında ölü yıldızlardır diyebiliriz. Çöken yıldızın hacmi küçülür ancak kütlesi hala büyük olduğundan muazzam derecede yoğunurlar. Somuta dökmek gerekirse: $d=m/V$ 'yi biliriz değil mi? Kütleli ne kadar artırır, hacmi de ne kadar azaltırsak yoğunluğu o kadar artırmış oluruz. Yoğunluğunun büyüklüğünü kavrayabilmek için hayal edelim. Güneşten milyarlarca büyük bir maddenin kütlesinin tamamını İstanbul şehri kadar bir hacme sıkıştırmak gibi bir şey bu oluşum. Yani bir kara deliğe gidip bir çay kaşığı madde alsanız, kütlesi dünya büyüklüğüne denk gelebilir. Güneşi gülüşlerine bu şekilde sığdırıyorlar zannımca. İşte bu kadar büyük kütleli cisimler, uzay-zaman dokusunu normal kütleli cisimlerden çok daha fazla bükerekler. Tıpkı gergin bir çarşafın üzerine bowling topu bırakıldığında ne olacağı gibi. Kara deliklerin yaptığı bu bükülmeye kütle çekim kuyusu denir. Kuyu öylesine hızlı derinleşir ki ışık bile bu kuyudan kaçamaz. Işığı içine çekip yansıtmadığı için de karanlıktır. Adı buradan gelir.

İlk Karadelik Fotoğrafi

Kara deliğin gölgesi demek çok daha uygun olur sanıyorum. Malumunuzdur ki, bir şeyi görebilmemiz için ya ışık yansıtması ya da ışık yayması gerekir. Doğası gereği bir kara delik görülemez. Ancak etrafındaki gaz, toz ve partiküllerin (hatta yıldızların) emilmesi ve aşırı ısınmasıyla yaydığı X ışınlarıyla gözlemleyebiliyoruz. Bu sıcak malzeme diski parlayarak gölgelenmiş bir karadelik görüntüsü oluşmasını sağlıyor.

Bu görüntü, Dünya'dan 55 milyon ışık yılı uzaklıktaki Messier 87 (M87) galaksisinin merkezinden. Yani başka bir deyişle gördüğümüz şey aslında 55 milyon yıl öncesine ait. Ağırlığı Güneş'in 6.5 katı olan bu kara deliğin görüntülenmesinde, Event Horizon Telescope (Olay Ufku Teleskopu) etrafında oluşan sıcak materyal diskinde 'olay ufku' diyoruz ekibi çalıştı. Uluslararası bir radyo teleskop ağı olarak kurulan EHT, yaklaşık 200 araştırmacının yanında bir çok uzay merkeziyle birlikte çalıştı. Dünyanın bir çok yerinde bulunan, birbirine fiziksel olarak bağlı olmasa da atomik saatlerle (hidrojen masörü) senkronize olabilen yer altı telsiz teleskopları kullanıldı. Bu teleskoplar dünya büyüklüğünde tek bir teleskopmuş gibi çalıştı. NASA astrofizik bölüm müdürü Paul Hertz: "Yıllar önce bir karadelinin görüntülenebilmesi için çok büyük bir uzay teleskobu kurmamız gerektiğini düşündük. EHT ekibi dünyanın dört bir yanındaki radyo teleskoplarının tek bir enstrüman gibi konserde çalmasını sağlayarak on yıllarca önce bunu başardı." diyerek kurulan bu düzeneği çok güzel yorumlamıştır.

Farklı karalarda bulunan 8 adet teleskobun, geliştirilmesi ve bağlanması ne kadar güç olsa da sonuç için her şey değerdi. Bu yerler Hawaii ve Meksika'daki volkanlar, İspanya'da Sierra Nevada dağları, Şili Atacama Çölü ve Antarktika'yı içeriyordu. Benzeri görülmemiş hassasiyette çalışan bu teleskoplarda kullanılan teknik (VLBI), muazzam bir şekilde Paris'teki bir kaldırım kafesinden New York'ta bir gazete okuyabilecek kadar 20 mikrosaniyelik bir açısal çözünürlük elde etmesine izin veriyor. Bunlarla beraber EHT'nin her teleskobu müthiş derecede veri üretmiştir (günde yaklaşık 350 terabayt). Elde edilen bütün bu veri ve gözlemleri süper bilgisayarlara aktardılar. Taşımak öyle kolay olmadı tabii ki. Bunun içinse onlarca sabit disk kullandılar. Bavullara doldurup doldurup öyle taşıdılar. Görüntü neden net değil diye mız mızlananlar olursa diye söylüyorum. En basitinden Antarktika'daki veriler için ulaşım, hava koşulu vs. problemlerden dolayı toplamak, taşımak,

birleştirmek için iki yıl boyunca uğraştı bu bilim insanları.

Sadece M87'deki değil kendi galaksimiz olan Samanyolu'nun çekirdeğindeki kara deliği de gözlemliyorlar. Ancak M87 kara deliği çok daha uzak, çok daha büyük ve diski çok daha parlak olduğundan buraya yoğunlaştılar. Üstelik artık bir ismi de var: Powehi. Hawaii dilinde derin, süslü karanlık oluşum manasına geliyor.

Önemli bir yere daha değinmek gerekirse, tarihe geçen bu görüntüyü bize sunan bilim insanları aslında Einstein'ın izafiyet teorisini bir kez daha ispatlamış oldular.

Bir zamanlar teoriden bile ibaret olmayan bu kara delikler, aslında henüz tam manasıyla sınırlarından arınmış değil. Stephen Hawking'in bize söyleyecekleri var: "Kara delikler boyandıkları kadar kara değildir. Eskiden düşünüldüğü gibi sonsuz hapisaneler değiller. Kara deliklerin dışına ve muhtemelen de başka evrenlere çıkış yapılabilir. Yani bir karadelikte olduğunuzu düşünüyorsanız vazgeçmeyin. Bir çıkış mutlaka var. Aşağıya değil yukarı yıldızlara bakın. Asla çalışmayı bırakmayın. Çalışmak yaşamınıza bir anlam ve amaç katar. Aşk bulacak kadar da şanslıysanız eğer, bilin ki aşk orada, ona da sıkıca sarılın."

Beyzanur KÖSE

Kaynakça: www.nasa.gov, www.e-koc.org, www.bbc.com, eventhorizontelescope.org, evrimagaci.org.

Event Horizon teleskop dizgesi

GELECEĞİN MESLEKLERİ

21. yüzyıl teknoloji ve inovasyon çağı olarak gelişmeye devam ediyor. Teknolojik yenilikler birçok mesleğe olan ihtiyacı azaltarak bir kısmının da yok olmasına neden oluyor. Ancak diğer yandan ilerleyen teknoloji farklı meslek gruplarının da oluşmasını sağlıyor. 2000'lerin başında Google SEO uzmanı diye bir meslek yokken bugün internet sitelerinin vazgeçilmez elemanları oldular.

Geleneksel mesleklerin yavaş yavaş ortadan kaybolduğu bu çağda önümüzdeki 10 yıl içinde neredeyse bütün iş alanları farklılaşacak. Yeni neslin meslek seçiminde dijital dönüşümün öne çıkardığını mesleklere yönelmeleri gerekecek.

İlerleyen teknolojiyle ortaya çıkacak yeni meslekler;

3D Üretim Mühendisi

3 boyutlu yazıcılar son yılların en çok dikkat çeken teknolojilerinden biri. Bu alanda kurulan girişimler ise özellikle tekstil, sağlık, yemek gibi konularda önemli değişimler vaat ediyor. 3D üretim mühendisliği gelecekte üretimi seri üretimden kurtarıp kişiselleştirebilir bir hale getirecek. Siz de gelecekte kendi ürünlerinizi kendinize özel üretmeye hazır olun. Üstelik çok daha hızlı ve ekonomik.

İklim Mühendisi

İklim değişikliği ve küresel ısınma gibi konular ve ekosistemin bozulmasının insanlık için büyük sorunlar oluşturacağı fikri her geçen gün artıyor ve bu alanda yapılan çalışmalar yoğunlaşıyor. Ülkeler, iş adamları hatta girişimciler Elon Musk gibi bu konunun üzerinde çalışıyorlar. Yakın gelecekte bu sorunun derinleşeceğini ve bu alanda çalışıp çözümler

üretecek profesyonellere ihtiyacın artacağını öngörmek hiç zor değil.

Dijital Rehabilitasyon Danışmanı

Şu anda bile o kadar çok bilgiye maruz kalıyoruz ki beynimiz bir yerden sonra yetişemiyor.

Sosyal medyada bir çoğumuz mutluymuş gibi tonlarca fotoğraf paylaşıyoruz. Paylaşımlar sizce ne kadar doğruyu gösteriyor? Eski insanlara bir

bakın, daha mutlulardı. Gelecekte teknoloji kullanımının giderek artacağını düşünürsek insanlar teknoloji detoksu yapmak isteyeceklerdir. Danışmanlık eğitimi almış olan insanlar muhtemelen bu işi yapmak için en iyi şekilde donatılmış olacaktır.

Drone Pilotu

Hobi olarak yaygın kullanılan drone aynı zamanda birçok film, video çekiminde hali hazırda kullanılıyor. Otomobil gibi drone yarışları da mevcut. Henüz bu mesleği yapan biri ile karşılaşmamış olmanız yakın gelecek çokça adını duymayacağınız anlamına gelmiyor. Bu meslek çok yeni olmasına rağmen gelecek sadece video çekimlerinde değil insan taşımak için hatta belki askeri alanlarda bile kullanılacak.

Enerji Sistemleri Mühendisi

Enerji yüzyıllardır insanoğlunun gündemini en çok meşgul eden konulardan biri. Ancak muhtemelen hiç bu kadar önemli olmamıştı. Ve bu önem her geçen gün artıyor. Özellikle temiz ve yenilenebilir enerji gibi konular gelecekte oldukça önemli hale gelecek, bu alandaki profesyonellere büyük fırsatlar sunacak ve enerji sistemleri geleceğin mesleklerinde büyük öneme sahip bir konu haline gelecek.

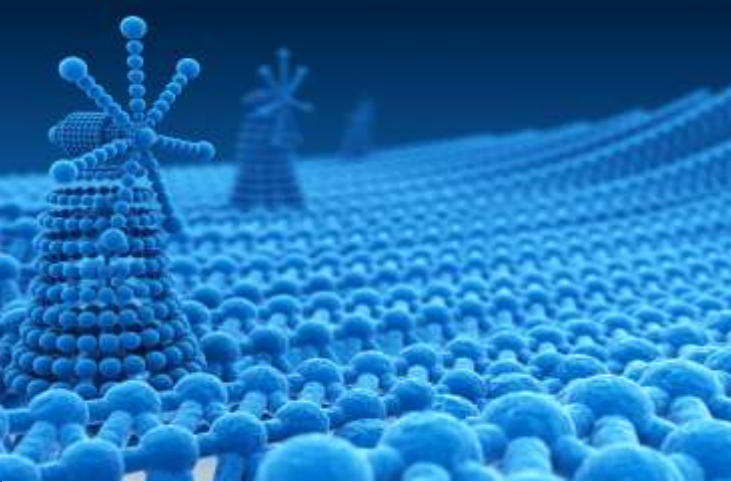
Beyin İmplant Uzmanı

İnsan beyni inanılmaz derecede karmaşıktır, ancak insanlığın nasıl çalıştığına dair anlayışı, çoğumuzun muhtemelen fark ettiklerinden daha hızlı büyür. Sinirbilimdeki hızlı gelişmeler bilgisayar teknolojisindeki inanılmaz ilerlemelerle birleştirilirken, bazı şaşırtıcı olanaklar bulacağız. Bir gün, sanal telepati, bellek iyileştirmesi, hastalık yönetimi, ruh hali düzenlemesi, felç tedavileri ve çok daha fazlası gibi avantajlar için insanların beyinlerine implante edilebilir.

Nano Teknoloji Mühendisi

Maddeyi atom veya molekül düzeyinde manipüle etmek, geniş bir yelpazede yenilikleri hayal etmemize ve tasarlamamıza imkan verecek. Örneğin inşaat alanında kendini kopyalayan nano yapıların, insan vücudunda ise bağışıklık sistemine yardımcı olan nano robotların kullanılması, bu alanda çalışan birçok uzmanın kafasındaki ilk fikirlerden. nano teknoloji halihazırda gelişmiş malzemelerin üretilmesi için kullanılıyor. bu malzemeler ise elektronik ve kıyafet gibi tüketim ürünlerinde kullanılıyor. Bu teknoloji olgunlaştıkça, nano teknoloji mühendisleri de, ortaya koydukları tasarımların çevreye ve insana zarar vermeyen parçalar olduğundan emin olmak zorunda kalacak.

Gelişen teknoloji birçok meslek koluna olan ihtiyacı ortadan kaldırırken yeni mesleklerin ortaya çıkmasını da beraberinde getiriyor. Hal böyle olunca gelecekte nasıl mesleklerin olacağı merak konusu. Geleceğin meslekleri arasında hemşirelerin yanı sıra yapay zeka destekli sağlık teknisyeni, geleneksel terzinin yerine dijital terzi gibi meslekler ortaya çıkacak. Bunların yanı sıra İnternet gazeteciliği, ekolog, iklim

mühendisliği ve drone pilotluğu gibi uzayıp giden bir liste var.

F. Nihan KILIÇ BAYLAN

Rehberlik Öğretmeni
KAYNAKÇA

1. www.listelist.com

2. www.pervinkaplan.com

3. https://meslegimhayatim.meb.gov.tr

MİLLETİM

Mazisiyle gurur duyarım
Şanlı Türk milletinin
Görürüm eksiklerini
Bu satırlarda söylerim.

Dininiz kutludur.
Töreniz onurlu,
Lakin unuttunuz onları
Alçakların oyunu bu

Top tüfekte geldiler
Gemilerle girdiler
Güzelim toprakları görünce
Vatanımı istediler

“Alamazsınız vatanımı
Bu yürek bizde var iken
Çekip gidin buralardan
Sağlam kötek yemeden”

Dinlemediler bizi
Devam ettiler zulme
Şanlı köteği yiyince
Döküldüler denize

Düşündüler durdular
Nasıl yenemediklerini
Kalpteki inancı görünce
Anladılar sebebini

Dıştan yıkamayınca
Buldular bir çözüm,
İtlerini çözdüler
Gönderdiler güzün

Göremediniz onları
Girdiler içinize,
Kışkırttılar herkesi
Bozdular birliğimizi

Türk kürt dediler
İrkçılıktan girdiler,
Savaşı öne sürerek
Terör estirdiler

Türküm diyen Türk' tür dedi atam
Dinlemedik sözünü
Bölüverdük ülkeyi
Vurduk lazi kürdü

İstemedik aklımızı kullanmayı
Özendik gavurlara,
Sapıklığı medeniyet sanıp
Başladık onlara uymaya

Önce dinden vazgeçtik
Sonra töreden,
Batıyı taklit ettik
Onlar bize gülerken

Atamı severim diye geziyor
Hitabeyi bilmeyen genç
Tarihiyle övünüyor
Sokakta sürünen esrarkeş

Benim dilim varmaz
Gerisini anlatmaya
Zaten ne kadar konuşsam da
Etmez bu gençliğe fayda

Anonim

OTOZİM

Otizm, 3 yaşından önce başlayan ve ömür boyu süren, sınırlı ve tekrarlanan davranışlara yol açan beynin gelişimini engelleyen bir nörolojik bozukluktur. İletişim kuramama, sosyal uyum eksikliği, gruba katılmama vb. belirtileri vardır.

Murat Küçüktaburoğlu hocamızın kaleminden;

Mehmet isimli öğrencim görünüşte diğer çocuklarımızdan hiçbir farkı bulunmayıp, zamanın çoğunu yalnız geçirir. Diğer arkadaşları ile oyun oynamayı ve etkinlik yapmayı sevmez. Aşırı derecede takıntılı olabiliyor. Mesela dakikalarca el yıkama, yiyeceklere el değmeme gibi... Oldukça titiz olup düzen değişikliğine katlanamaz. Görsel hafızaları üst düzeydedir, gördüklerini ve isimleri kolay kolay unutmaz. Sosyal bir iletişimi başlatıp sohbet etme durumu yoktur. Genelde sizin söylediklerinizi tekrar eder. Bazı sorulara cevap verebilir. "Nasılsın-iyiyim" gibi...

Okulumuzda 10 civarı otizimli öğrenci vardır. Bunların eğitim hedefleri, kendi bireysel özelliklerine göre belirlenir. Belirlenen bu hedefler doğrultusunda eğitim-öğretim sürdürülür.

Benim öğrencimin hedefleri: okuma-yazma (Ba yöntemi ile), toplama işlemi(eldesiz), sohbet etme, sohbet başlatma, giyinme ile ilgili önlemler, okul kurallarına uyma, evet-hayır cevabı vermedir... Bu amaçlara uygun materyal ve ortam oluşturarak ulaşmaya çalışılmaktadır.

Otizimde asıl amaç bana göre çoğumuzun sosyal bir ortamın gerekliliklerini yerine getirilmesidir.

Şunu da unutmayalım aile faktörü çok önemlidir. Çocuğumuzu eve kapatmayıp sürekli dış ortam ile karşılaştırsak sürecimiz daha verimli hale gelecektir.

Feyza Sezen hocamızın kaleminden;

Ahmet isimli öğrencim Atipik (hafif düzeyde) otizmlidir. Sanki bir kayıt cihazı gibi söylenen ve yaşadığı her şeyi bilinçaltına kaydeder ve bunları farklı yerlerde alakasız zamanlarda parmaklarına anlatır. Derste diğer öğrencilerle ilgilendiğim zaman fon müziği gibi arkadan onu dinleriz. Okuma-yazma çalışması yaparken bile küçücük bir şeye dikkati dağılır.

Bilmiyorum Öğretmenim!

Bir gün sınıfta ritmik sayma çalışması yaparken Ahmet'e 2'den sonra ne geldiğini sordum. Ahmet de "Bilmiyorum öğretmenim" dedi. Onun bildiğine inandığım için "Biliyorsun, sen söylersin" dedim ve 4 cevabını söyledi. Çoğu şeyin cevabını bilse bile ısrar etmedikçe söylemiyor. Sınıfta çok konuştuğundan etkinliklerden hemen sıkılır ve dediğim gibi ders programını bizden daha iyi hatırlar.

Şeker Hastası mıyım?

Arkadaşlarla aramızda şeker hastalığı muhabbeti yaparken Ahmet yanımdan geçti. Şeker hastalığı lafını duymuş. Bir gün derste yerine otur diye kızdığımda "sen şeker hastasıydın Feyza" demişti.

Kontrol Edemiyorum!

Ahmet küçüken salyasını kontrol edemiyordu. Bende ona "Salyanı kontrol et" diyordum. Bir gün yemekten sonra bir arkadaşım "salyanı sil" dedi. Ahmet de öğretmen arkadaşşıma "Salyanı kontrol edemiyorum" diye yanıt verdi.

Hazırlayanlar: Fadime AKBULUT, Elif BAKAN, Merve BAYSAL

ROBOTİK KODLAMA NEDİR, NASIL YAPILIR?

Kodlama; bir sistemden/makineden/bilgisayardan yapılması istenen şeylerin sistematik bir şekilde bu araçlara anlatılması yöntemidir. Dijital dünyayı şekillendiren, yöneten kodlardır. Her internet sitesi, akıllı telefonların uygulamaları, bilgisayar yazılımları, oyunları, hesap makineleri, buzdolapları, mikro dalga fırınlara kadar her cihaz çalışabilmek için bu kodlara ihtiyaç duyar. Bu da, kod yazanları dijital çağın mimarları, inşacıları haline getirir. Gelecek; gerçek dünyanın, sanal dünyadan inşası ile şekillenecektir.. Yararları konusu birkaç boyutta ele alınması gereken bir konu: Standart bir kullanıcının temel düzeyde kodlama bilmesi sadece sistemi daha iyi anlama ve kullanma düzeyinde bir fayda sağlayacaktır. İleri düzey kullanıcının, ileri düzey kodlama bilmesi hem bireysel hem ülke ekonomisinin refah düzeyine katkısı olacaktır. Bir de ülke olarak iyi kodlama yapabiliyor olmak, üretiyor olmak boyutu var ki; bunun da en basit olarak yazılımsal dışa bağımlılığın azaltılması ve yazılım, fikir ihracatının büyük getirilerinden faydalanan bir ekonomi anlamına gelmektedir. Mevcut yüzyıl akılla bilgi üretme ekonomisi üzerine kuruludur. Kodlama, tanımım itibariyle bir işin yapıma yöntemi ve bu yöntemi belirleyen dillerdir. Kodlamaya başlamadan önce “ne isteniyor?”, “amaç ne?” vb. soruların cevapları verildikten sonra “nasıl?” soruları karşımıza gelir ki bu da sizin uygulanacak/tasarlanacak “algoritmayı” belirlemenizi zorunlu kılar. Bütün bunlar da bir kodlama eyleminin bir parçası olduğu gibi asıl kodlama aşaması bu noktadan sonra; yapılması istenen iş için belirlenen algoritma doğrultusunda kullanılacak kodlama dilinin belirlenmesi ile başlar. Bir program geliştirebilmeniz için önce makinelerle iletişim kurmanız gerekir.Kodlama dilleri bu iletişimi sağlamamıza yardımcı olurlar. Birçok robot seti vardır: arduino, mblock, robotis, lego gibi ve her robotun kendine göre kodlaması ve yazılım araçları var. Block şeklinde scratch gibi kodlama istiyorsanız mblock kullanabilirsiniz. Arduino da kendinizde yazabilirsiniz veya

block şeklinde scratch gibi kodlayabilirsiniz. Robotiste ve lego da kendi yazılım arayüzünde ayarlamaları ve algoritmasını kurarak kendi kodlarını kullanarak yazılımını hazırlıyorsunuz. Bilgisayarınıza kullandığınız robotun kodlarını yazmak için yazılımını kuruyorsunuz sonra robotu bilgisayarınıza bir kablo ile bağlayıp kodları robota yüklüyorsunuz.

Robotik Kodlamanın Faydaları Nelerdir?

- 3 boyutlu düşünme, şekil ve uzay algısının gelişimini sağlamak.
- Hayal gücü ve ince motor becerilerinin gelişimini sağlamak.
- Becerilerin gelişimiyle beraber, üretme ve buluş yapma duygularının pekiştirilmesini sağlamak.
- “Ben bir ürün ortaya koyabiliyorum” özgüveni ve heyecanını kazandırarak yeteneklerinin farkına varmasını sağlamak.
- Bireylerin, yetenek ve gelişimine uygun ürünler oluşturmasına fırsat vererek, kendi yaş grubundan daha ileri düzeyde kazanımlar sağlamak.

Kodlama bilmek gençlere ne kazandıracak? Hangi kapıların açılmasını sağlayacak?

Dijital çağ henüz ilkel boyutunu yaşıyor ve bizler bunun içinde yaşarken bu emekleme sürecinin pek farkına varamıyoruz. Daha da ilerleyeceğini, gelişeceğini şu an hayalini bile kuramayacağımız ya da bilim kurgu filmlerindeki gibi bir geleceğe doğru gittiğimizin pek de farkında değiliz. Belirtmek gerekir ki, bu geleceğe bir sabah uyandıığımızda ulaştığımız bir durum değildir. Gençlere ne sağlayacak noktasında işte bu gelişim sürecindeki dijital çağın içinde kalmayı ve bundan her anlamda faydalanmayı sağlayacaktır. Her yıl iş kavramları, türleri değişiklikler göstermekte, şekillerde yöntemler değişmekte ve yeni iş/meslek dalları ortaya çıkmaktadır. Kodlama bu yeni iş dünyasında tutunmaya faydası olacak özel bir alan olma durumundadır.

Hazırlayanlar: Zeynep Bilge TUĞ, Fadime AKBULUT
Kaynaklar: Son haber, Habertürk, Çocukyeri

TÜRK AYNŞTAYNI

Dünyanın en genç profesörü olarak anılan Oktay Sinanoğlu'nun İtalya'nın Bari kentinde başlayan yaşamı başarılarla doludur. Üniversite okumak için burslu olarak ABD'ye gönderileceğinde oraya gitmek istemediğini ülkesinde kalıp eğitim görmek istediğini söyleyen Oktay Sinanoğlu'nu bu düşüncesinden vazgeçiren şey şu olmuştur: Eğer burada kalırsam Amerika'nın kölesi olurum, oraya gidersem Amerika'nın efendisi olur, buraya gelip onlarla daha rahat mücadele ederim. Gideceğim ve kısmetse orada söz sahibi olacağım sonra gelip o namussuzlarla burada uğraşacağım.

Kimyaya matematiği sokarak önemli buluşlara imza atmış ayrıca fizik, astrofizik, nükleer fizik, moleküler biyoloji gibi çeşitli alanlarda gösterdiği başarılarla "Harika Çocuk" olarak görülüp bilim dünyasını şaşırtmıştır. Bu başarı ve zekası ilerleyen yıllarda duraksamadan devam etti. Liseyi Ankara'da TED'in Yenışehir Lisesinde okudu ve burayı birincilikle bitirdi. TED tarafından burslu olarak gönderildiği Amerika Birleşik Devletleri Kaliforniya Üniversitesinde Kimya Mühendisliğini birincilikle bitirdi. 1961 yılında hem Harvard hem Yale'de kendisinin Yeni Nicem "Kuvantum" kimyası ve fiziği üzerine kuramları hakkında üst düzey derslerde yeni buluşlarını anlattı. Bunun akabinde 1962 yılında Batı'nın son 300 yılda en genç profesörü oldu.(26 yaşında) 2 kez çeşitli ülkelerden Nobel'e aday gösterildi. Çıkarılan özel bir kanunla Oktay Sinanoğlu'na "Türkiye Cumhuriyeti Profesörü" unvanı verildi.

Bu sözleri onun ülkesini ne kadar sevdiğinin ve vatanına ne kadar düşkün olduğunun bir kanıtıdır diyebiliriz. O hep Türkçe giderse Türkiye gider anlayışında olan bir insandı. Anadilin bir toplumun sürekliliği için yaşamsal olduğunun altını çizerek büyük bir bilinçlenme yarattı. Katıldığı konferanslarda yabancı dilde sunumlar yapmayı reddederek Türkçe sunumlar yapan Oktay Sinanoğlu yabancı dille yapılan eğitimin nasıl bir tuzak olduğuna yayınlanan makale ve söyleşilerinde sürekli değinirdi.

Onun başarıları, ödülleri ve çalışmaları buraya yazamayacağım kadar uzun ama onun bizlere vermek istediği mesaj çok net ve öz: "Formülünüz hep "bilim+ gönül" olsun. Bu iki kanadın biri eksik olursa ne kendinize ne de insanlığa yararınız olur."

Sena KALIN

DİLİMİZLE KOKU ALABİLİR MİYİZ?

Dr. Hakan ÖZDENER

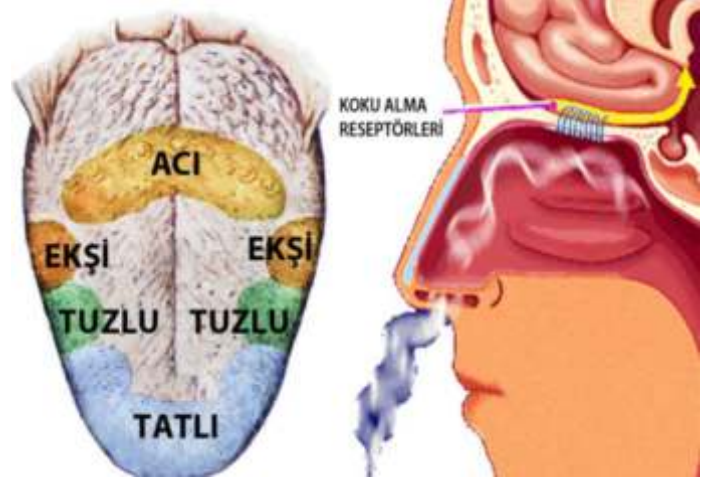
Yeni yapılan bir araştırma, tat ve koku duyularının düşündüğümüzden çok daha iç içe olduğunu ortaya koyuyor. Monell Center'da çalışan bir araştırma ekibi, dilimizdeki tat alma hücrelerinde, burundaki kokuları algılayan algılayıcılar bulduklarını bildirdiler. Bulgular, her ikisi de tat içeren koku ve tat alma duyusu arasındaki etkileşimlerin beyinde değil, dilde başlayabildiğini düşündürüyor.

Tat alma duyusu; dildeki tatlı, tuzlu, ekşi, acı ve baharatlı molekülleri işler. Bu duyu beynimizin, çiğnemekte olduğumuz şeyin ne kadar besleyici olduğunu bulması ve zehirli olup olmadığını da tespit etmesini sağlıyor. Ancak koku da bir sonraki atıştırmayı tespit etmede önemli bir yer tutuyor. Armut ve elma yerken burnunuzu tıkarırsanız, her iki meyvenin de tadı hemen hemen aynı gelecektir. Beynimiz, bir şeyler yediğimizde, diğer duylardan gelen bilgilerin yanı sıra tat ve kokuyu da birleştirerek, tat olarak algıladığımız şeyi oluşturur. Genel kaniye göre tat ve kokudan gelen bilgiler, beyne ulaşana kadar ayrı kalıyordu. Ancak Dr. Hakan Özdener daha önce kimsenin bu varsayımı kontrol etmediğini fark etti. Kendisi bu varsayımı, 12 yaşındaki oğlu yılanların koku almak için dillerini uzatıp uzatmaması gerekiyor mu diye sorduğunda düşünmüş. Böylece Özdener, Monell'deki meslektaşlarıyla birlikte,

insanlardaki canlı tat hücrelerini kültür ortamında yetiştirmeye başlamış.

Bu tür bir kültürü sürdürmelerini sağlayacak teknikleri geliştirdikten sonra ekip, hücreleri inceleyerek bu moleküllerin çoğunun insanların koku almaçlarında mevcut olduğunu bulmuş. Daha sonra bu hücrelerin, koku almaçlarına benzer şekilde koku moleküllerine tepki gösterdiğini göstermek için kalsiyum görüntüleme kullanmışlar. Veriler hep birlikte ele alındığında, tat alma sistemlerimizde rol oynayan koku almaçlarına işaret ediyor. Muhtemelen bunu da dil üzerindeki tat almaçları ile etkileşime girerek gerçekleştiriyorlar. Monell'de çalışan bilim insanlarının diğer deneyleri tek bir tat hücresinin, mevcut bulguları destekleyen biçimde hem tat hem de koku almaçları içerebildiğini gösterdi. Özdener, "Koku ve tat almaçlarının aynı hücrede bulunması dilde, koku ve tat uyarıcıları arasındaki etkileşimleri incelemek için heyecan verici fırsatlar sağlayacak" diyor.

Zeynep Bengisu EKECİK

ARABA PROJESİ

Projenin amacı arabanın nasıl yapıldığını ve mekanizmasını kavrayıp; eksikliklerini görüp yeni yapacağımız arabada hatalarının olmaması için

prototip oluşturmaktır.

Projenin yapılış aşamasının çoğu atölyemiz olmadığı için sanayide geçmiştir. Projeye başlarken ilk olarak, arabanın motorunu aldık; daha sonra arabanın şasesini çizdik ve kaynattık. Tekerleri aldık. En sonunda elektrik tesisatı çekilen aracımız sürüşe hazır hale gelmiştir. Dileğimiz her gencin, her lise öğrencisinin kendi aracını, projesini hata yapmaktan korkmadan yapmalarınıdır.

"Elektrikli Araba" adlı yeni projemizi Ömürcan Melendizli'nin ortaklığıyla yürütmekteyiz.

Ali ERMIŞ

ALS HASTALIĞI

Bu yazıyı okumak için beş dakikanızı ayırır mısınız? Bu beş dakika sizin hayatınız da önemsiz olabilir fakat onları anlamanız açısından bu hastalığa sahip insanlar için çok önemli. Şimdi *Amyotrofik Lateral Skleroz(ALS)* hastalığını tanıyalım. Bu hastalık ilk kez 1874 yılında tanınmıştır. Araştırmacılar, bağışıklık sisteminde anormalliğe yol açan, DNA'nın yapısını ve enzim işleyişini bozan, nörotoksik özellik gösteren bir virüsten şüphelenmektedir. Ailesel ALS'de genetik bir özelliğin neden olduğu tahmin edilse de, ALS'nin diğer türü olan seyrek ALS'de genetik bir nedene rastlanmamıştır. Tüm ALS hastalarının %90'ı sporadik, %10'u ailesel ALS hastasıdır. Bu nedenle hastalığın büyük çoğunlukla kalıtımla ilgisiz olduğu söylenebilir. ALS hastalığı çok hassas şekilde belirti gösterir. Hastalığın teşhisi uzun sürebilir. Kişi ilk etapta kaslarda zayıflık, genellikle ellerde erime ve güçsüzlük şikayetiyle başlamaktadır. El bölgesindeki kaslarda çökmeler ve kavramada güçsüzlük hissedilir. Bazen şikayetler dil bölgesinde de başlar; yutma, konuşma, çiğneme ve nefes alma sorunları ortaya çıkar. Hastalık da zihinsel işlevler ve bellek bozulmuyor ileri evrelerinde felç geçiriliyor.

ALS belirtileri görüldüğünde ne yapılmalı?

Öncelikle hekime başvurulmalıdır. ALS' nin belirtileri sinir sıkışması veya Parkinson hastalığının belirtilerine

yirmi bir yaşında konuldu. Hawking, 1974 yılında neredeyse tamamen felç olmasına, ve 1985 yılında geçirdiği zatürre nedeniyle konuşma yetisini de tamamen kaybetmesine rağmen, 30 yıl boyunca Cambridge Üniversitesinde profesör olarak çalıştı. Hawking, hastalığına rağmen inanılmaz başarılarla imza atmış bir isim. Tamamen elektrikli sandalyeye mahkûm olmasına ve sadece yanağındaki tek bir kasi kullanarak özel bir bilgisayara yazdığı yazının sese çevrilmesi ile iletişim kurabilmesine rağmen özellikle *kara delikler* ve *kuantum çekimi* konularında çok önemli çalışmalarda bulundu ve teorilere imza attı. Stephen Hawking bu hastalıkla elli yıl boyunca yaşadı bunun sırrı nefes almasını sağlayan diyafram kasına bağlanan motor nöronlarla, yutma fonksiyonunuzu yerine getiren kasları kontrol eden nöronların sağlıklı olması olsa da, Hawking'in bu hastalıkla mücadele ederken dahiyane işlere imza atması diğer ALS hastalarını da tam anlamıyla hayata bağlayacak niteliktedir.

Als en çok kimlerde görülür?

ALS erkeklerde biraz daha sıktır. Ortalama başlangıç yaşı 55'tir ancak çok genç yaşta da çok ileri yaşta da görülebilir. Her 100 bin kişiden yılda 2-6'sı hastalığa yakalanıyor."

Als hastaları için ne yapabiliriz?

-Hastaların beslenmesi, solunumu, temizlik ve kişisel bakımı çok önemlidir bu yüzden hasta yakınlarına bilgi verilmelidir veya hasta yakınları bilgi edinmelidir
-Onlara duygusal açıdan yardımcı olabilmek için yüzüne bakarak konuşulmalı, bir soru sordumuz da cevabını beklemeliyiz gibi onlara kendilerini hayattan soyutlamayacakları şekilde davranmalıyız
-Maddi olarak da yaşam kalitelerini iyileştirecek tedavilerde onlara yardımcı olmalıyız.

Son olarak...

Bir kişiye ALS teşhisi konulduğunda hasta daha önce hiç bilmediği bir dünyaya adım atar. Kaldı ki sağlık görevlilerinin pek çoğu

için bile yabancı bir dünyadır burası. Hasta, nöroloji denen, sinirlerle ilgili bilim dalının dilini anlamaya başladıkça her şey yerli yerine oturmaya başlayacaktır. Bu dünyanın da edinilmesi gereken deneyimleri, sıkıntıları olduğu kadar umutları da olduğu görülebilir çok geçmeden. Onlar bizlerden de kendilerini iyi anlamamızı daima yanlarında olmamızı isterler. Bu yazıda sizlere bir şey katabilmiş olmak da bizim en büyük temennimiz..

Hazırlayanlar: Damla GÜMÜŞ, Esra ERİŞ

KAYNAKÇA;

<https://www.noroloji.org.tr/menu/99/amiyotrofik-lateral-sklerozda-tedavi>

<https://www.als.org.tr/als-mnh-nedir-1>

benzediğinden teşhisi zor olabilir. Pratisyen hekim hastayı sinir sistemi üzerine uzmanlaşmış bir doktor olan nöroloğa yönlendirir. Nörolog; kan ve idrar testi, MR taraması, EMR, sinir iletkenlik testi, TMS, lomber ponksiyon (belden sıvı alınması) ve kas biyopsisi gibi testler isteyebilir.

ALS' nin tedavisi var mıdır?

Maalesef hastalığın kesin bir tedavisi yoktur. Fakat bazı tedaviler sayesinde hastaların %5'i yirmi yıldan fazla yaşayabiliyor. Öte yandan, hastanın mümkün olduğunca rahat ettirilmesi, normal yaşamını sürdürmesini sağlayacak tedbirler alınması çok önemlidir, buna yönelik hastanın ihtiyacına göre rehabilitasyon hizmetleri vardır.

Als ve Stephen Hawking

Stephen Hawking'e ciddi bir nöroloji hastalığı olan ALS teşhisi

AKSARAY VE MEDYA!

BU yazımızda Güncelinka TV ekibi olarak **Güzelce Dergisi'**ne konuk oluyoruz. Güncelinka TV açıklamasıyla yazımıza başlayalım...

Sekiz kişilik bir ekiple Youtube üzerinden yayın hayatımıza başladık. Üç haftalık kısa bir sürede güzel sonuçlar doğurdu. Peki programımız nasıl? Çeşitli konularda video programlarımız var. Örneğin şuanlık yayında olan 'Halkın Nabzı' ve 'Genç Bakış' programlarımızda Aksaray'da medya konusunu gözetebiliyoruz. Yavaştan konumuza geçelim...

Aksaray halkı son bir kaç yıldır çeşitli sokak röportajlarıyla karşı karşıyalar. Yani biz bu çalışmayı yapmadan önce yapanlar olmuş. Ancak Halkımız gene de kamera karşısında heyecanlı durumda. Çeşit çeşit olaylar yaşıyoruz bir sokak röportajında. Ama eğleniyoruz ve eğlendirmeye çalışıyoruz. Amacımız büyük şehirlerde ki gibi Aksaray'da da medya oluşumunu tetiklemek. Büyük kitleye sahip Youtube kullanıcıları Aksaray'da mevcut. Ancak onlar bizim gibi halkla iç içe değiller. Bizim amacımızda Aksaray'dan Türkiye'ye yayılan güzel içeriklerde bulunmak. Tabi öncelikle Aksaray halkını arkamıza almakla başlıyor bu hedefimiz. Hedeflerimize sağlam adımlarla ilerliyoruz.

Yayın hayatımıza başladıktan sonra Aksaray'da çeşitli yetenekleri keşfetme duygusu yeşerdi içimizde. Gerçekten burada yaşayan güzide yetenekler mevcut. Bir spor dalında, müzikte daha bir çok alanda yetenekler mevcut. Ulaşabildikçe onlarla video çekmeye çalışıyoruz ki Aksaray'da yaşayan insanlarda bunun farkına varabilsin... Yani bir nevi farkındalık projesi içerisindeyiz. Aksaray'da sosyal medya kullanımı çok fazla ancak televizyon kalitesi yerel olarak çok yerlerde. İlgi çekici içerikler bakımında zayıf durumda. Bizde bu çalışmaya başlarken dedik ki Televizyon programları şeklinde yayın yapacağız ancak televizyonun sıkıcı ve sorunlu taraflarını almadan eğlenceli ve yararlı içerikler üretmeye çalıştık, çalışıyoruz, çalışacağız diyoruz.

Tabi medyanın bizi üzen taraflarında oluyor. Daha doğrusu Aksaray'da Medya'nın bizi üzen tarafları oluyor. Örneğin biz pozitif taraflarını yayınlarken çeşitli kişiler negatif taraflarını kapsayan videolar üretiyor ve Aksaray dışında olan vatandaşlarda ön yargı oluşturuyor. Medya etkileşim işidir. O yüzden herkesme hitap etmeye çalışacağız. Yazımızın sonuna gelirken bizlere bu dergide yazı yazma ve kendimizi tanıtırma şansı tanıyan herkese teşekkür ediyoruz. Herkesi Youtube kanalımıza bekliyoruz. Görüşmek üzere....

Yunus Emre GÖKCAN/Güncelinka TV Moderatörü

Geçmişten Devraldığımız En Büyük Miras TÜRKÇE

DİL VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA TÜRK DİLİNİ KORUMA VE GELİŞTİRME

ÖZET

Dil, sadece kurallı cümlelerden oluşan bir bütün değil, aynı zamanda içinde bulunduğumuz dünyayı anlama, kavrama ve ifade etme yoludur. İnsanların birlikte yaşamasının bir sonucu olarak çeşitli değerler, tutum ve davranışlar, inançlar ve yaşam şekilleri ortaya çıkar. Bu, o milletin kültürünü oluşturur. Kültürlerin nesilden nesile aktarılabilmesi, en iyi şekilde anlaşılıp devam ettirilebilmesi için dile ihtiyaç vardır. Bu sebeple, dil ve kültür ayrılmaz bir bütündür ve daima etkileşim içindedir. Dilde meydana gelen yabancılaşma, yozlaşma ve kötü yöndeki değişimler, kültür devamlılığına ve bağlılığına darbe vurmaktadır. Bu bilgiler ışığında, Türkçede yaşanan yabancılaşma ve yozlaşma durumu, Türk kültürünün devam ettirilmesi ve sonraki nesillere aktarılması açısından sorun teşkil etmektedir.

Anahtar kelimeler: Dil, Kültür, Dil ve Kültür İlişkisi, Türkçenin Korunması

GİRİŞ

Dil, bir toplumu oluşturan bireyler arasında iletişimi sağlamak için oluşturulmuş, bir dizi ses, işaret ve sembollerin sistematik kullanımı sonucu ortaya çıkan çok yönlü ve gelişmiş

bir "bildirişim" aracı olarak tanımlanabilir. Wardhaugh (2002, p.02), dili "bir takım seslerin, kelimelerin ve cümlelerin bir araya gelmesinden ziyade sesler, kelimeler ve cümleler yoluyla bir şeyleri ifade etme" olarak tanımlamaktadır.

Dil, sadece kurallı cümlelerden oluşan bir bütün değil, aynı zamanda içinde bulunulan dünyayı anlama, kavrama ve bakış açısı geliştirme yoludur. Diğer insanlarla iletişim kurabilmek için kelimelerin ve kuralların dilin doğası içinde sosyal amaçlarla kullanılabilmesidir.

Dil, ortak yaşamının doğal bir sonucudur. İnsanların toplu halde yaşaması ile ilgili bir durumdur. Birlikte yaşayan insanların birbirleriyle iletişim içinde olabilmesi ve ortak bir gelenek ve görenek oluşturabilmesi için dil kaçınılmazdır. "Aynı dili konuşan insanlar "millet" denilen sosyal varlığın temelini oluştururlar. Dil, duygu ve düşüncüyü insana aktaran bir araç olduğu için, insan topluluklarını bir yığın veya kitle olmaktan kurtararak, aralarında "duygu ve düşünce birliği" olan bir toplum, yani "millet" haline getirir."(Mehmet Kaplan, s.36, 2008)

Dil ve Kültür ilişkisi

Dil, toplumlarda değer, algı ve kimlik oluşturmak için kullanılan önemli araçtır. Bu bağlamda, dil ile kültür ayrılmaz bir bütün olarak tanımlanabilir. Kültür, birlikte yaşamın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmış çeşitli tutum ve davranışlar, yaşam şekli, değerler ve inançlar bütünüdür. "Kültür, genetik olarak miras değildir ve kendi başına var olamaz, ancak bir toplumun üyeleri tarafından paylaşılır." (Hall 1976, p. 16)

Kültür, insanların birlikte yaşamasından doğan ortak değerler bütünüdür ve dil ile güçlü bir bağı vardır. Brown (1994:165), kültür ve dil arasındaki ilişkiyi şu şekilde açıklamaktadır: "Dil kültürün bir parçasıdır ve kültür de dilin bir parçasıdır; bu ikisi birbirleriyle öyle iç içe geçmiştir ki kültür ya da dil önemini kaybetmeden birbirinden ayrılamaz."

Dil ve kültür daima etkileşim içindedir ve birbirlerine bağımlıdır. Dil, kültür tarafından oluşturulurken, tarih boyunca süregelen, bir topluma ait ortak değer, algı, yaşam biçimi, tutum ve alışkanlıklar olarak tanımlanan kültürün, o toplumdaki insanlarca tam olarak algılanabilmesi ve nesillere aktarımı ancak dil ile olur. Toplumlar sahip oldukları tüm birikimleri, değerleri, inançları bir sonraki nesillere dil ile aktarırlar.

Kültürü ve kültürel bağları korumak için geçmişten devraldığımız en büyük miras dildir. Dilde meydana gelecek yozlaşma ya da dilin ölmeye yüz tutması, içinde barındırdığı kültüründe yok olmaya mahkûm olduğu anlamına gelmektedir. Dil, bizim geçmişle olan bağımızdır. Thanasoulas (2001) bu durumu, "Dil, kültürel geçmişin anahtarıdır." olarak açıklamaktadır. Dil, toplumların kültürel ve tarihi birliklerini açığa vuran ve aktaran bir araç olduğundan, dilin kaybı geçmişle olan bu bağlantımızın kopması demektir. Geçmiş ile olan bağlantımızın kopması ise o toplumdaki insanların yolunu, yönünü ve geleceğini kaybetmesi demektir. "... Dil kültürden ayrı var olamaz ve kültür yaşamımızın dokusunu belirleyen uygulamaların ve inançların sosyal olarak miras alınan toplamıdır." (Sapir, 1970, p. 207) "Bir anlamda, bir toplumun kültürel geçmişinin anahtarıdır." (Salzmann, 1998, p.41) Geçmişten gelen ve bir topluma ait değerlerin sonraki nesillere aktarılmasının yanında, herkes tarafından düşünülen, inanılan ve kabul edilen durumların ve olguların ifade edilebilmesi açısından da kültürel varlığın anahtarı olduğunu söyleyebiliriz.

"Tam bir anlaşma ve kaynaşma ancak dil sayesinde olur." (Mehmet Kaplan, 2008)

Dildeki bozulmalar, kültür kaybına yol açar. Fishman (2001), "kültürel bozulmayı dil kaybına eşlik eden bir durum" olarak açıklamaktadır. "Geleneksel olarak ilişkili bir dil, kendi kültürü açısından bir iletişim aracından çok daha fazlasıdır. Dil, çoğu zaman çok özel bir hediye, bir kimlik sembolü ve gelecek nesiller için özel bir sorumluluk olarak görülmektedir." (Fishman, 2001) Kültür ve dil, toplumların kişiliğini şekillendirir. İnsanların dilini kaybetmeye başlaması, kimliklerini de kaybetmeye başladıkları anlamına gelir. Dilbilimci Leveridge'in açıklamalarına göre, "Her insan aynı şekilde doğar ve hayatta aynı aşamaları yaşar. Ancak, fark, her bireyin büyüdüğü ortam ve alıştığı dildir. Bu, kişide belirli bir kültür ve dil kimliği yaratır, bu da kişiyi başka bir kültürden farklı kılar."

Dil, bir toplumun kültürü içinde var olan tüm birikimleri, deneyimleri ve olguları temsil etme ve taşıma görevi görür. Dil yok olursa kültür de yok olur.

Dilde Meydana Gelen Yabancılaşmanın Türk Kültürüne Etkisi

Milli kimlik bilincimizi ayakta tutan yegâne şey, dildir. Dil, bizi geçmişimize ve geleceğimize bağlar. "Toplumun hiçbir alanı dilden bağımsız değildir. İnsanın varlığı dil ile mümkün olduğu gibi, toplumların varlığı da ancak dil ile mümkün olmaktadır. Dil yoksa toplum da yoktur. Dil, bir toplumun kültür kimliğidir." (Ünal, 2005: 14) Milletlerin kendine has oluşturdukları örf, adet, gelenek, görenek ve yaşam şekilleri o milletin ruhunu oluşturur. Bu ruhun en iyi şekilde yaşatılıp aktarılabilmesi için en önemli araç şüphesiz, dildir. W. Humboldt: "Bir milletin dili ruhudur, ruhu da dili" demektedir. W. Humboldt, ayrıca "İnsanlar bu dünyada ana dillerinin dünyayı kendilerine sunduğu biçimde yaşamaktadırlar." diyerek bir toplumda oluşan kültürün ancak dil ile var olduğunu, insanların kendi kültürlerini en iyi kendi dilleri içinde yaşayabileceklerini ortaya koymaktadır.

Türk kültürü, asırlardır süregelen bilgi ve birikimle, örf, adet ve gelenekleriyle çok sağlam bir temele ve zengin bir içeriğe sahiptir. Tüm dillerde ve kültürlerde olduğu gibi, Türk kültürü de Türkçe içinde yaşar. Türkçeye yabancılaşmak, içinde yaşadığımız topluma da yabancılaşmak demektir. Son dönemlerde, dilimizde hızla artan değişim, yabancılaşma ve yozlaşma, derin kültürümüzün yaşanmasına ve devam ettirilmesine büyük darbe vermekte, bizi öz kimliğimizden uzaklaştırmaktadır. Küreselleşen dünya ile birlikte, Türkçe, özellikle İngilizce kelimelerin istilasına uğramıştır. İşyeri tabelalarında, mağaza isimlerinde, lokanta isimlerinde yabancı sözcüklerin kullanımında son zamanlarda yaşanan artış ve bu durumun normalleşmesi endişe vericidir. Özellikle gençler arasında hızla artan bir kelime kirliliği vardır. Dilimize giren yabancı ve uydurma kelimeler, sosyal medya ve kitle iletişim araçlarında etkisiyle hızla yayılmaktadır. Bu, Türkçenin geleceği ve Türk kültürünün devamlılığı açısından herkesin dikkate alması gereken çok önemli bir durumdur. Zira bir ülkenin geleceği genç nesillerdir ve onların bu konudaki bilinçsiz tutumları ve dilimizi ötekileştirme gafletleri kültürel değerlerimiz ve nihai olarak öz benliğimiz için yakın gelecekteki en büyük tehlikedir. "Ortak bir değere hiç kimse, müessese veya güç, keyfi olarak tasarrufta bulunamaz" (Faruk Gürbüz, 2008). Dil, bizim ortak değerimizdir. Aynı kültürü paylaşan insanların dillerine sahip çıkmaları varlıklarının bekası için en temel görevdir.

Hâlihazırda var olan Türkçe kelimelerin yerine yabancı dilden geçen kelimelerin kullanılması kendi dilini ötekileştirmek, o dili üstün kılmaktır. Bu kelimelerin kullanımını bir üstünlük ve bilgelik olarak gören kişiler, kendi kültürlerine yabancılaşmaya ve o kültürün etkisinde kalmaya başlarlar. "Kültür, sağlam yapılı ve muhteşem görünümlü bir bina gibidir. Bu binanın omurgasını dilin yapısı, sağlamlığı oluşturur." (Ali Göçer; Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine) Dilin bozulması bu sağlam yapılı ve muhteşem görünümlü binanın çöküşüne zemin hazırlar. Ayrıca, kendi kültürünü yaşatma inancında ve bilincinde olmayan toplumlarda da dil değişimi kaçınılmazdır. Yani dil ve kültür birbirini sürekli etkileyen iki olgudur. Kültürel değerlere önem vermenin ilk adımı, dilimize sahip çıkmaktır. "Kültürüne sahip çıkan bir milletin dilinde gözle görülebilir bir dinamizm vardır. Kültür sayesinde bir dil sağlamlaşır ve başka dillerden daha az etkilenir." (Ali Göçer, Dil-Kültür İlişkisi)

Türk ulusununda varlığının temel unsuru onun zengin kültürü ve dilidir. Dilini yabancı kelime istilasından koruyamaması ve kültürüne sahip çıkamaması onun milli kimliğine ve bağımsızlığına gölge düşürecektir. Dil bir milletin "ses bayrağıdır", yani milletler için bir bağımsızlık ögesidir. Türkçenin yabancı sözcüklere sürekli maruz kalması ve bu sözcüklerin dilde yerleşik hale gelmesi, bizi yabancı kültürlerin etkisine sokacak, derin Türk kültürünün yaşanması ve devam ettirilmesi açısından çok büyük bir engel teşkil edecektir. Dilde yaşanan tüm bu olumsuzluklar zamanla bizi kendi kültürümüze ve kimliğimize yabancılaştıracaktır.

Kendi kültürümüzü ancak dil sayesinde mükemmel bir şekilde yaşayıp ileriye taşıyabiliriz. Biz, kendi kültürümüz içinde varız. Eğer kültürümüze yabancılaşırsak kendi kimliğimizi kaybederiz. WenyingJiang (2002), kültürün tam anlamıyla yaşanıp devam ettirilebilmesi için dil ile ilişkisini şu şekilde açıklamaktadır: " Dil ve kültür arasında daima etkileşimli bir ilişki vardır; ikisi de birbirinden ayrı var olamaz. Yaşayan bir organizma oluşturmak için bir araya gelirler. Toplumunu bir yüzme havuzuna benzetecek olursak, dil bir yüzme becerisi ve kültür ise sudur. Her ikisi de var ise yüzme başarılı bir şekilde gerçekleşir (iletişim sağlıklı bir şekilde kurulur). Suya aşına ise yüzen kişiler, daha hızlı ve kendinden emin bir şekilde yüzerler (Kendi kültürleri içinde)..."

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu yazıda dil ile kültürün ayrılmaz bir bütün olduğu açıkça görülmektedir. Dilde meydana gelen her türlü değişim, yozlaşma ve olumsuzluk kültürün aktarımını ve devamlılığını kötü yönde etkiler. Günümüzde, özellikle gençler arasında, hızla artan dilin yanlış kullanımı ve yabancı kelime özentiliği Türkçenin geleceği ve Türk kültürünün devamlılığı açısından son derece endişe vericidir. Bu sorunla mücadelede millet olarak birlikte hareket edilmeli ve çeşitli önleyici faaliyetler düzenlenmelidir. Toplumda bir farkındalık oluşturulmalı ve özellikle gençlerimize Türkçenin doğru ve güzel kullanımı bilinci aşılanmalıdır. Bu konuda yerel otoritelerle işbirliği içine girilerek özendirici ve ödüllendirici çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığının ve müdürlüklerinin bu konuda yapacakları çalışmalar gençlerimiz için yol gösterici olacaktır. İngilizce işyeri adları konusunda ise, ilgili kişilerin getireceği kısıtlamalar Türkçenin ötekileştirilmesi durumuna toplum bazında bir çare olarak görülebilir. Türkçe karşılığı olduğu halde kelimenin yabancı karşılığının tercih edilmesi ve bunun bir üstünlük olarak görülmesi Türkçeye dolayısıyla Türk kültürünün devamlılığına vurulan en büyük darbedir. Yakın zamanda sonuçları geri döndürülemez bir hal alacaktır. Bu sebeple, yabancı kelimelerin dile alınması konusunda son derece ihtiyatlı davranılmalı, insanlar bu konuda bilinçlendirilmelidir. Atatürk'ün "Türk dili, dünya dillerinin en zenginlerindedir. Yeter ki bu dil şuurla işlensin!" sözü Türkçenin zenginliğini ortaya koymaktadır. Dilimizin ve kültürümüzün devam ettirilmesi için bu şuura ihtiyaç vardır. Halkın büyük çoğunluğunun maruz kaldığı ve etkilendiği kitle iletişim araçlarında, özellikle radyo ve televizyonlarda, "dil anarşisine" karşı gerekli önleyici ve caydırıcı önlemler alınmalıdır. Dilini yüceltmeyen, ötekileştiren toplumların başka kültürlerin esareti altına girmesi kaçınılmazdır. Bizi bir arada tutan, millet haline getiren, varlık sebebimiz ve ortak değerimiz olan dilimiz ve kültürümüzün yozlaşmasına engel olmak ve zenginleştirerek devam ettirmek, bu topraklarda yaşayan herkesin milli ve manevi görevidir. Dil bilimci Claude Hagege, dil ve kültür ilişkisi hakkında "Diller sadece kelimelerin bir araya gelmesinden ibaret değildir. Onlar, kültür olarak tanımlanan bağları ve birliktelikleri bir arada tutan yaşayan ve nefes alan organizmalardır. Dil yok olursa içinde yaşadığı kültür de yok olur.

Her dil tükendiğinde, bir insan ırkı da tükenir." demiştir. Bu sözler de dilimizi yabancı sözcüklerden korumanın ne derece önemli olduğunu açıkça gözler önüne sermektedir.

KAYNAKÇA

- Wardhaugh, R. (2002). An Introduction to Sociolinguistics. Oxford: Blackwell.
- Mehmet Kaplan (2008) Mehmet Kaplan'ın Dil Üzerine Görüşleri, A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 36, Erzurum, 2008.
- HALL, E.T., 1976. Beyond Culture. New York: Anchor Books/Doubleday.
- Brown, H. D. (1994). Principles of Language Learning and Teaching, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Regents.
- WenyingJiang (2000),The Relationship Between Language and Culture, ELT Journal Volume 54/4 October 2000 © Oxford University Press, 2000.
- Ali Göçer, (2002), Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi.
- Faruk Gürbüz (2008), Türk Dilini Koruma ve Geliştirmede Mutabakat Noktaları. Turkish Studies International Periodical Forthe Languages, Literatureand History of Turkishor Turkic Volume 3/2 Spring 2008.
- Wilhelm VunHumboldt, (1999), On Language, Cambridge University Press.
- Claude Hagege, (2009), On the Deathand Life of Languages, Yale University Press.

Betül ÇAĞLAYAN
İngilizce Öğretmeni

BU VATAN

Hüzün kokuyor bu vatan
Yer yer mutlulukla bakıyor,
Acıları gölgeliyor mutluluklarını..
Naif, zarif, küçük adımlar
Yaklaşmıyor, uzanamıyor sanki.
Adım adım adamlara
Hüzün taşıyor kırıklarla..
Yurdumun bir yerinden
Diğer yerine hicret var.
Baksana; Filistin'den koşuyor
Suriye'de vuruluyor
Ahı Doğu Türkistan'dan geliyor
Acısını Türkiye yaşıyor.
Bir damla gözyaşı, eller semada
annesi (-koşma) derken koşmuşta
Vefat etmiş kanlı yurdumda...

Kevser Firdevs MARAŞLIOĞLU

Şehit Önder Güzel Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

2018-2019 Eğitim- Öğretim Yılı eTwinning Projeleri

Dilimiz Kimliğimiz

Gençlerimizin Türkçeyi doğru kullanabilmelerini sağlamak, Türkçedeki yozlaşmanın önüne geçmek için onları bilinçlendirmek, Türk dilinin korunmasının önemini kavrayabilmek, Türk kültürü ve Türkçe ilişkisinin önemini vurgulamak, Türk dilinin dünya dilleri arasındaki saygınlığını koruyarak artırmak amaçlarıyla Türkiye'nin çeşitli illerindeki okulların ortaklığı ile Dilimiz Kimliğimiz adlı proje çalışmalarını gerçekleştirmektediriz.

Discovering Our School Systems

Öğrencilerimizin farklı ülkelerdeki öğrenciler ile kaynaşmasını sağlamak, farklı ülkelerdeki okulların sistemlerini tanımak, öğrencilerimize farklı sistemleri analiz etme olanağı sunmak ve bu konuda onlara bir bakış açısı kazandırmak, öğrencilerimizin yabancı dilde iletişim becerilerini geliştirmek, okullar arasındaki iyi uygulamaları örnek almak, proje sonunda da öğrencilerimizden kendi okullarını yaratmalarını isteyerek onların bu konudaki hayal güçlerini harekete geçirmek ve öğrenci gözünden farklı okullar tanıyabilmek amaçlarıyla, 7 ülke ortaklığıyla, "Discovering Our School Systems" adlı projemizi gerçekleştirmektediriz.

RÖPORTAJ

Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Dursun Duru: İsmim Dursun Duru. 1969 doğumluyum. Ben 3-3,5 yaşlarımda Çocuk felci hastalığına yakalandım. Engelli kapsamına girdim. Evliyim, iki çocuğum ve iki torunum var. Hala da spor yapıyorum. Aksaray Belediyesinde çalışıyorum.

Cüneyt Avan: Ben Cüneyt Avan. 1977 Aksaray doğumluyum.

Evliyim ve iki çocuğum var. Avukatlık yapıyorum. Eskişehir Anadolu Üniversitesini bitirdikten sonra beni Dursun Duru keşfetti. 2001 yılından bu yana basketbol oynuyoruz. Ara sıra, ara verdim ama 16-17 yıldır uğraşıyoruz.

Hayatınızda dönüm noktası dediğiniz bir olay var mı?

Dursun Duru: Tabi ki hayatımızda birçok dönüm noktası var. Benim hayatımdaki dönüm noktam; derneğe başlama tarihim, tanışmam oldu. Çünkü bizim dernekle tanışmamız bizi sosyalleştirdi. Yani şunu anladık; ilimizde bizden başka engelli arkadaşların olduğunu görmüş olduk. Ve bazı sosyal projelerde yer aldık. Bizler bir araya gelip ne yapabiliriz adı altında bir şeyler yapmaya çalıştık. İnsanın hayatında birçok dönüm noktası var tabi. Hayatımdan memnunum. Benim engelliler derneğine girişim bizim bir yerlere gelmemize sebep oldu. Tabi bazı dönüm noktalarımız oldu; örneğin evlilik, bazı insanlar ile karşılaşmamız vs.

Cüneyt Avan: İnsanın hayatında 4-5 tane yaşadığı dönüm noktası vardır. Benim dönüm noktam, üniversiteyi kazanmam. Bir de ben oraya gidene kadar da ordayken de asla engelli olduğumu düşünmedim. Hiçbir arkadaşım da buna bana hissettirmede

Dursun Abi'nin dediği gibi dernekle tanışma, dernekteki arkadaşları görmem dönüm noktam oldu. Daha önce iki engelli aynı yolda karşı karşıya gelsek yolumuzu değiştiriyorduk. Birimizi tanımıyor bilmiyorduk. Ama dernek sayesinde insanlar bizim gibi engelli olduğumu aynı sıkıntıların dertlerin onlarında

yaşadıklarını anladılar. Daha önce de insanlar evlerinden çıkmıyorlardı. Çıkan engelli insanlarda çok nadirdi. Bizim gibilerin sorunlarını bilmiyorlardı. Dernekte bizim gibi insanları gördükten sonra derneğin bize katkısıyla spora başladık. Özgüvenimiz yerine geldi. Biz şimdi kendimizle dalga geçiyoruz. Kendimizle dalga geçtiğimiz için diğer insanların bize ne söylediği bizi rencide etmiyor. O yüzden en büyük dönüm noktam, üniversiteyi kazanmam; buraya geldikten sonra spora başlayıp özgüvenimizi artırmamız ve hayata olan bakış açımızın değişmesi oldu.

Farklı branşlar varken neden basketbolu seçtiniz. Bize basketbol kariyerinizden bahseder misiniz?

Dursun Duru: Ben Aksaray'da engelli kapsamı alanında spora başlayan ilk sporculardan biriyim. Bütün sporları yaptım. Bizim öncelikli engelli federasyonu kurulduğu zaman biz sporla yeni tanışmıştık. Basketbol dışında başka spor dalları da vardı. Bize en çok zevk veren spor da takım sporudur. Basketbol takım oyunu olduğu için ve karşıdan hücum geldiği için daha çok zevk vermeye başladı.

Cüneyt Avan: Bizim bu sporu tercih etmemizin bir diğer nedeni de bizim engelimizin ağır olmasından kaynaklanıyor. Biz eskiden spor yapar; mahallede arkadaşlarımız ile futbol, basketbol oynardık. Biz bunları yaptığımız için basketbolu tercih ettik. Başka sporları da yapmak bize çok avantajlar getirebilirdi ama seviyoruz. 90'lı yıllarından sonra gitgide özerkleşince federasyonumuz birçok spor dalında dereceler yapmaya başladı. Her yarışmalarında dereceler

madalyalar geliyor bizi temsil ediyorlar. Bayrağımızı göklere çıkartıyorlar. Ama bu çok fazla basına yansımıyor. Yani sağlam sporculara verilen desteğin onda birini engelli sporculara verseler daha çok şey yapabilir. Engelli sporlarımızda çok müthiş başarılar var. Dediğimiz gibi biz basketbolu sevdiğimiz için bu sporu yapıyoruz.

Spor sizin için neden bu kadar önemli?

Cüneyt Avan: Spor sağlık için sosyolojik, psikolojik olarak önemli. Bir insanın, sadece bizim için değil tüm insanların spor yapması gerektiğini düşünüyorum. Ve tavsiye ediyorum. Biz bu spor sayesinde farklı yerleri gördük, normal şartlarda gidip göremeyeceğimiz, Hakkâri'den tutun Edirne'ye kadar gittik. Farklı kültürlü insanlarla tanıştık.

Dursun Duru: Spor sadece bizim açımızdan değil her birey için gerekli bir olaydır. Ben küçüklükten itibaren mahallede basketbol ve futbol oynadım. Sonra tekerlekli sandalye basketbolu ile tanıştım. "Sanatçı sahnenin tozunu bir kez yuttu mu bırakmaz" diye bir söz var bizde de o şekilde. Biz hiç koşmayı tadamadık. Ayakta yapamadığımız hareketleri, sandalyemiz ile yapıyoruz. Bu sporu da kollarım sağlam olduğu sürece yapmayı düşünüyorum. Bu spor ile bizler doğudan batıya, kuzeyden güneye bütün illere gittik. Ve arkadaşlar edindik, spor sayesinde sosyalleştik.

Günlük hayatınızda veya meslek hayatınızda ne gibi zorluklarla karşılaşılıyorsunuz?

Dursun Duru: Çok şükür ağır engelli olmadığımız için yürüyebiliyoruz. Günlük hayatta yaşama alanlarımız yani yollar, iş yerleri girişi, ulaşım yerlerimiz kısıtlı. Engelli rampası olan yerler çok az. Aksaray'da en büyük sorunumuz ulaşım.

Cüneyt Avan: Çalıştığımız kurumlarda ve gittiğimiz yerlerde merdivenleri kullanmak zorunda olmamız bizim için zor oluyor. Yasalar çıkıyor ama halkımız bunları yerine getirmiyor. Temel ihtiyaçlarımız karşılayabileceğimiz yerler şehrimizde ve kurumlarımızda çok az. Çoğu arkadaşımızın ve bizim diğer bir sıkıntı çektiğimiz şey insanların engelliler için yapılan yere arabalarını şuursuzca park etmesi. Genel olarak baktığımızda bu sıkıntıların bitmesi için insanların bakış açılarının değişmesi gerek.

Engelli olduğunuz için gerçekleştiremediğiniz bir hayaliniz var mı?

Dursun Duru: Benim gerçekleştiremediğim hayalim var. Benim arkadaşlarımın çoğu polis, asker oldular. Ama engelim olduğu için ben olamadım. Askere de gidemedim.

Cüneyt Avan: Bana küçüklüğümde beri kimse engelli olduğunu hissettirmedi ama en büyük hayalim şuydu: Benim sol diz kapağım tutmadığı için elimle destek alarak yürüdüm iki elimle işimi yapamazdım. Şuan cihaz kullanıyorum ve ellerimi kullanabiliyorum ama kullanmadan önce en büyük hayalim elimi arkamda bağlayıp yürümekti. Daha sonra cihaz kullanınca bu hayalimi gerçekleştirdim. Bunu başardığımda dünyalar benim olmuştu.

Günümüzdeki insanların çoğu işlerinde pes ederken sizin çalışmalarınızı yürütebilmenizın sırrı nedir?

Cüneyt Avan: Azim, kararlılık, inanç. Kısaca böyle insan kendisiyle barışık olduktan sonra inandıktan sonra her şeyi yapabilir engellide olsa sağlıklıda olsa bu böyledir. Biz dernekle tanıştıktan sonra inancımız daha da arttı özgüvenimiz arttı.

Bu azmin sırrı nedir?

Dursun Duru: Spor yapmak azmimizi artırıyor.

Cüneyt Avan: Bizim dernek başkanı Bekir Abi'nin bir sözü var. Biz kendimizle barışık olduğumuz için bunun Allah'tan geldiğine inanıyoruz. Bizim bu dünyada dezavantajlarımız olsa da öbür dünyada avantajlarımız olduğunu düşünüyor ve hikmet olarak görüyoruz. Biz bu engelimizi bir kusur olarak görmüyoruz ve bu yüzden hiçbir şey bize zor gelmiyor.

Ülkemizde yaşayan insanları engelli kardeşlerimize karşı tutumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz halkımız bu konuda bilinçli mi?

Cüneyt Avan: Bu sizin yaptığınız bile bir farkındalık bence özellikle son 3-4 yılda üniversiteden ve liseden arkadaşlar geliyor ve çalışmalarımızı görüyorlar. Eskiden halkımız neredeyse bizi insan olarak görmüyordu. Ama bu algı artık değişmeye başladı.

Dursun Duru: Ailesinde eğer engelli bir insan varsa o bireyin bakış açısı farklı oluyor. Hiç engelli tanıdığı olmayanın da bambaşka bir bakış açısı oluyor.

Hukuka yönelmenizın sebebi nedir?

Cüneyt Avan: Ortaokuldan beridir benim hayalim bu yöndeydi. "Ağır Ceza Başkanı" olmak istiyordum ve o yönde çalıştım. Okuldan eve geldiğimde 2 saat ders çalışırdım. Hedefim belliydi. Hukuku da istememin sebebi insanlara bir faydamın olmasını istememdi. 17-18 yıldır da avukatlık mesleğini yürütüyorum.

Mesleklerinizden memnun musunuz? Ve insanların avukatlara karşı biraz önyargıları var. Bu konuda ne demek istersiniz?

Dursun Duru: Ben belediyede görevliyim ve yaptığım meslekten memnun değilim. Memur olarak iyi ama ben icra satış memuruyum. Oradaki dramatik sahneleri görmeyi

sevmiyorum.

Cüneyt Avan: Ben mesleğimden memnunum ve seviyorum. Severek yapıyorum. Bir davayı alıp dilekçesini hazırlayıp sonuna kadar gidip davayı kazanmak çok çok mutlu ediyor beni. İkinci soruya gelirsek insanların herkese karşı önyargıları var. Adliye deyince bizim insanlarımız korkuyor. "Adliyenin yüzü soğuktur" diye bir tabir var eskilerden beri, Ama meslek olarak saygın bir meslek. Ama insanların bakış açısı artık eskisi kadar değil. Bir de bunun sebebi işlerini yerine getirmeyen meslektaşlarımdan kaynaklanıyor. Ayrıca suçlu bir insanı savunmak zorunda değilim ben. Davayı alıp almamak bana düşüyor. Paramı alır davayı yürütürüm diye hiç düşünmedim.

ÖMÜRÇAN: Sevmediği mesleği yapanlara, hayallerinden vazgeçenlere neler söylemek istersiniz, tavsiyeleriniz nelerdir?

Cüneyt Avan: Hayallerinden vazgeçmesinler "yaşamak direnmektir" diye bir söz vardır. Ben böyle düşünüyorum bizim hayatımızda bir değişiklik oldu. Onu atlattıktan sonra her şeyimiz yerine oturdu. Yani bunu başaran her şeyi sonuna kadar götürür.

Dursun Duru: Bence benim gördüğüm kadarıyla engelli insan sağlıklı insana göre daha zor vazgeçer yani inatçıdır biraz. Bizim inancımız ve azmimiz olmasıydı biz buralarda olmazdık o yüzden bırakmasınlar.

Bize ne gibi tavsiyeniz var?

Dursun Duru: Bir iş yaparken hayatımızda çokça empati yapmalıyız. Engelli kişinin yerinde olsam ne yapardım ya da o bana bu hareketi yapsa benim hoşuma gider miydi diye sormalıyız. Bir de insanların engelli insanlara karşı acıma ile konuşması karşıdaki kişiyi mutsuz ediyor. Bunu da yapmamalıdır.

Cüneyt Avan: Benim size en büyük tavsiyem bir terk işiniz var okumak. Kendinizi geliştirin. Bir de on tane iş yapmayın bir tane iş yapın o işte zirveye çıkmak için uğraşın.

Çok teşekkür ederiz.

Biz sizlere teşekkür ederiz bizi ağırladığınız için. Sizleri de bir maçımıza bekleriz. Ne olursa olsun hedeflerinize ulaşmaya çalışın. Kitap okuyun. Empati kurmayı unutmayın. Görüşmek üzere.

Hazırlayanlar: Nur Hilal ÖZKANLI

Ömürçan MELENDİZLİ

Mehmet Zahid ERDOĞAN

Emir Ahmet ÇAM

BOZKIRIN ÖZÜNDEKİ İYİLİK

İnsanı var eden şeydir iyilik. Tıpkı tohumun içerisindeki öz gibi. İnsanoğlunu kıymetli kılan değerlerin başında gelmektedir. İyilik bütün güzel duyguların annesi gibidir. İyilik tohumları ise yüce yaratıcının bizlere bahsettiği en güzel nimettir. Gönlündeki bu tohumları en nadide şekilde yetiştirip yeşerten ve bizim kalbimizdeki iyilik duygusunu da filizlendirmek için çabalayan bir yazardır Cengiz Aytmatov... Vicdanı ile yaşayan insanların öykülerini anlatır bizlere. İyilik ile kötülüğün mücadelesi, savaş ve barışın zıtlığı ile devreye giren vicdan duygusunu tohumun içerisindeki öz olarak betimlemiştir. Özü, sözü ve davranışları ile kurtarıcıdır Aytmatov'un karakterleri. Hak ve doğruluğun savaşını veren insanların kalbinde yeşeren tohumları anlatır bizlere. Kalbi kötülükler dayanamayan, çevresindeki insanların işlediği günahı küçücük kalbi ile taşıyamayan minik çocuğun hikayesini Beyaz Gemi kitabında bizlere sunar Aytmatov. Boynuzlu Maral Ana'nın ölümü ile sarsılan ve kendini, bir balık olup bütün kötülüklerden uzaklaşmak için hırçın dalgalara yem eden o minik kahramanın temiz vicdanını gün yüzüne çıkarır. İçimizdeki özün gün yüzüne çıkabilmesi için bir çağrıdır bu acıklı hikaye.

Ve daha niceleri ile süsler hayal dünyamızı Cengiz Aytmatov. Gün Olur Asra Bedel'de bir efsane olarak gönüllerimizde yeşerir bu iyiliğin tohumları. Fedakar Nayman Ana'nın biricik oğlu mankurt edilmişti, fakat yüce yaratıcının kalbimize bahsettiği lütuftan olsa gerek, gönül hiçbir zaman mankurt, yani köle edilemez. Akli kötü insanlar tarafından alınan kahramanın da annesi Nayman Ana'yı bir türlü öldürememesi de bundandır. İçten seslenen, bizleri güzelliğe çağıran o öz yok edilemez ve huzursuz bacak misali bizleri yoklamaktadır. İnsan ırkı

daim olduğu sürece bu öz içimizde bizim benliğimiz ile birlikte gelişip büyüyecektir. Ruhumuzun bir parçası olan ve besleyen iyilik, içimizdeki özün tercümanıdır aslında. Bu iyilik Hakkı, doğruluğu, sabrı ve güzelliği de doğuracaktır elbette.

Topraktan gelen biz insanoğlu için en önemlisi de özümüzün, doğamızın gereği olan çalışmaktır. Nereden geldiğini ve nereye gideceğini unutmadan yarınları kucalamaktır. Yaratıcıya şükür, yere ve göğe de minnet duygumuzu hiç yitirmeden vicdanlı insanlar olabilmektir velhasıl...

Özümüzün aslı Toprak Anamız'dır. Her türlü saygıyı hak eden, kaderimize yön veren ve sonsuz lütf sahibi yüce Allah'ın kutsalıdır. Asıl kalp özümüzün doğduğu yerdir. Gelmiş geçmiş en büyük şahitlerdendir. Asla unutmaz. Ne kadar sevgi verirsen o kadar ürün verir sana. Ama öyle bir öz vardır ki toprağın bağrında, insanları ırkına, cinsiyetine, dinine, diline ve daha nice özelliklerine bakmadan kucaklar omu sonsuza açılan kollarıyla. Bir kumaş parçasına sarılıp getirildiğimizde anne şefkati ile bağrına basar bizleri. Tıpkı Tolgonay'a yaptığı gibi yoldaş olur. Adeta Tolgonay'a anne edası ile yaklaşır. Bu yüzdendir ki Tolgonay şu şekilde seslenir Toprak Ana'ya [... Kara Toprak, sevgili Toprak Ana, hepimizi sinesinde barındıran sensin. Bizlere mutluluk vermeyeceksen neye yarar senin Toprak Ana oluşun. Dünyaya niçin geliyoruz. Biz senin çocuklarımız, bize mutluluk ver, bizi mutlu kıl Toprak Ana...] bir nevi öze yapılan çağrıdır bu. Anne şefkatine sığınıp, iyiliği hissetmektir bütün bedeninin ile...

Dünyaca ünlü Kırgız yazar Cengiz Aytmatov,
doğumunun 90. yıl dönümünde anılıyor

CENGİZ AYTMATOV

Türkiye'de "Selvi Boylum Al Yazmalım" eseriyle tanınan ünlü yazarın eserleri Türkçenin yanı sıra 176 dile çevrildi, 128 ülkede yayımlandı

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY), 2018'i
Aytmatov yılı ilan etti

Özümüzden kopan başka bir parça da fedakarlıktır şüphesiz. İnsan hayatının bir çoğunu kapsar. Sevdiklerimiz için ve daha niceleri için yapılır. İnsanların hayatına dokunabilmek amacıyla kendi hayatını bir süreliğine bir köşede dinlendirmektir. Özü iyilik tohumları ile dolu plan fedakarlığın timsali, en büyük gayeleri öğrencisinin kalbine giden yola adım atabilmek ve kendi özünden onlara aktarabilmek için bütün gücü ile çalışan kutsal meslek sahibi öğretmenlerdir. Kuşkusuz öğretmenler iyilik yarışında gönüllere taht kurmuş olan birincilerdir. Altınay'ın da kalp özünün geldiği bir kaynak olan Duyuşen öğretmen merhamet elçisi olan bir kahramandır adeta. Gönlü bir altından farksız olan Duyuşen öğretmen her daim kesesindeki iyilik özlerini aşlar minik çiçeklerine. Birçok şeyi feda ederek gelmiştir köyüne. İlk öğretmen olarak doğmuştur kendi ana vatanında, koşup büyüdüğü topraklarda. Özü ve sözü birdir onun. En az onun kadar güzel kalpli bir insan olarak Altınay'ı yetiştirir. Onun gönlüne eker bütün nadide çiçeklerini. Geleceğe umutla bakabilmesi için onun ufkunu açar. Aytmatov'un masum Altınay'ı aslında bir nevi hepimizin kalbinde yaşamakta. Çünkü Altınay bir başarı öyküsü, o bir merhamet özü. Bizim de öğretmenlerimizden ve daha nice kişilerden öğrendiğimiz fedakarlığın timsali. Sevgi ve emeğin birleştiği en önemli noktalardan bir tanesi. Kardeşlik, barış, merhamet, masumiyet ve daha birçok güzel duygunun eseri olan Cengiz Aytmatov'un karakterleri, özümüzden kopup cümlelere dönüşmüş birer parça adeta.

Cemile'de aşkın özü, Selvi Boylum Al Yazmalım'da ise sevgi ve emeğin. Ebedi Gelin romanında sabrın, Dış Kurdu Rüyaları'nda ise asıl öze dönüşün mücadelesi. Özünden iyilik damlayan Aytmatov karakterleri kalp gözü ile gören, her daim çalışıp çabalayan ve asıl iyilik özünü emek vererek kazana insanlardır. Kötü bir şeyler yapmaya başlasalar bile onları içten dönmeye zorlayan yani aslında içlerinde kötülük olmadığı için geri adım atmalarını sağlayan vicdanları vardır. Her ne olursa olsun doğru yoldan ayrılmayan, özü çiçekten bir bahçe olan kahramanlar etraflarına güzel kokular yayıp bütün insanları merhamete, iyiliğe ve güzelliğe davet eden evrensel paydalarda birleşirler.

Aytmatov'un da belirttiği gibi [İnsanın çocuksu, temiz vicdanı tohumdaki öz gibidir. Bu öz olmadan hiçbir tohum gelişemez ve bizleri ilerde ne beklerse beklesin, insanlar yaşadıkça hak ve doğruluk denen bir şey de var olacaktır.]

Cengiz Aytmatov da aslında kendi özünü yansıtmıştır yazdığı eserlere. Okudukça kalbimizde olduklarını hissettiğimiz kahramanlar onun da kalbinde yaşamış ve yer edinebilmiş kişilerdir.

Kimi zaman çocukluğunu kapsamış, kimi zaman da gençliğini. Annesini babasını, büyükannesini, kardeşlerini ve daha birçok hayatında iz bırakan kişinin adımlarını taşımıştır eserlerine. Bazen kadere söylenen bir sitem, bazen de anılarını tekrar yaşatan birer aracı olmuştur eserleri. Savaştan bahsetse de o özü hiç kaybetmez Aytmatov karakterleri. Masum, çocuksu vicdanları daimdir. Tıpkı yüce gönüllü yazar gibi.

Rümeysa AKKURT

EY GENÇ

Sana örnek olsun iki cihan serveri peygamber

Hız. Musab'da gençti, sende de var aynı cevher

Bir işi bitirdiğinde kendini diğer işe ver

Karşına çıkan şeytanları, yere ser.

Rabbinin rızası neredeyse orada sen

Ey genç cihat olsun bütün gayen

Elinle, dilinle, kalbinle, kaleminle hayra koşarken,

Semada melekler ansın seni, nurla dolsun çehren.

BULAMAMAK

Ey rabim kifayetsiz kaldı kelimeler

Ne olurdu seni anlatacak olanı bana verseler...

Emir Ahmet ÇAM

UMUT

Umut neydi? İnsan ona muhtaç mıydı?

Göğün mavinin en güzel tonuna kavuşmak için beklediği geceyi güzelleştiren neydi? Umut, renksiz bir odun parçasından rengarenk çiçeklerin açmasını beklemektir. Sert tuğlaların arasından yeşerip tebessüm saçan çiçek gibiydi. Bazen ruhunu sıkın şu dünya fırtınasında yol üzerindeki bir çiçeğe sınımsıya tutunmak. Hüznünü, hüsnüne çevirmek için gölgesinde nur barındıran bir hissiyat. Güzel şeylerin hep sonradan geleceğine inanıp sabır ile hayallerini süsleyendi. Belki de Rabbe olan tevekkülün en tatlı meyvesiydi.

Düşünüyorum bazen hava kadar su kadar ihtiyacı var insanoğlunun ona. Yeni hayaller yeşertmek için, gayene ulaşmak için, sevmek için, çalışmak ve azmetmek için ihtiyacı var. Bombalar altında huzura hasret bir çocuğun gönlüne özgürlüğün ezgisini fısıldamak için ihtiyacımız var ona. Cahile kalem uzatmak, her şeyini kaybetmiş bir insana inşirah ferahlığını sunabilmek için, güzel günler için...

Hayal kırıklıklarını, küslüklerini sarmalayıp tedavi edecek bir umudu olmalıydı insanın. Azdan çoğa giderken yanında yoldaşı olacak. Gönlündeki ağırlığı paylaşacak bir hissiyata muhtaç. Gönlünün ona ihtiyacı var. Her zaman bir yerlerde seni bekleyen bir güzellik var. Onu bulman için, şaşmadan o yolda koşmanı sağlayan bir sığınak da. Haksızlığın kol gezdiği karanlık sokaklarda senin kalbinde barındırdığın umudun yolunu aydınlatacak. Ürkekçe söylediğin umudun nakaratları seni aydınlatacak, parlayacaksın. Işını kaybetme.

Hayatımızı bir ipe renksiz boncukları dizer gibi dizip süslüyoruz. Herkes kendi umudunun renginde boyuyor

boncuklarını. Rengarenk resimler çiziyorlar hayatlarının mırıltısıyla. Her umudun bir notası var, bir amacı, bir dayanağı... gökyüzünün barındırdığı melodiler sessizce dolduruyor mazlumun kulaklarını. Onun umudu beraberinde bir sürü insana umut getiriyordu. Gönül umudun muhabbeti ile çiçek açıyordu.

Efendimizin (sav) Taif halkına merhamet gösterirken gönlünün en ince gizindeki umuduydu sevdami yeşerten. Hz Ömer, cennete duyduğu hasretini umuduna yaslayınca anladım. İhtiyacım var ona. Ben umut ediyorum; güzel günlere, güzel gönüllere, güzel olan ne varsa ona umut ediyorum...

Ayşe Beyza DİKMEN

RABBİM

Ağladım, ağladım
Beni karşılık beklemeden sevenin,
Rabbim olduğunu anladım.
Hatalarımı buldum,
Pişman oldum.
Tövbe etmek için,
Secdeye yumuldum.
Rabbim sen beni affet,
Hatalarıma sebep olan,
Kibir ve hiddet.
Cehenneme koşarak gittim,
Oysa varken cennet...

Ayşe KORKMAZ

YAŞAM RADYOSU

Bilinir ki radyo kanalları kendilerine belirledikleri türde, benzer ritme sahip şarkılar dinletir bizlere. Fakat yaşamın radyosu bunlardan farklıdır.

Yaşamın radyosu bazen neşeli bazense kederli şarkılar dinletir bizlere ki yaşamın olayı budur zaten. Ne yazık ki genelde kederli şarkılara kulağımızı kapatır dinlemek istemeyiz onları. İnsan, iki şarkının da tadına varma güzelliğinden kendini mahrum bırakır, hüznü duymaktan kaçıp neşeli şarkılara meylettir kendini. Çünkü her şeyin yarıştırıldığı bu dönemde hüznü herkesin gözünde kaybedendir. Bu sebeple hayatın bize dinlettiği bu kederli şarkıların bir an önce bitmesini bekleriz. Oysa yaşama Soren Kierkegaard'ın yorumladığı gibi bakabilmeliyiz. "Çözülmesi gereken bir sorun değil; yaşanması gereken bir gerçeklik". İçinde bulunduğumuz bu gerçeklikten en iyi şekilde ayrılmamızın yolu da yaşam radyosunun dinlettiği her şarkıya kulak kesilmektir ki ancak bu şekilde bizlere verdiği mesajları alabiliriz. Aldığımız bu mesajlar ise basamak işlevi görür ve çıktığımız her katta büyük resmi daha net görmeye başlarız. Sıklıkla kulağımıza uğrayan "Acı insanı olgunlaştırır." sözü bunu doğrular niteliktedir.

Acıyı tatmanın, hüznü sahibi olmanın zayıf, kaybetmiş kimselere özgü bir duygu olduğu düşünülse de kendini zenginleştirmeye niyetlenmiş insanların sahip olduğu duygulardır. Yaşadığınız acıyı görmezden gelmek kendini yetiştirme fırsatını kaçırmaktır, bu da bizi eksik bırakır. Öyle ki Tolstoy ölmeden önceki son sözlerinde; insanın yalnızca acı ile büyüyebileceğine değinmiştir. Ayrıca " Zihninizde neyin bedensel olmadığını ayıklayın, o zaman neyin ölümsüz olduğunu anlayacaksınız." şeklinde devam ettirmiştir sözlerini. Burada bedensel olmayan şey insanın merkezi

olan ruhtur. Ruhu besleyen ise neşeden ziyade yaşamın radyosundaki kederli şarkılardır, acıdır. Haliyle bu durumda hüznü duymak da elzemdir. Kişi acısına sahip çıkar da, iç dünyasına kulak verir ise ruhunun derinliklerine iner kendi yeraltı dünyasını keşfeder ve sonunda kendi inşaatına bir tuğla koyabilir. Kendini zenginleştirmek, olgunlaştırmak budur.

Modern yaşam tarzı zihnimizi sayılarla doldurmuş, birçok şeyi somutlaştırmış, birbirinin aynı haline getirmiştir. Oysa bazı şeyler dönem ne kadar değişirse değişsin doğal kalmalıdır. Ne yazık ki değişen bu dönemlerde insan ruhu üzerinde oynanıyor. Ruhlarımızı ameliyat masasına yatırıp özgünlüğünü bozuyorlar. Bu da çekirdeği çıkarılmış, doğallığını yitirmiş yapay hislere sebep oluyor. Oysa insan kendisine acı, hüznü sunulduğunda kabul ederse neşenin ve hüznün farkını bilir ve aslında iki durumunda kişiye kendini zenginleştirmesi için verilmiş bir hediye olduğunu anlar. Böylelikle ruhunun doğallığını korumuş, yaşamı da kavramış olur.

Kişi yaşadığı her olaya sahip çıkarak acıyı ve hüznü zenginleşmek için bunu bir fırsat, ruha davet olarak görmeli. Hem bilinir ki büyük acılar hatırı sayılır eserleri de beraberinde getirmiştir. Bu nedenle bugün hayranlık duyduğumuz birçok eserin kaynağı da hüznüdür. Şayet yıllar sonra da böyle eserlerle karşılaşmak istiyorsak acıya ve hüznü sahip çıkmalıyız. Yaşamın radyosunda çalan kederli şarkılara da kulak kesilmeliyiz.

Kübra Nur ÇİNI

YALNIZLIK

En acımasız duygudur yalnızlık. Nefes almaya izin vermez. Rahat bırakmaz seni. İstedığın kadar kendi başına halledebilirim de. Güler sana. "Sen öyle san" der yalnızlık. Sonra her seferinde de daha da canını yakarak gösterir bunu sana. Yüzüne vurur "Tek başına sen hiçbir şeysin." Gururunu seven kişiler için daha zordur bu durum. Kaçıp kurtarmak ister kendini. Resim çizer, şiir yazar, spor yapar... Ama yetmez! Yalnızlık yok olmamıştır. Canını hâlâ yakıyordu. İşte toplumların hastalığı da bu zaten. Yalnızlık. Bu duyguyu tek yaşadığımızı zannederiz bazen. O kadar ki bütün dünyayı düşman görürüz kendimize. Aslında gerçekler öyle değildir. Herkes yaşamıştır bu duyguyu. Tabi bazılarında öyle görünmese bile.

Yalnız hissederiz. Çünkü sevdiğimiz şeye çok değer vermişizdir, değer görmemiştir ya da her şey boş bir kuruntudan ibarettir belki de. Ama her ne olursa olsun hissettiğiniz şey yalnızlıktır ve her türlü canımızı yakar. Çözümleri kendimiz yaratmaya çalışırız. Oysa denediğimiz çözümler, sadece kısa süreliğine acımızı dindirip bir dahakine canımızı daha çok yakmaktan başka bir şey yapmaz. İşte en çok canımızı yaktığı zamanda, tam başımızı yastığımızı koyduğumuz andır. Dertler, sıkıntılar, acılar, adeta güncelleniverir beynimizde. Hepsini karşımıza çıkar. Daha önce bir şekilde unuttuğumuz acılar, şimdi yine karşımızdadır. Üstelik şimdi savunmasızdır. Haliyle canımız daha çok yanar. En kötü olan da bilirsin ki bir sonraki akşam da ıslanacaktır yastığın gözyaşlarının ile. Bildiğimizin aksine sadece zayıf olan kişilerde yoktur bu yalnızlık hissi. Etrafında bir sürü arkadaşı olan biri de yalnız kalabilir. Tabi fiziksel bir yalnızlıktan bahsetmiyorum. Psikolojik yalnızlıktır bu. Çoğu insanın da yaşadığı türden bir yalnızlık. Dışarıdakiler seni mutlu sanarken sen çöküntü içindedir. Kimseye de anlatamazsın bu durumu çünkü diğerleri senin bencil olduğunu düşünürler ve yadırgarlar seni. Bana kalırsa en kötüsü de budur. Her seferinde yalancı bir gülümseme takınmak zorunda kalırsın.

Bize kıyasla daha çok yalnızlık bataklığında bulunan ve bundan çok daha fazla zarar görenler vardır. Mesela şizofrenlik; kişinin kendini yalnız hissetmesi sonucu ortaya attığı hayallerine fazla inanmasıdır. Gerçeklerin ağır gelmesidir yani. Şizofrenlerin kendilerini koyduğu kişiler de ünlü olan ve birçok düşmanı olan insanlardır çoğunlukla. Çünkü herkes bilir ki düşmanı olan birisi yalnız değildir ve bence onlar da bunların hastalık olduğunu bilseler de eskiye dönmek istemezler, eğer dönerlerse yine yalnız kalacaklardır. Yine tek başlarına savaşacaklardır gerçeklerle.

Kimse istemez ki böyle bir durumda gerçekler ile yeniden yüz yüze gelmeyi. Onun için suçlamam o insanları çünkü onların tek yaptığı acılarını dindirmeye çalışmak. Dikkatimi çeken şey ise onları bu hâle getiren kişilerin arkalarında olduğunu söylemesidir. Ünlü bir psikolog der ki: "Bize hiçbir zaman gerçek hastalar gelmez, gerçek hastaların hasta ettikleri gelir."

Bu kadar hissettiğimiz yalnızlığın elbette bir ilacı var. Yalnızlığın hep içimizde bir boşluk oluşturduğunu düşünürüz. O zaman yalnız yaratılmamışız biz. İçimizden koparıp attığımız bir şey var demek ki. Öteki taraftan bakınca Allah'a tam anlamıyla iman eden kişilerin yalnızlık çektiğini duymadım ben. O zaman yalancı işler yerine Allah sevgisi ile doldurmamız o boşlukları. Hem ben inanıyorum ki eğer gerçekten ona sığınsak "O" bizi tek bırakmaz. Sırtımız yere gelmez. Bundan böyle ne kaybederiz ki. Zaten batmışız batacağımız kadar yalnızlığa. Daha da batsak ne olur. Ayrıca değmez mi alemlerin yaratıcısına. Hiçbir şey için geç değil. Hepimizin şansı hâlâ var bu yalnızlık daha da yutmadan bizi. Biz akıtalım yalnızlığı kirli bir su gibi.

Hatice GÜLSEVEN

MİNİK ELLERE UZANAN MELEĞİM

Gözlerindeki merhamet ateşiyle hepimizi yakandır öğretmen. Tam bitti dediğimiz vazgeçtiğimiz anda daha yeni başlıyor diyebilendir. Her düştüğümüzde kaldıran, umutla dolduran, yıldırmayan bıktırmayıdır. Kalbimizi umutla dolduran, gözlerimizi öğrenme aşkıyla tutuşturandır. Hiç bilmediği çiçeğe su verebilendir. Bilmediği maviye koşabilendir. Bize bırakacağı ay yıldız uğruna vatan yolunda en iyisi için uğraşandır öğretmen. Karanlık geleceğimin aydınlatıcısı, gecemin ayı gündüzümün güneşidir. Yeri gelince bir anne şefkatiyle, yeri gelince bir baba merhametiyle yaklaşabilen yüzümüzde güller açtırabilen değil midir? Düşünce kaldıran, yaralarımıza merhem, dertlerimize deva gönüllerimize şifa getiren değil midir? Öğretmen olmak tüm siyahların içinden maviyi bulabilmektir. Kalplere şefkat getirmek, gönülleri merhametle doldurmaktır. Bazen kardeşir bazense derdini anlatabileceğin bir sırdaş. Bazen en sevdiğin çiçek bazen en sevdiğin ünlü bazen yerinde olmak istediğin idoldür. Öğretmen olmak dünyanın en eşsiz duygusunu yaşamaktır. Mutlu olmak mutlu etmektir. Öğretmen olmak çölün ıssızlığında açmayı bekleyen çiçeklere yol göstermektir.

Öğretmen olmak çöle su getirmek ve o suyla tüm kaktüsleri gül yapmaktır. Öğretmen olmak o sıralarda oturan ürkek bakışlı çocukların ilham perisi olmaktır. Öğretmen olmak, zamanla ve mekanla sınırlı kalmamaktır. Ders zili çalınca buraya kadar demeyen diyemeyendir. Kimi zaman sabahlara kadar öğrenci dertleriyle uyuyamayan, dertlerine derman arayandır. Bizimle gülen, bizimle ağlayan, bizimle hayal kuran o ipince ruhlu insandır. İnsanda ne melektir adeta. Kapalı zindanlarda ölümü bekleyenlerin son mucizesidir. Geceleyin çimlere uzanıp gökyüzüne bakınca gözlerimizi alamadığımız o pasparlak yıldızdır. Baş tacıdır öğretmen. Dili, dini, ırkı ne olursa olsun bir tutan, ayırmayıdır. Bilgisizliğin karanlığına ışık tutandır. Masum yüzler altındaki azmi yakalamaktır. Başlangıcı belirleyip bitişe yönlendiren hayat pusulamızdır. Rehberdir öğretmen yol gösterendir. Ve aslında öğretmenlik bir meslek değil her meslektir. Sadece sayıları, harfleri, rakamları değil de hayatı öğretendir bize.

Beyza BAKAN

Duydum!

Onu duydum.
Gaziler gazisi MUSTAFA KEMAL'İ duydum.
Yürek çarpıtıran sesiyle
"Durma" diyordu.
Sen türk evladısın,
Sana durmak yakışmaz.
"Git git haydi savaş" dedi.
Bu nasıl emir vermektir YA RAB?
Yer, gök, dağ, taş inledi.
Zaten olmuş;
Nehirler şehit, dağlar gazi
Türk deyince duracaksın orada
Bir adım geri çekileceksin.
Korkacaksın türkten
Korku nedir bilmeyen türkten korkacaksın.
"Onlar güçlü " dediler , olsun dedik
Savaşttık
Kar, yağmur , açlık, tokluk demeden
Bu cennet vatan uğruna savaşttık.
Nice şehitler verdik, nice gazi
Ki onlar bulunamaz birer inci
Sakarya, Trablusgarp ve Çanakkale
Hepsinden zaferle ayrıldık anlımızın akı ile
Artık kimimiz aç, kimimiz güçsüz
Bu bir hakikatki türk milleti ölümsüz
Bir türk evladı bırakmaz vatanını
Yeri gelir feda eder canını , malını, evladını.
Ve kimse unutmamalı,
ŞEHİTLER ÖLMEZ! VATAN BÖLÜNMEZ!
Nefise Nur YAĞIZ

ÇANAKKALE DESTANI

Bir destan yazıldı Çanakkale'de.
Görülmedi böyle ordu, böyle asker.
Kuşatmışken dört bir yanı düşmanlar,
"Çanakkale Geçilmez!" dedi kahramanlar.

Vatan sevgisi denildiği zaman,
Genci yaşlısı düştü yollara.
Nice canlar şehit oldu vatan uğruna ,
Vermedi bir karış toprağını düşmana.

Bilemediler Türk'ün gücünü,
Nice Seyit Onbaşılar vardı meydanda.
Düşmana göğüs gerdiler, canları uğruna,
Geçirmediler düşmanı Türk toprağına.

Mustafa Kemal ordunun başında,
Türk ordusu korku verir düşmana,
Bütün ümmetin duası onlara,
Selam olsun bu vatan için şehit olanlara!

Bahriye Beyza GÜÇ

Demokrasinin, siyasal (yönetmel) ve sosyo-toplumsal yönü vardır. Yönetim yönünü mutlak monarşilere karşı bireyin haklarını gözetir. Sosyal ve toplumsal yönünde çok seslilik ve hoşgörü vardır. Demokrasi geçirdiği evrim sonucu "liberal demokrasiye" dönüşüne cumhuriyetçi gelenekten daha da ayrı düşmüştür. Liberal

Bir toplumun kendini yönetecek mekanizmayı ve yönetimi gerçekleştirirken uygulanacak kanunları yine o toplum belirlemesidir. Demokrasi Yunancada "demos" (insanlar) ile kratos (yönetmek) sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Demokrasi günümüzde insan hakları, azınlıkların korunması, devletin ve ekonomik güç odaklarının iktidarının sınırlandırılması gibi amaçlara yoğunlaşmıştır. Yani demokrasi halkın egemenliği düşüncesinden uzaklaşarak insan hakları merkezli olmuştur Bunun kavramsal karşılığı "liberal demokrasidir." Bu anlayışa göre demokrasiye atfedilen değerlerin en önemlisi; sınırlı ve sorumlu bir siyasal yönetim, hukukun egemen kılınması, bağımsız ve adil yargı ve insan hakları gibi kavramlardır. Devlet yönetiminde demokrasiden söz edilince "bireyleri özne olarak tanıyan yani onları koruyup gözetilen bir yönetim biçimidir.

Cumhuriyet

Cumhuriyet, etimolojik olarak "halka özgü" olan şeyleri ifade eder. Latince "res" (kamu-halk) ile "publica" (kamu malı halkın malı kelimesinin birleşmesiyle ortaya çıkan "republica" şeklinde ifade edilebilir. Yani "halkın malı olan devlet" diye tanımlanabilir.

Arapçada "cumhur" sözcüğünün anlamı "halk" ile sınırlı değildir. Ayrıca "aynı kararı ve hükmü kabul edenler" anlamı da bulunmaktadır. Yani "ortak yarar etrafında birleşenler" olarak da karşılanmaktadır.

Oxford English Dictionary'de "en üstün yetkinin insanlara ve bu insanların seçmiş olduğu temsilcileri ve memurlarına dayanan bir kralın ya da benzer yöneticilerle yönetilmenin karşılığı olarak" tanımlanmıştır. Cumhuriyet olgusu monarşi karşıtlığına indirgenmiştir. Bu anlayışa göre "Cumhuriyet, en başta devlet başkanı olmak üzere, siyasal iktidarın seçimle işbaşına geldiği bir hükümet biçimidir." Özetle, dar anlamda cumhuriyet, devlet başkanının irsi olarak değişmediği devlet ve yönetim biçimidir. Geniş anlamda cumhuriyet, eşitliği, siyasal demokrasiyi ve siyasal katılımı da anlatmaktadır. Aynı zamanda siyasal bir sistem ortaya koymaktadır.

Cumhuriyet ile demokrasi arasındaki farklar

Cumhuriyette, devlete ait kurumların halka ait olması vardır. Sürekli bir aidiyet vardır. Cumhuriyette oyuna belli esaslar konularak başlanır. Çoğunluğa bırakmak istenmiyor. Demokraside çoğunluk ne derse o olur. Cumhuriyette belli esaslar belirlenmesinin sebebi kamu yararıdır. Kalabalıklar bireysel çıkarlara göre hareket eder. Cumhuriyette ise kamu menfaatini düşündüğünü iddia eder.

demokrasi anlayışında bireysel nitelikteki her türlü çıkar ve değer ifade edilmesi vardır. Fakat cumhuriyetçi yönetsel yapıda çıkar uyumsuzluklarıyla karşılaşılması durumunda öncelikle "ortak yarar" ile uzlaşma yolu tercih edilmekte; başarısız olunması durumunda ise farklılıkları tümünden "yok" sayma eğilimi vardır. İşte bu noktada halk egemenliğin algılanış biçimi demokratik gelenek ile cumhuriyetçi geleneğin arasını açmaktadır. Kuşkusuz halk egemenliği düşüncesi olmadan demokrasi olanaksızdır. Fakat halk egemenliği tek başına demokrasinin yeterli tanımını vermez.

Cumhuriyetçi karakter, kamusal alana nüfuz etmeye, o alanı düzenlemeye odaklanmakta, en azından bu durumu demokratik karakterden daha çok önemsenmektedir. Demokratik karakter ise kamusal alanın önemsizliğine vurgu yapmaktadır. Demokratik karakter "kamusal alandan" ziyade "özel alanı" önemsemektedir.

Cumhuriyette vurgu ortak yarara yönelen unsurlara yapılmaktadır. Liberal demokraside ise kişisel çıkarlar önemsenmektedir. Cumhuriyet daha çok hukuksal bir düzen olarak ilişkinin biçimini belirlerken. Demokrasi bu biçimin içeriğini oluşturan değerleri temsil eder. Demokrasinin olmadığı bir cumhuriyete kimse tahammül edemez. Cumhuriyetçi yönetsel yapının "toplumcu" olarak nitelenebilen yönü vardır. Ortak yarar söz konusu olduğu için, baskıcılıkta kendini gösterir. Eşitlik anlayışı toplumu homojenleştirmek için cumhuriyet yönetiminde gereklidir. Demokraside ise farklılıklar önemsenmediği için bu anlayışa uygun düşmemektedir. Cumhuriyetin içeriğini demokrasiyle doldurmaktan söz etmek zordur. Çünkü demokrasi özünde farklılıklar rejimidir. Farklılıklarda cumhuriyetçi yönetsel yapıyı zorlanmaktadır.

Orhan ÖZEN

Tarih Öğretmeni

Kaynakça: OKUTAN Cevat, *Cumhuriyetçi Paradigma Paradigmatik Cumhuriyet*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2006.

Okulumuzda Demokrasi

Demokrasi, dünyadaki tüm üye veya vatandaşların, organizasyon veya devlet politikasını şekillendirmede eşit hakka sahip olduğu bir tür yönetim biçimidir. Peki kelime anlamı bu olan demokrasi, bizler için ne ifade etmektedir? Okullarımızda gençlerimize demokrasiyi genç yaşta aşılama için seçimler yapılmaktadır. Yapılan bu seçimlerde öğrencilerin kendi özgür iradesiyle seçtiği kişi, onları idare huzurunda temsil eder; isteklerini ve şikayetlerini dile getirir. Bu görev büyük bir sorumluluk ve stres getirir ancak seçime aday olan bir kişi bunu göze

alır, okulun diğer öğrencileri için fedakarlıkta bulunur. Okulumuzda yapılan başkanlık seçiminde ise ben aday olmuş ve seçilmişim. Bu süreçte elimden geleni yaptım ve insanların bundan sonraki senelerde hatırlayıp "Alperen de hiçbir şey yapmadı aslında" demeyeceği, tüm öğrencilerin sevdiği ve takdir ettiği bir başkan olmaya, daha çok öğrencilerin yararına olacak şeyler yapmaya gayret gösterdim. Başlarda daha istekli ve büyük planları olan birisi olsam da elimdeki imkanların kısıtlaması ve başaramadığım her iş için tükenen hevesim beni biraz yordu. Elbette ki daha çok çalışmak, daha iyi işler yapmak isterdim ancak başta düşündüğüm gibi bir kere seçildikten sonra istediğin her şeyi yapabilirsin düşüncesi biraz yanılsamış. Bazen bir şeyi öğrencilere kabul ettirebilse bile idare bunun

arkasındaki sorunları görüp izin vermeyebiliyor, bazen ise aklına yapacak bir şey gelmediği için bir şey yapamayabiliyorsun. Yine de çabaladığımı düşünüyorum ve benden sonra seçilecek kişilerin benden de daha iyi olmasını diliyorum. Okul öğrencilerimize saygı ve sevgilerle..

Alperen AKIN

KAFKAS GÖÇLERİ

Kafkasya'dan Anadolu'ya doğru göçün yaşanmasında Rusya'nın takip ettiği yayılmacı politikanın etkisi olmuştur. 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile başlayıp 1853 Kırım savaşına kadar devam eden süreçte Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan Tatar-Nogay muhacirleri göç etmeye başlamıştır.(Paşaoğlu, 2013: 348) Rusların özellikle kıyı bölgelerden başlayarak baskıyı her geçen gün artırması üzerine 1800 yılına kadar Kırım nüfusunun %33'ü yani 500 bin kişi göç etmek zorunda kalmıştır. (Paşaoğlu, 2013: 360) Kafkasya'dan Osmanlı ülkesine yapılan göçler, siyasi ve dini nedenlerle Kırım Savaşı ile artış göstermiştir.(Arslan, 43) Kırım Savaşı (1853-1856) sonrasında Balkanlara ve Anadolu'ya doğru Rus yayılışı geçici olarak durduktan sonra Rusya, aktif Balkan politikasını terk ederek Asya'da Çarlık sınırları boyunca yaşayan Türklere karşı şiddet ve baskı siyasetini artırdı. Osmanlı Devleti'nin siyasi hudutları haricinde Kırım, Kafkasya, Dağıstan ve diğer Türk illerinden yüzbinlerce Türk göç etmek zorunda kaldı. (Akyüz, 2008: 38)

Çerkes Göçleri

Kafkasya'nın dağlık iç kesimlerinde, Rus egemenliğini asla kabul etmeyen ve güçlü bir direniş gösteren Çerkes kabileler 1830 ve 1840'lı yıllarda Şeyh Şamil'in önderliğinde Rusya'nın bölgede ilerlemesini engellemişler ve kendi ellerindeki bölgelere Rusları sokmamışlardır. (Şahin, 2016: 2786) Kafkas halkları açısından özellikle 1853-1856 Kırım Savaşı bir dönüm noktası olmuştur. Rusya 1859'da Şeyh Şamil'i tutsak ettikten sonra Çerkeslerin direnişi, dramatik bir şekilde zayıflamıştır. Batı Kafkasya Rusya'nın eline geçmiş ve Kafkas Savaşı sona ermiştir. (Şahin, 2016: 2787)

Çerkeslerin 1862-1863 yılı başında Kafkaslardan Osmanlı topraklarına kitleler halinde zorunlu göçü, Osmanlı Devleti'nin toplumsal, etnik ve dini bileşimini derinden etkilemiş önemli bir nüfus hareketidir. (Akyüz, 2008: 38) Ruslar, Çerkesistan'ı 1862 yılında işgal etmişlerdir. (Akyüz, 2008: 38) Bölgenin tam olarak Rus işgali altına girmesinden sonra, daha önce Kırım ve çeşitli bölgelerde de görülen göççe zorlama politikasının uygulanması neticesinde Çerkeslerin kitlesel olarak sürgün edilme olayı başladı. Rusya, Kafkas topluluklarını önce Hıristiyanlaştırmaya, ardından da Ruslaştırmaya çalışmış, karşı çıkanlara da katliam, sürgün gibi uygulamalarda bulunmuş yani asimilasyon ve soykırım politikası takip etmiştir. (Şahin, 2016: 2788)

Karadeniz yoluyla gelen göçmenler İstanbul, Trabzon, Samsun, Sinop, Batum, Rize, Köstence ve Varna limanlarından karaya çıkarak, bu liman kentlerinin yakınlarında kurulan kamplarda uzun süre beklemişler, buralardan da Osmanlı topraklarının çeşitli yerlerine yani asıl iskan bölgelerine sevk edilmişlerdir. Ayrıca Kars ve Batum sınırından, karayoluyla da gelenler olmuştur. (Şahin, 2016: 2791)

19 Şubat 1862'ye kadar Osmanlı topraklarına ulaşan muhacirlerden sadece iskanı gerçekleşenler 255.414'tür. Muhacirler Sultan Abdülmecit ve Abdülaziz zamanında Karadeniz'in kuzeyinden göç edip gelmişlerdir. Bunlar Tatar- Nogay, Dağıstanlı ve Çerkes kökenlidirler. (Paşaoğlu,

2013: 355)

Batum ve Havalisi

Günümüzde Gürcistan'ın Acara Özerk Cumhuriyeti'nin başkenti olan Batum, Çürüksu ve Artvin şehri ile ilçeleri Yusufeli, Borçka, Hopa, Murgul Şavşat, Ardanuç tarih boyunca "Batum ve havalisi" olarak adlandırılmış olup bu havalide yaşayan halk ortak tarihi, kültürel ve dini özellikler taşımaktadır. Stratejik ve coğrafi konumuyla bu havalinin en önemli merkezi olan Batum, Karadeniz kenarında bulunan doğal limanı ile Kafkasya'nın kapısı ve Anadolu'nun kilidi niteliğindedir. (Kasap, 2018: 13)

Osmanlı idari sisteminde 1839 yılından önce Batum ve havalisi Trabzon eyaletine bağlı idi. 1834-1835 yılı nüfus sayımında bölgede yaşayan Müslüman erkek nüfusun toplamı 49.586 kişi idi. (Kasap, 2018: 21) Tanzimat döneminde yerel idare taksimatında değişiklik yapılmış ve eyalet sistemi kaldırılmıştır. Batum, Çürüksu ve diğer kazalar birleştirilerek Lazistan Sancağı altında toplanmıştır. (Kasap, 2018: 21) Kırım Harbi sonrasında şehre çok sayıda Abaza, Çerkes ve Ubih muhacir iskan olundu. Muhacirler için yeni köyler oluşturuldu. (Kasap, 2018: 23)

Batum ve havalisinde yaşayan Müslüman ahali 19. ve 20. yüzyıllarda yapılan dört büyük savaşta Osmanlı orduları saflarında Rusların ilerlemesine engel oldu. Bu savaşlarda Batum'un muhafaza ve müdafaası için Batum ve ahalisinin yerli halkından askeri birlikler oluşturuldu. (Kasap, 2018: 65) Bu milis kuvvetleri Rusların karadan ve denizden saldırılarını püskürtmeyi başardıklarından Livane ve Batum bölgelerine Ruslar girememiştir. (Demirel, : 1125)

3 Mart 1878 tarihinde imzalanan Ayastefanos Antlaşmasına göre; Osmanlı Devleti savaş tazminatı olarak Elviye-i Selaseyi (üç sancak) yani Kars, Ardahan, Batum ve Doğu Beyazıt'ı Rusya'ya bıraktı. Avrupa devletlerinin muhalefeti ile karşılaşan Rusya ile yeniden Berlin Antlaşması imzalandı. Savaş tazminatı olarak verilen yerlerden sadece Doğu Beyazıt Osmanlı'ya geri verildi. (Kasap, 2018: 92) Batum şehri bulunduğu konum açısından Rusya için alınması gereken önemli bir merkezdi çünkü Osmanlı-Rus savaşında Türk ordusundan ziyade Ruslara karşı daha fazla Acara'nın halkı mukavemet göstermişti.

Ayrıca Batum'un Osmanlı'da bulunması Rusların Anadolu ve Batı Kafkasya'daki askeri hareketlerini kısıtlamakta idi. 6 Eylül 1878 tarihinde Rus ordusu savaş ile alamadıkları Batum'a anlaşma ile girmeye muvaffak olmuştur. (Kasap, 2018: 97)

Batum ve Havalisinden Yaşanan Göçler

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın kaybedilmesinin ardından başlayan yeni göç dalgası farklı bir kimlik kazanmıştır. Öyle ki 14. ve 15.yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda uygulamış olduğu iskan politikasının dramatik şekilde geriye dönüş sahnesi olarak değerlendirilebilir. (Paşaoğlu, 2013: 355)

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında ve sonrasında Kafkasya'dan çoğunluğu Gürcülerden olmak üzere Osmanlı Devleti'ne Müslüman göçleri yaşanmıştır. (Keskin, 2015: 95) Bölge halkının büyük çoğunluğu Rusya yönetiminde dinlerini ve kültürlerini yaşayamayacakları ve Rusya tarafından zulme ve dini asimilasyona uğrayacakları düşüncesiyle göç etmeyi tercih ettiler. Göçün sebepleri arasında Batum ve havalisinden oluşturulan gönüllü kuvvetlerin Ruslara karşı Osmanlı yanında yer almalarının da etkisi olmuştur. (Kasap, 2018: 92) Batum Sancağının Rusya'ya terk edilmesi ile Acara ve Livane Müslüman halkından on binlerce kişi göç için yollara dökülmüştür. Resmi istatistiklere göre, 93 Harbinden sonra Rumeli'den 767.339, (Paşaoğlu, 2013: 351) Batum, Kars ve Ardahan'dan Osmanlı topraklarına toplam 137.298 nüfus göç etmiştir. (Arslan, : 46) Batum'dan göçler hem kara hem de deniz yolu yapıldı. İstanbul hükümeti muhacirlerin getirilmesi için İdare-i Mahsusa vapurlarını göndermiştir. (Kasap, 2018: 107) Muhacir Komisyonu politikasına göre muhacirler Anadolu'ya ilk girişleri nereden olursa olsun mümkün mertebe İstanbul'a alınıp, onlarla ilgili kayıtlar tutulmuş, defterler hazırlanmıştır. Boş araziler tespit edilerek görevli memurlar rehberliğinde daimi iskan yerlerine gönderilmiştir. İstanbul'da oldukça kalabalık bir nüfusun birikmesine neden olmuştur. Muhacir sayısındaki hızlı artış, yevmiyelerin ödenememesi, boş han bulunamaması çok sayıda kadın, çocuk ve hasta bulunması, salgın hastalıkların çıkması gibi birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Bunun üzerine Muhacirlerin, İstanbul'a alınıp, kayıtlarının tutulması politikası yerine, muhacirlerin nerede olursa olsun en kısa yoldan bir an evvel daimi iskan mahallerine sevk edilip, iskan edilme politikası benimsenmiştir. Karadeniz sahillerine ulaşan muhacirler doğrudan Anadolu'nun iç bölgelerinde tespit edilen boş yerlere iskan edilmek üzere gönderilmiştir. (Paşaoğlu, 2013: 352)

Sultan 2.Abdülhamit, göçmenlerin nakil, geçici barınma ve iskanları gibi meseleleriyle yakından ilgilenmiştir. "İdare-i Umumiye-i Muhacirin Komisyonu" kurulmuştur. Bu komisyonu yeterli görmeyen 2. Abdülhamit, Yıldız Sarayı'nda ve kendi başkanlığında "Umum Muhacirin Komisyonu" adıyla yeni bir komisyon daha teşkil etmiştir. (Demirel, : 1126)

Osmanlı Hükümeti Batum'dan gelen göçmenlere iskan kanununun 23.maddesinde belirtilen şartlara göre yardımlar yapmıştır. Göçmenlerin sevk ve iskan edilecekleri zamana kadar işlerini sağlamaktan ziyade bu kişilerin iş bularak para kazanmalarına yardımcı olmuştur. Fakat gerekli durumlarda mesela göçmenlerden 12 yaşını doldurmamış olanlara yarım, daha yukarı yaşta olanlara ise bir ekmek verilecekti. Kışın da ihtiyaçlara göre yakacak yardımı yapılacaktı. (Arslan, : 49) Osmanlı Devleti, genellikle muhacirlerin her türlü yardım taleplerine olumlu cevap vermiştir. Muhacirlerin askerlikten ve vergiden belli bir süre muaf olmaları sağlanmış, barınacakları yerler temin edilmiş, tarım yapabilecekleri arazi, tohum, öküz vb. verilmesinin yanı sıra yemeklik zahire de dağıtılmıştır. Şehir ve kasabalarda iskan edilip zanaatkarlık edenlere gerekli sermaye ve dükkan sağlanmıştır. Ayrıca güvenliklerinin sağlanması için karakollar kurulmuştur. (Pul, :162)

Göçler, Osmanlı Devleti tarafından teşvik edilmiş ve göçmenlere

barınma ve yerleşmeleri konusunda her türlü destek sağlanmıştır. Padişah 2.Abdülhamit, "93 Göçmeni" olarak adlandırılan Artvin ve Batum Göçmenlerine karşı Müslümanları koruyup sahip olması gerektiği inancıyla hareket etmiştir. Göçmenlerin sağlayacağı iş gücü Anadolu'da boş arazilerin ekonomiyeye kazandırılması bakımından ve göçmen kitlelerin, Anadolu nüfusunun Türkleştirilmesi yönünden önemsenmiştir. (Demirel, : 1126)

Göç esnasında bazı ailelerin koptuğu ve kayıplar yaşandığı da aşıkardır. (Kasap, 2018: 141) Göç esnasında ve sonrasında muhacirler arasında hastalıklar ve ölümler vuku bulmuştur. Görülen en büyük hastalık sıtma ve çiçek hastalığıdır. (Kasap, 2018: 140)

Birinci Dünya Savaşı ve Sonrasında Yaşananlar

Birinci Dünya Savaşı başlangıcından Osmanlı ordusu Çoruh vadisinde ilerleyerek Borçka, Artvin ve Ardanuç'u Ruslardan geri aldı. Aralık 1914- Ocak 1915 Sarıkamış Taarruzunda Osmanlı ordusunun bozguna uğratılması üzerine bölge tekrar Rus kuvvetlerinin eline geçti. (Kasap, 2018: 25) Birinci Dünya Savaşı döneminde Batum'dan büyük göç dalgası tekrar başladı. Göç dalgasının başlamasında bölge halkının Osmanlıyı desteklemeleri etkili olmuştur. (Kasap, 2018: 144) 1917 İhtilali ile Çarlık Rusya tarih sahnesinden çekildi ve yerine Bolşevikler iktidara geldi. 3 Mart 1918 yılında İttifak Devletleri ve Sovyet Rusya arasında yapılan Brest-Litovsk Barışı imzalandı. Osmanlı Devleti, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonucunda Rusya'ya bıraktığı Batum ve havalisi ve 1.Dünya Savaşı sırasında bu coğrafyada kaybettiği toprakları geri aldı. Batum ve havalisinin tekrar Osmanlı yönetimine girmesi üzerine mülteci olarak Osmanlı topraklarına gelenlerin bir kısmı tekrar geri dönmeye başladı. (Kasap, 2018: 148) 93 Harbi nedeniyle Elviye-i Selase'den Anadolu'nun Erzurum, Sivas, Trabzon gibi bölgelerine gitmiş olan çok sayıda muhacir 1920 yılından sonra kendi topraklarına dönmek istediler. (Ural, 2011: 172) Memleketlerine geri dönen mültecilerden bazı ailelerin mal ve emlaklarının Rus askerleri tarafından tahrip edildiği görülmüştür. (Kasap, 2018: 150)

Osmanlı Devleti'nin 1.Dünya Savaşı'ndan mağlup sayılarak çıkması sonucunda Batum ve havalisinin durumu 30 Ekim 1918 Mondros Mütarekesi ile değişti. Bu mütarekeye göre bölgedeki Osmanlı Devleti, askeri kuvvetlerini 1914 sınırına çekerek Batum, Kars ve Ardahan'ı bırakmak zorunda kaldı. İngiltere 24 Aralık 1918'de Batum'u işgal etti. İngiltere'nin bölgeden çekilme kararı alması üzerine Batum İngiliz Valiliği 29 Nisan 1920 tarihinde birliklerini geri çekerek Şavşat, Artvin ve Ardanuç Gürcistan yönetimine bırakıldı. 7 Temmuz 1920'de İngilizler Batum şehir merkezini de Gürcistan' a terk etti. (Kasap, 2018: 28)

TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında yapılan 16 Mart 1921 tarihli Moskova Antlaşması ile Batum Müslümanların dini, kültürel ve toprak haklarının muhafazası ve Batum Limanı'nın Türk gemilerinin gümrüksüz kullanımı şartıyla geniş bir özerklik verilerek Gürcistan'a bırakıldı. (Kasap, 2018: 29) Cumhuriyet'in ilk yıllarında da hükümetlerin Batum politikası, siyasi ve diplomatik ilişkilerin sürdürülmesi ve bağların koparılmaması şeklinde olmuştur. (Arslan, :59)

Muhacirlerin yerleştikleri bölgelere göz atıldığında Anadolu'nun hemen her köşesinde bir muhacire rastlamak mümkündür. Bu hareketin özellikle sosyal boyutu düşünüldüğünde muazzam bir manzara ile karşılaşılacağı aşıkardır. Yeniler ile eskiler karışmış, kaynaşmış, birbirlerine çok şey öğretmişlerdir. Sonuçta muhacirler bugünkü toplum yapımızın asli unsurları olarak karşımızda durmaktadır. (Akyüz, 2008: 49)

Orhan ÖZEN
Tarih Öğretmeni

AKSARAY HAMİDİYE'DE YAŞAYAN KIRIM TATAR TÜRKLERİNİN TARİHİ VE KÜLTÜRÜ

Hamidiye halkı, 1877-1878 Osmanlı Rus savaşı (93 Harbi) sonrası Kırım'dan Anadolu'ya gelerek ilk olarak Ceyhan'a yerleşmiş fakat orada çıkan sıtma hastalığı sebebiyle bugünkü yerleşim yerine devlet tarafından getirilmişlerdir. Bu olay 2. Abdülhamit tarafından gerçekleştirildiği için köye "Hamidiye" ismi verilmiştir.

Daha sonra Ruslar birçok Müslüman ve Türk halklara yaptığı gibi 18 Mayıs 1944'te Kırım'da kalan diğer soydaşlarımızı, bir gece yarısı ansızın hayvan vagonlarına bindirerek Sibiryaya başta olmak üzere Orta Asya'da birçok yere sürgüne göndermiş; bu sürgünde 238.000 kişi sürgün edilmiş yirmi gün süren bu yolculuk esnasında bu kişilerin birçoğu yolda vefat etmiştir.

Hamidiye halkı bugün Kırım'dan getirdiği kültürünün tamamını yaşatamasa da birçok kültürel geleneklerini devam ettirmektedir.

Düğünlerimiz kız beğenme, kız isteme (kuda gönderme), söz, nişan sonrası üç gün üç gece sürer. Birinci gece hem erkek hem kız tarafında ayrı ayrı eğlenilir, buna yalancı düğün denilir. İkinci gün gündüz ikindi namazından sonra kız tarafından "kuda görümce" adı altında erkek tarafına gidilir; gecesini geline kına yakılır, köylüye yemek verilir ve birlikte eğlenirler. Üçüncü günü ise gündüz gelin düşürülür (alınır) ve gecesinde yemekli mevlit okutularak sonlanır. Evli kadınların her cuma gündüzü kendi annelerine gitmesi adettendir. Yemeklerimizden bahsedecek olursak o günün zor koşullarından dolayı tahıl üzerine yemek kültürü gelişmiş bu nedenle yemeklerimizin birçoğu hamur işine dayanmaktadır. Patates, tavuk veya etten yapılan göbete, tataraş gibi yemeklerimizin yanında en meşhuru çiğbörektir. Yine uzun süre tazeliğini koruyan ve ekşi mayadan yapılan ekmeğimiz yani tatar kömbemiz çok meşhurdur.

Halkımız gerek şimdi gerekse göç ettiği ilk yıllarda dürüstlüğü ve temizliği ile çevresine nam salmıştır. Evlerimiz ilk yıllarda, kerpiçten ağaç örtülü olup o zamanlar dahi kireçle

badanalanmaktaydı. Sakinliği ve dürüstlüğü ile nam salan Hamidiye, çevrede en az adli vakanın yaşandığı yerlerden biridir.

Kültürümüzün yaşatılması ve unutulmaması için derneğimiz mevcut olup çeşitli kültürel etkinliklere imza atmaktadır. Hıdırellezden bir gün önce bütün evlerde tahinli gömeç ve tavuklu göbete yapılır. Evin annesi soğan kabuğuyla yumurta boyar. Hıdırellez günü "Pınar" denilen yerde tüm köylü toplanır, herkes kendi ailesiyle piknik yapar; hazırlanan yiyecekleri yer ve hısım akrabalarıyla orada görüşerek güzel bir kaynaşma ortamı sağlar.

3 ayların başlangıcındaki Regaip Kandili'nde her evde pide ve katlama pişirilir, konu komşu birbirine gönderir. Vatan toprağından bir gece sürgün edildiğimiz ve vatan hasretini iyi bildiğimiz için duamız odur ki: Allah kimseyi vatanından etmesin, toprağında özgürce yaşamayı nasip etsin...

İsmail Kerem ÇAĞLAYAN

ÇOK ANILAN FAKAT AZ TANINAN KİŞİ

Tarihler onu zalime boyun eğmeşiyle, keskin zekâsıyla ve üstün bilgisiyle birlikte anarlar. Bizler ise onu çok zikrederiz fakat tanımıyoruz. Her ne kadar halk arasında Ebu Hanife adıyla tanınsa da ismi Numan'dır. Ebu Hanife şeklinde anılması, Iraklılar arasında hanife denilen diviti (bir tür kalem) sürekli yanında taşıması dolayısıyladır.

İmam-ı Azam Ebu Hanife miladi 699 yılında bugün Irak sınırları içerisinde bulunan Kufe şehrinde doğmuştur. Aslen Arap değildir. Bazı kaynaklarda Türk olduğu rivayet edilse de Fars olması daha muhtemeldir. Ebu Hanife'nin dedesi Zuta Kabil (Afganistan'da bir şehir) bölgesinde ikamet ederken İslam askerleri o bölgeyi feth etmiştir. Zuta ise Teymullah kabilesi tarafından köle olarak esir edilmiştir. Fakat ona İslam'ın hoşgörüsü ile davranıldığından dolayı Müslüman olmuştur. Müslüman olduğu için kölelikten azat edilen Zuta Kufe'ye yerleşmiş, ticaretle uğraşmış ve oğlu Sabit'e iyi bir servet bırakmıştır. Rivayetlere göre Ebu Hanife'nin babası Sabit Hz. Ali'yi ziyaret etmiş ve onun hayır duasını almıştır. Ebu Hanife ticaretle uğraşan varlıklı bir ailenin çocuğudur. O da ilim öğrenene kadar baba mesleğini bilfiil yapmış, daha sonra ise ortakları aracılığı ile ticarete devam etmiştir. Fakat onun ticari işleri hiçbir zaman ilim öğrenmesine ve öğretmesine engel olmamıştı. Bir gün ders verdiği sırada bir adam mescidin kapısından seslendi:

-Ya İmam! Ticaret mallarınızın yüklü olduğu gemi batmış... Ebu Hanife bir müddet tefekkürden sonra:

-Elhamdülillah, dedi. Bir müddet sonra aynı adam yeniden gelip haber verdi:

-Ya İmam! Biraz önce yanlış haber vermişim. Mallarınızın olduğu gemi batmamış, dedi. Ebu Hanife bu yeni habere de biraz tefekkürden sonra:

-Elhamdülillah, diyerek karşılık verdi.

Ders okuyan talebeler her iki habere de "Elhamdülillah" diye karşılık verilmesinden hayrete düştüler ve bunun sebebini sordular. İmam-ı Azam şöyle açıkladı:

-Ticaret mallarımın olduğu geminin battığı haberi gelince iç âlemimi, kalbimi şöyle bir yokladım, dünya malının yok olmasından ve elden çıkmasından dolayı en küçük bir üzüntü yoktu. Bu sebeple Allah'a hamdettim. Geminin batmadığı haberi gelince yine kalbimi yokladım ve dünya malına kavuşmaktan dolayı kalbimde bir sevinç hissetmedim. Gönlümde dünya muhabbeti olmadığı için de tekrar Rabbime hamdettim." Evet Ebu Hanife paraya, mala mülke sahipti fakat paranın, malın mülkün esiri olmuş günümüz Müslümanlarından asla olmadı. Küçük yaşlarda Kur'an'ı hifzettiği bilinen Ebu Hanife zamanın en ünlü hocalarından ders almıştır. Fakat, o tabiri caizse doktorasını zamanın en iyi hocalarından olan Hammad b. Ebu Süleyman'ın yanında fıkıh üzerine yapmıştır. 22 yaşlarında başladığı fıkıh derslerine hocası vefat edene kadar yani tam 18 yıl boyunca devam etmiştir. 40 yaşlarında hocasının vefatı üzerine arkadaşlarının ve öğrencilerin ısrarıyla ders vermeye başlamış ve hocalığı ölümüne kadar sürmüştür.

Ebu Hanife elif gibi dosdoğru biriydi. Onun hakkı söylemesine hiçbir güç engel olamazdı. Ebu Hanife bir yanlışlığı gördüğü zaman o, bu ne der, otorite ne der diye düşünmeden karşısında sultan bile olsa uyarır, hakkı haykırırdı. Nitekim onu karşısına almak istemeyen sultan, Ebu Hanife'yi kontrol altında tutmak için Kufe şehrinin kadılığını teklif etti. Ebu Hanife ise yönetimin yanlışlıklarına alet olmamak, her zaman doğruyu, hakkı söyleyebilmek için teklifi reddetti ve:

-"Ben kadılık yapamam!" dedi. Sultan ise:

-"Yalan söylüyorsun, zamanın en bilgili insanı sensin, sen mi yapamazsın?" dedi. Bunun üzerine Ebu Hanife:

-"Eğer yalan söylüyorsam bilinki yalancıdan kadı olmaz!" diyerek

karşındakileri cevap veremez hale getirdi. Ebu Hanife'ye istediğini yaptıramayan sultan onu Bağdat'ta hapse attırdı. Orada Ebu Hanife'ye akıl almaz işkenceler uygulayarak istediğini yaptırmaya çalıştı fakat Ebu Hanife Allah'tan başkasına boyun eğmezdi, ömrünün sonuna kadar eğmedi de. Ebu Hanife'ye boyun eğdiremeyeceğini anlayan sultan 767 yılında onu zehirleterek şehit etmiştir.

İmamı Azam bizzat kendisi eser yazmamıştır fakat öğrencileri tarafından ondan rivayetle oluşturulan "el-Fıkhu'l Ekber", "el-Fıkhu'l Ebsat", "Kitabu'l Âlim ve'l müteallim", "Kitâbü'r Risâle", "el- Vasiyye", "el-Kasidetü'n Numâniye", "Marifetü'l-Mezâhib" ve "Müsnedü'l-İmam Ebî Hanife" gibi eserleri mevcuttur. Son olarak diyelimki: Ebu Hanife öyle bir denizdir ki kulaç atmakla bitirilemez ve onu hiçbir fikir veya kalem tam manasıyla anlatamaz.

Emir Ahmet ÇAM

KAYNAKÇA: <https://islamansiklopedisi.org.tr/ebu-hanife>

EY KUDÜS

Ey Kudüs,

Aziz yürekleri dağılayan sevgili Kudüs,

Bir zeytindalı uzatıyorlar bize

İnanın diyorlar,

İnanın ve bununla yetinin.

Seni bırakamıyoruz Kudüs, yetinemiyoruz.

İsrailoğullarına yenilemeyiz diyoruz

Ama sana gereken önemi...

Kalk diyoruz, kalk! Aç gözünü!

Yırtıyorlar bacının örtüsünü,

Yıkıyorlar sık duvarlarını Kudüs'ün

Yalnız kalma diye uğraşyoruz Kudüs

İnan 3-5 kişiyiz ama uğraşyoruz.

Dur Kudüs!

Gitme...

Sen gidersen imanım eksilir,

Allah Rasulü üzülür, gitme.

O'nun gözünden bir damla düşmesin isterken

Bizim çabamız göğe ulaşmaz biliyoruz.

Ama Kudüs, yetim bırakma bizi

Ben Müslümanım, sen Kudüs

Sen bana aitsin, ben toprağına...

Değdirme soysuz İsrail'in elini namusuna

Geliyoruz Kudüs,

Biraz sabret ve koru kendini

Derken ar ediyorum ama

geliyoruz Kudüs, sanırım

ayakkabı bağcıklarını bağlayamadık.

Yoksa, Müslümanız işte..

Kevser Firdevs MARAŞLIOĞLU

ATATÜRK'Ü ANLAMAK

Bizler;

Sakarya'da Yunanlılar varken, Türkiye Eğitim Kongresi düzenleyen ve açılış konuşmasına "Saygıdeğer Hanımlar, Efendiler" diyerek başlayıp kadınları ön safhalara alan, Değişimi daha zafer gelmeden başlatan, Cehaletle her daim savaştan, Cumhuriyet'in aydınlanması için kadın elinin şart olduğunu savunan, İstanbul, İzmir, Aydın, Doğu, Batı işgal edildiğinde daha her şeyin başındayken "Ulus'un bağımsızlığını, yine ulusun azim ve kararı kurtaracaktır," diyen, Ot yeşermez denen yerde çiftlik kuran, Cephede dahi kitap okumayı asla bırakmayan, 57 yıllık ömrüne; 11 savaş, 24 madalya, 7 nişan, 13 yazılmış kitap, 1 ülke ve milyonlarca özgür insan sığırdan, Dünya'ya "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesini kazandıran, Barıştan yana bir lider olan ama gerektiğinde gözünü kırpmadan vatani için canını da feda edebilecek, can da alabilecek liderin, kurduğu şanlı devleti ilelebet payidar kalabilmesi için emanet ettiği gençleriz.

Atatürk inkılaplarının amacı, Türk insanını ve toplumunu bir an önce bugünkü uygarlığın bir ortağı haline getirmektir. Böylelikle Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı, Türk halkının huzur ve güven içinde yaşaması sonsuza dek sağlanabilecektir.(1)

"Ey kahraman Türk kadın! Sen yerde sürüklenmeye değil, omuzlar üzerinde, göklerde yükselmeye layıksın!" der Ulu Önder. Amacı her vakit şanlı Türk kadınına öne çıkartmak ve onları yüceltmektir. Osmanlı İmparatorluğu'nda kadının yerine bakıldığı zaman, birçok kadının siyasal rol oynadığı fakat bunların daima perde arkasında ve koca ve oğulları üzerindeki nüfuzlarını kullanarak ve onları alet ederek oynanmış rollerdir.(2) Bunun bilincinde olan Atatürk, Cumhuriyet'in temelini oluşturma görevini kadınlarımıza vermiştir. Mesela;

Sabiha Gökçen; ilk savaş pilotumuz oldu, dersler verdi, pilotlar yetiştirdi.

Afet İnan; Fransızca eğitimi aldı, Cenevre Üniversitesi Tarih bölümünden diploma aldı, Türk Tarih tezi ile doktora yaptı, Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde doçent oldu, profesör oldu. TTK'nin asbaşkanı oldu. Kara Harp Okulunda dersler verdi, devrim tarihi ve kadın haklarına dair kitapları dokuz dile çevrildi. Çağdaş Türk kadını modeliydi,

Fatma Refet Angın; Cumhuriyet'in ilk kadın öğretmeni, Leman Cevat Tomsu; Cumhuriyet'in ilk kadın mimarı, Bedia Muvahhit; Cumhuriyet'in ilk kadın tiyatrocularından,

Cahide Sonku; Cumhuriyet'in ilk kadın yönetmeni, Halide Edip Adıvar; Milli Mücadele'nin en önemli figürlerinden, yazar/gazeteci,

Remziye Hisar; Cumhuriyet'in ilk kadın kimyagerimiz.

İçinde bulunduğumuz Cumhuriyet'i ve kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün yaptığı devrimleri anlamının tek yolu onu okumaktır. Yılmadan, pes etmeden, vazgeçmeden okumak. İlk görevimiz onu ve ne yapmak istediğini anlamak, daha sonrasındaysa Gençliğe Hitabe' de bahsedilen genç olmaktır. O dönemde yoklukla yapılan çok ve büyük işleri anlayacağız. Fikri HÜR, vicdanı HÜR yetişeceğiz, ödevimiz budur. Falih Rıfki Atay'ın dediği gibi," Çünkü o sensin artık. O sende sağdır!"

Atatürk, yaptıklarıyla büyüktür. Bu büyüklüğü O'nun sağlığında söyledik. O'nun ölümü ile ağlaştığımız günlerde söyledik; bugün söylüyoruz. Bu büyüklüğü O'na erişen bizler ölünceye kadar söyleyeceğiz, bizden sonra çocuklarımız söyleyecek, onların çocukları söyleyecek, tarih söyleyecek.(3)

Ruhun şad olsun Ata'm.

Maide Beyza BÜLBÜL

Kaynaklar:

- (1) Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı 33-34, Mayıs-Kasım 2004, s. 110
- (2) Türk Tarih Kurumu – Belleten, Cilt 1, Sayı 1, Sayfa 42, Ankara-1935
- (3) Dil Derneği – Harf Devrimi

Çin'de Yaşanan Dram!

Doğu Türkistan'daki halka uygulanan zulmün tek sebebi, halkın Müslüman olması. Evet bu durumu en net ifade eden cümle bu bence.

Çin Devleti, bölge üzerindeki hakimiyetini kuvvetlendirmeye karşı en büyük engel olarak halkın İslami kimliğini görüyor. Bölge üniversitelerde eğitim Çince görülüyor ve bu üniversitelerde eğitim imkanı olan Müslüman oranı %20'lere zar zor ulaşıyor. Otuz yılda, dört kez alfabelerinin değiştirilmiş olması da yine Müslüman halka yapılan bir asimilasyon uygulaması. Komünist Parti yetkilileri, Doğu Türkistanlı Müslümanlar üzerindeki baskıyı her geçen gün artırıyor. Her gün yeni yasaklar getiriliyor. Çin Devleti bölgeye başörtüsü, namaz ve oruç gibi kısıtlamaları ardı arkası kesilmeksizin getiriyor. Doğu Türkistan'da okullara ve idari binalara asılan genelde "beden sağlıklarını korunmasını sağlamak" için öğrencilerin oruç tutmalarını yasakladığı bildirildi. Çinli yetkililerin Uygurları, ibadet yerleri dahil toplu olarak gördükleri her yerde sorgulamadan öldürdüklerini ve Uygurlu kadınların kıyafetlerini yırttıklarını aktarırken, dünyanın gözünü buraya çevirmesi gerektiğini not düşüyor. Yaşananlar sonucunda, bazı kentlerde yaşayan Uygurlu kalmadığı da söylenenler arasında.

Yukarıda anlattıklarımız Doğu Türkistan'da neler yaşandığını net olarak gösteriyor. Bu durumu daha ayrıntılı bir biçimde ifade etmek de mümkün tabii ki... İşte tam bu noktada bize düşenin ne olduğunu düşünme zamanı sanırım. Yüce Resulümüz bir Hadisi-i şerifinde "Bir kötülük gördüğünüzde elinizle düzeltin, elinizle olmazsa dilinizle düzeltin, dilinizle de olmazsa kalbinizle buğuz ediniz ki o da imanın en zayıfıdır" buyurmaktadır. Bizim izlememiz gereken

yol bu güzel hadiste gayet net ifade edilmiştir. Ayrıca haksızlığın mutlaka her kesime duyurulması gereklidir. Bizler günlük yaşamımıza devam ederken, Doğu Türkistan'daki

kardeşlerimizin sırf Müslüman kimliklerinden dolayı zorluklar yaşamaları en hafif tabirle çok acıdır. Bu noktada ülkemizin dış politika dengeleri çerçevesinde, Çin hükümetine tepki göstermesi beklenebilir. Bunun yanında milletimizin de ortak bir bilinç çerçevesinde hareket etmesi şarttır. Halkımızın bu konuda en büyük sıkıntısı, bölgeden sağlıklı haber alma konusundadır. Ülkemizde geçen yıl aralık ayında 18 Doğu Türkistanlı kardeşimizin İstanbul'dan Ankara'ya yürüdüklerini haberlerde görmüştük. Demek ki bize düşen ilk görev Doğu Türkistan ile ilgili haberleri gündemde tutmaktır. Bunun yanında ülkemizdeki birçok yardım kuruluşunun, Doğu Türkistan'a yardım

amaçlı düzenlediği kampanyalara katılabiliriz.

Doğu Türkistan'daki Zulme "Dur" De!

Bizler dünyanın neresinde doğacağımıza ve yaşayacağımıza karar veremeyiz. Böyle bir gücümüz ve yetkimiz yok. Bu nedenle Doğu Türkistan'da yaşayan kardeşlerimizin yerine kendimizi koymalıyız. Empati kurmak da denilen bu duygu sayesinde dertleri biraz daha içten hissedebiliriz. Unutmayalım; o kardeşlerimizin yerinde biz de olabilirdik. Elimizden geldiği ölçüde Çin idaresinin haksız uygulamalarını gündemde tutmalı ve toplumumuzdaki farkındalığı arttırmalıyız. Haydi genç kardeşlerim bu düşüncelerle yaşayalım bundan sonrasını ve hiçbir şey yapamıyorsak dualarımızla destek olalım o kardeşlerimize...

Rabia GÖZÜM

Ali Şimşek ile Yapılan Röportaj ?

T.C. Kültür Bakanlığı Türk Halk Müziği Sanatçısı

Taylan Özgür DÖNMEZ; Size göre müzik nedir?

Ali ŞİMŞEK: Biraz klişeleşmiş laf olacak müzik evrenseldir denir bu çok doğru. Müziğin evrenselliği derken ritminin kulağa iyi gelmesi değil. Müzik dünyanın ortak dilidir. Müzik sayesinde herkesle her anlamda anlaşabilirsiniz. Müzik evrenin ortak dilidir bana göre.

Taylan Özgür DÖNMEZ: Sizin de yürüttüğünüz Anadolu'da ozanlık geleneği, Neşet ERTAŞ'ın yürüttüğü Abdallık geleneği hakkında düşündükleriniz ya da onlar hakkında tavsiyeleriniz, önerileriniz var mı?

Ali ŞİMŞEK; Ne mutlu bizlere ki Neşat ERTAŞ ile aynı coğrafyayı ve yılları paylaştık. Bu dönemde yaşı olan insanlar

geliyor. Ama özü kaybetmemek gerekiyor. Neşet Baba'yı ve Neşet Baba'ya gelene kadar bir sürü halk şairlerini, ozanlarını, aşıklerini ve onların kitaplarını, şiirlerini, türkülerini çok iyi araştırmak gerekiyor insanın olgunlaşması için.

Abdallık kültürüne gelelim. Abdallık halkın içerisinde çok yanlış anlaşılan bir terim. Abdal ayrı aptal ayrı. Ama aptal; saf, enayi şeklinde kullanılır. Abdal ise Horasan'dan günümüze kadar süre gelen bir köprü. Ve abdallar hak dostu Türkmenlerdir. Hak dostu yani evliya dediğimiz insanlardır. Bunlar nedir? Haram bilmezler, halkın ve Hakk'ın sevmediği şeyleri yapmazlar, kendi ekmeklerindedirler, helal kazanç yapmaktadırlar. Bunların çoğunluğu saz çalarak ekmeklerini kazanmışlar. Bunlara bir örnek vermek gerekirse en basit örneğimiz Pir Sultan Abdal. Hak dostu ve günümüze kadar süregelen türkülerini şiirleri var. Bundan sonra daha da devam

edecek. Şimdi halkımızın nazarında abdallık yanlış algılanıyor. Abdal denildi mi toplum dışı, insanları sınıflandırmak çok yanlış ama en alt tabakadaki insan akla geliyor. Oysa ki bilmiyorlar ki abdallık bir kültürdür. Bunu maalesef bilmiyoruz. Abdal dediğimiz zaman aman abdallar gelmiş hemen kovala gelmesin. Ben şimdi senin insanlığına nasıl bakayım? Nasıl inanayım ben senin insan olduğuna? Yunus Emre demiyor muydu? "Yaradılanı severiz yaradandan ötürü."

Peygamberimiz demiyor muydu? "Zencinin beyazdan beyazın zenciden üstünlüğü yoktur." İşte bizim dinimiz ayrıştırıcı bir din değil o yüzden. Onun için herkes birbirine ayırt etmeden eşit mesafede yaklaşmalı. Yok o sünniymiş, yok o aleviymiş, kürtmüş, çerkezmiş bırakın ya. İnsalığın dili, dini, ırkı olur mu? Bence olmaması lazım. Yani bir sanatçı gözüyle baktığımız zaman, şair gözüyle baktığımız zaman ben bunu söylerim. Neşet Baba'nın gene böyle ne güzel bir lafı var; "Dışlayan kendini dışlar" diyor mesela. Tek bir cümlede herşeyi bitiriyor. İşte laf budur. Olayın özü bu.

Taylan Özgür DÖNMEZ: Peki böyle müzikle ilgili öykünüz, müziğe nasıl başladınız yani? Ya da başlarken ki düşünceleriniz, sizde yerli olan, örnek aldığınız sanatçılar var mı?

Ali ŞİMŞEK: Ben elime ilk bağlamayı aldığımda sekiz veya dokuz yaşlarındaydım. Bende müzik babadan gelen bir olgu. Yani genetik derler ya. Babamın bağlaması vardı duvarda. O kadar değerliydi ki.

ne mutlu ki onunla görüştüler, onu canlı canlı dinleme şansına eriştiler. Bundan sonra gelecek nesiller de Neşet ERTAŞ'ı diyecekler ve ne kadar iyi bir insanmış, bu sözler bu çalış diyeceklerdir. Yani temennimiz odur. İnşallah diyebilecek nesiller yetişir. Ama zor gibi gözüküyor çünkü günümüzün gençliği, havali hoppalı zıppalı cubbalı müzikler dinliyor. Bu gün de söyleniyor insan oturuşuyla kalkışıyla insandır. Sen arabada sesi sonuna kadar aç, camı da sıfır indir, kolunu dışarı at, tuhaf bir saç traşıyla, dövmeyle hava at. Sen böyle yaparsan benim sana ne demem gerekir ki? Ben seni nasıl tarif edeyim. Ama Neşet ERTAŞ gibi Mahzuni gibi ozanların, aşıkların sözlerini eğer gerçek düşünen bir beyin dinlerse zaten o, anlattığım pozisyona girmez kendi kendine utanır. Çünkü ozanların sözleri, aşıkların sözleri toplu bir mesaj taşır. İyilikten yana kardeşlikten yana. Yanlış anlaşılmasın arkadaşlar. Bir Neşet ERTAŞ'ın verdiği mesajla, hit olmuş bir pop sanatçısının mesajı bir olur mu? Şimdi Halk müziği dedik ya, insana öğüt verir nasihat verir. Dinlerken sana yapman gerekeni, nasıl hareket etmeni örfünü adetini söyler. Bu halk müziğinin özelliğidir. Adı üstünde halk müziği. Halkın kendi öz müziği. Tabi öbürleri batıdan bize sentez olarak gelmiş yerleşmiş. Bizde yıllardır batıya özendiğimiz için bize daha hoş

Aman dokunmayın, telini koparırsınız, incitirsiniz derdi babam. Bağlamayı elime aldığım ilk defa böyle kimse yok evde. Üç tane türkü çaldım. Hayatımda ilk defa bağlamayı elime aldım. Bana nota bas diyen yoktu yanımda. Aldım elime ilk üç tane parça çaldım. Dönemin parçalarıydı bunlar. Hiç unutmam Ferdi TAYFUR'un "Bilsen Sen Uzaklarda Kimler Ağlıyor". Sanat müziğinde bu parçanın dizelerine Hicaz denir makam olarak. Ama Türk Halk müziğinde makamlar yok ayaklar vardır .Hicaz makamının karşılığı Türk Halk müziğinde Garip Ayağı'dır. Bunu çaldım ilk olarak. Elime aldım baktım çalışıyorum. Sonra Yıldırım ÇINAR'dan "Dama Koydum Yakacak Ah be Kara Gözlüm Ne Trenler Kalkacak" diye güzel bir hareketli iki dörtlük böyle güzel bir türkü vardı onu çaldım. Diyorum Allah Allah neyin nesi bu? ve Karadeniz yöresinden çok sevdiğim bir türküdür "Çay Elinden Öteye Gidelim Yalı Yalı Sırtındaki sepetin ben olayım hamalı." Hamalı diyor yani. Sırtında ki sepetin ben olayım hamalı. Sen taşıma ver ben taşıyım diyor yani. Bu üç türküyü çaldım. Bağlamayı ilk elime aldığım zaman. Beni çok etkiler hicazlar, garipler. Bu da şundandır; üç türkü çaldım üçü de hicazdır. Şu anda bile hicazlar beni çok etkiler. Ufacık bir hicaz bir melodi duysam gözlerim yaşarır. Aşırı duygusalımdır. Etkilendiğim kişiler tabi ki öncelikle babam Süleyman ŞİMŞEK, rahmetli dayım vardı o da bağlamada çok profesyoneldi. Tabi bu o dönem Aksaray'da çok güzel müzisyenler vardı. Onlardan etkilendim. Her gördüğümde bir şeyler almaya çalıştım. Bir dönem TRT'de kaldım. 1985-89'a kadar. TRT'nin gençlik korosundaydım. O da askere gittiğimden öyle kalmıştı o iş. Beni en çok etkileyen ailemden sonra Arif SAĞ'dır. Musa EROĞLU'ndan da etkilendim.

Taylan Özgür DÖNMEZ: Zaten öyle değil midir ki? Ustalar, üstadlar yani bağlamayı benimsemiş insanlar nota bilmezler, göstereni bileni yoktur. Duygusuyla başlarlar. Önemli olan bu aslında.

Ali ŞİMŞEK: Sohbetin başında da söyledik ya yaradan bu sanatla uğraşan kişiye özel bir yetenek veriyor. Mesala ben bir duvarcının yanına gitsem fazla değil bir ayda öğrenirim işi. Ama müzik olayı öyle değil. Allah bana bir yetenek vermediyse onu değil bir sene on sene yirmi sene gitsem öğrenemem. Çünkü Allah'ın seçilmiş kulları diyorum ben bunlara. Ama bunlar tabi o seçilmişliklerini bilirlerse.

Taylan Özgür DÖNMEZ: Dünya bir cennettir. İnsan olana. Dünya cehennemdir hayvan olana... Bu da Neşet ERTAŞ' dandı.

Ali ŞİMŞEK: Neşet Baba rahmetli bir kelimesinde binlerce yorum sakladı. Diyor ki hocam; "İnsanlar kendini bilebilseydi, dünyada haksızlık kavga olmazdı. İnsan doğan yine insan ölseydi belki de dünyada hayvan kalmazdı." Tüylerim diken diken oldu mesela. Hadi bu yorumun içinden çık çıkabilirsen. Ancak şu odanın kapısından çıkarsın. İşte onun için dedim ya halk müziği insana nasihat verir, öğüt verir. Olgunlaştırır. Ham meyveyi ye, yedikten yuttuktan sonra boğazında kalır. Amma olgun öyle mi?

Yunus Emre GÖKCAN: Dediniz ya hani dış görünüşümden bakarak Orhan GENÇEBAY'a benzetiliyorum diye. Benim kafama takıldı. Peki arabesk müzik hakkında ne düşünüyorsunuz? Şuan mesela üç büyüklerden Müslüm

Baba'nın hayatı film oldu. Babayı dinlemeyenler, babanın parçalarını filmin baş rol oyuncusundan dinlemeye başladılar. Bunun hakkında ne söylemek istersiniz?

Ali ŞİMŞEK: Halk müziğini çalım şeklini zengileştirmeye arabesk diyebiliriz. Yani arabesk nedir? Arabesk lügat anlamı güzelleştirmektir. Arapça bir kelime. Yani arabeske bakarsak halk müziği motifleri var. Bunu görebiliyoruz. Müslüm Baba bunu çok güzel yaptı. Bir halk müziği çalışması yaptı. Ta ki ne zamana kadar Müslüm GÜRSES'ten "Zahide'mi", "Zulûf Dökülmüş Yüze"yi dinleyene kadar. Dinledikten sonra dedim Neşet ERTAŞ bu muymuş. İşte bakın arabesk tabi ki dinleyeceğiz. Biraz önce ne dedik müzik evrensel bir dil arabesk de dinleyeceğiz pop da dinleyeceğiz, jaz da dinleyeceğiz. Ama kendi özünü yitirmeden. Çok zevk alarak dinlediğim sanatçılar vardır.

Müslüm Baba işte efendime söyleyim arabeskin duayenlerinde n Orhan GENÇEBAY'dır, Hakkı BULUT'tur Ferdi TAYFUR'dur.

Bunların yeri

dolmadı dolmayacaktır. Bakın var mı hiç? Bir Neşet ERTAŞ gitti yerini doldurabildik mi? Müslüm baba gitti yeri doldu mu? Kesinlikle. Mahzuni Baba gitti yeri doldu mu? Kesinlikle. Bakın şimdi yeni sanatçılar Mahzuni türküleri okuyor. Mahzuni'nin sırtından ekmek yiyor. Biz de öyle. Neşet'in sırtından ekmek yedik yıllarca.

Taylan Özgür DÖNMEZ: Türkü deriz ya yaşanmıştır o. Hani Neşet ERTAŞ'a da soruyorlar Türkülerinizin bu kadar popüler olmasının sebebi nedir diye o da diyor ya yaşamadığımız derdin sıkıntının türküsünü yazmadık da ondan diyor.

Ali ŞİMŞEK: Ya bu hak vergisi işte. Şunu bana sorsan uzun uzun cümleler kurar uzun uzun anlatmaya çalışırım. Orda ki Hasan'a, Mehmet'e sorsan o kendine göre daha farklı anlatır. Ama Neşet ERTAŞ'a bakın bir cümlede açıklıyor. Bu hak vergisi değil de ne?

Taylan Özgür DÖNMEZ: Üstelik birde okuma yazması yok mektep görmemiş ama birçok insana ders niteliğinde cevaplar verebiliyor Neşet Baba.

Ali ŞİMŞEK: İnsan da alaylılık olacak, tabi ki mekteplilik de. Ancak alaylı yetişen birisi o toprakları o coğrafyayı çok iyi bilir. Musa EROĞLU, TRT'de derdi ki "Önünüze notayı alıp çalmak, çalmak değildir. Nota bir iskelet. O iskelete ruh vermedikten sonra neye yarar" Mesele o iskelete can vermektir.

Taylan Özgür DÖNMEZ; Bizlere zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Hazırlayan: Taylan Özgür DÖNMEZ- Yunus Emre GÖKCAN

HUZUREVİ İZLENİMLERİMİZ

Huzur evi gezisinden çok memnun kaldım. Bu etkinlikte, karşımdaki insanların mutlu olduğunu gördük. Bu bizi de mutlu etti. Tekrar olması çok güzel olurdu. Bunu organize edenlere ve idaremize teşekkür ederiz. (Rabiye Sena Ağır)

edebileceği bir arkadaş arıyorlar. Biz gittiğimizde, bizi torunları gibi görüp çok mutlu oldular. Yani huzur evi, insanı manevi yönden gerçekten çok güzel hissettiriyor. (Arife Nur Oskay)

İlk gittiğimde bu kadar mutlu olacaklarını, bizi kendi evlatları gibi kucaklayacaklarını düşünmezdim. Ama gittiğimizde çok mutlu oldular, kendi hayat hikayelerini bizlere anlattılar. İnsan oraya gidince bir gün kendinin de orada olabileceğini düşünüyor. Bu beni duygulandırdı. Ve onların bizi gördüklerindeki sevinci hiç unutamıyacam. Tekrar tekrar ziyaret etmek istiyorum. İlk kez gittim ve ben onları öz dedem-ninem olarak görüyorum. Ve çok sevdim. Çok güzel bir duyguydu. (Beyza Erdem)

Oraya gittiğim zaman onların yüzündeki sevinci ben asla hiçbir şeyle değişmem.

Huzurevine gittiğimizde hepimiz çok heyecanlıydık. Bizi dört gözle bekleyen sevimli insanlar vardı. Hepsi bizi kendi torunu yerine koyup çok içten davranmış, duygu ve düşüncelerini aktarmışlardı. Bize hayat hikayelerini anlatıp bol bol nasihat vermişlerdi. Hepsi ayrı ayrı dedemiz, ninemiz olmuştu. Bazıları çok güler yüzlü bazıları ise hayatın verdiği zorluktan dolayı hüznüydüler. Ama onlarla konuşunca o acı hayat bir anda gülümsemeye başlıyordu. Çünkü hayat hikayelerini anlatıp sarılıyorlardı. Hepimiz bir yandan üzülmüş bir yandan da onları mutlu etmek için çabalıyorduk. Huzurevinde çok sevimli insanlar tanıdım. Hepsi bize ayrı ayrı dua ettiler. Huzurevine gittiğim için çok mutlu olmuştum. Bu yüzden okuluma teşekkür ederim. (Rabia Deniz)

Onlar dışardan o kadar mutlu gözükmelerine rağmen o kadar acıları varmış ki. Meğersem bizim acılarımız onların yanında bir "Hiç". Onların hikayelerini dinlediğim zaman ben bir anda kendi kendime içlerdim. Onlar o kadar acıya, o kadar yıl katlanıyorken bizim hemen bir acı olaya hemen isyan etmemiz... Aslında pek fazla duygularımı anlatamıyorum. O kadar değişik bir duygu ki anlatılmaz, yaşanıyor. Sadece elimden gelse onlarla her zaman vakit geçirmek isterdim. Onlar çok güzel insanlar ve onları asla unutmayacağım. (Damla Karasoy)

Oraya girdiğimde fark ettim ki onların bitmek tükenmek bilmeyen bir hayat enerjileri var ve gerçekten çok mutlular. Elbette hepsi hayatlarında belli başlı sıkıntılar, acılar ve kayıplar yaşadılar ama buna rağmen gülebiliyorlar. Onların hayattan maddi beklentileri yok belki de bu yüzden mutlulardır. Onlar sadece sohbet

Birbirinden farklı; acı-tatlı, iyi-kötü hayat hikayelerini, deneyimlerini ilk ağızdan dinlemek üzerimde psikolojik bir etki oluşturdu. Hayatın su gibi geçtiğini, detaylara takılmamak gerektiğini ve diğer hayata dair şeyleri bu sevecen insanlardan dinledik. Bu sebeple hem onların mutluluğu hem de bizim mutluluğumuz için hepimizin ziyaret etmesini düşündüğüm bir yer. (Şerife Sönmez)

Farklı hayat hikayelerinin bir arada olduğu bir yer "Huzur evi". Herkesin bir hikayesi, tecrübesi, mutluluğu, üzüntüsü var. Yaşamın inişli çıkışlı olduğunu anlatıyorlar aslında. Hikayelerini anlatacak birilerini görmek onları mutlu ediyor. Bu insanlar çocukları, akrabaları hatta yabancı olsa bile. Onların en büyük mutlulukları ilgi görmek. Orada fark ettiğim en güzel mesaj "Ayrıntıyı değil, tabloyu görmek." (Müslime Bağirtlak)

Her şeye rağmen mutluluğun adresi "Huzur evi". Bütün acı tatlı anılarına rağmen yüzlerinin gülmesi baharda ağaçların çiçeklerini açması gibi bir şey. Bizi ne kadar tanımasalar bile o kadar iyi davrandılar ki insana yabancı biri değil de sanki onların torunlarıymışız gibi hissettiler. Onlar konuşmaya sohbet etmeye o kadar açlar ki biz gidince çok mutlu oldular ve onların mutluluğu bizim de mutlu olmamıza sebep oldu. Kısacası orada ki gönlü güzel insanlar bize hayatta ki her şeye rağmen mutlu olmayı gülmeyi öğrettiler. (Nefise Nur Yağız)

Oraya gittikten sonra anladım ki bizim yaşadığımız acılar acı değil onların yaşadığı yalnızlık en acı şey sanırım. Senelerdir yalnız olmalarına rağmen hala yalnızlıklarını dile getirirken gözlerinin dolması hala o üzüntüyü unutamadıklarını gösteriyor. Neydi ki acı; 9

çocuğu tarafından bırakılıp 18 sene boyunca bir kere bile aranmayıp her telefona acaba bana mı diye bekleyen o yaşlı dedenin yüreğindeki his mi elimize batan iğnenin acısı mı? (Fatma Gezgin)

Güzel bir ziyaret oldu. Çok samimi bir ortam vardı. Bir kez daha gitmek isterim. (Bekir Aydoğan)

Çok güzel ve samimi bir ziyaretti. Konuşmak isteyen insanlarla konuşmak güzel bir duyuydu. Tekrar gitmek isterim. :) (Gülcan Canlı)

ETKİNLİKLERİMİZ

Makedonya Scopje

10 Kasım

Çanakkale Zaferi

Okulumuzda Seçim

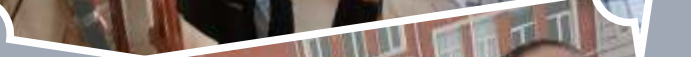
Bahar Şenliği

Bahar Şenliği

ETKİNLİKLERİMİZ

Resim Sergisi

Berat Kandili Etkinlikleri

Karne Töreni-Onur Belgesi Alanlar

Kariyer Günleri

Futsal Takımı

İftar Programı

Kış Manzarası

Kış Manzarası

FIDAN DİKME

BAŞARILARIMIZ

BEYZA ERDEM ARAPÇA ŞİİR OKUMA İL 1.Sİ

ŞİİR OKUMA YARIŞMASINDA DERECEYE GİRENLER

ARAPÇA YARIŞMASI ŞULE ZEYNEP KOÇTÜRK TÜRKİYE 18.Sİ, AKSARAY 1.Sİ

10-D BİLGİ YARIŞMASI 1.Sİ

11-C BİLGİ YARIŞMASI 1.Sİ

HUTBE OKUMA İL 2.'LİĞİ

9-B BİLGİ YARIŞMASI 1.Sİ

YETİŞTİRME KURSLARI

SPORTİF FAALİYETLER

MÜZE GEZİMİZ

ANKARA GEZİMİZ

MERSİN GEZİMİZ

SELİME - PİKNIK

SINIFLARIMIZ

9-A

9-B

9-C

9-D

SINIFLARIMIZ

10-A

10-B

10-C

10-D

SINIFLARIMIZ

11-A

11-B

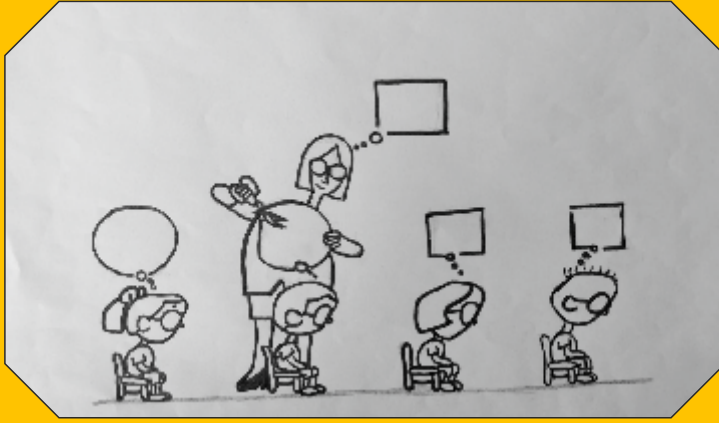
11-C

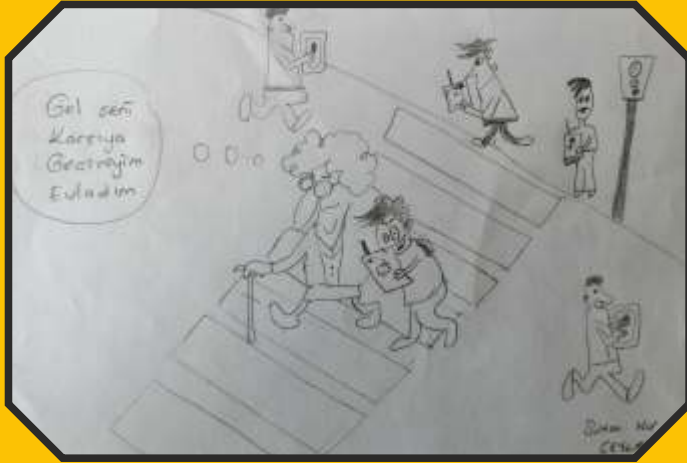
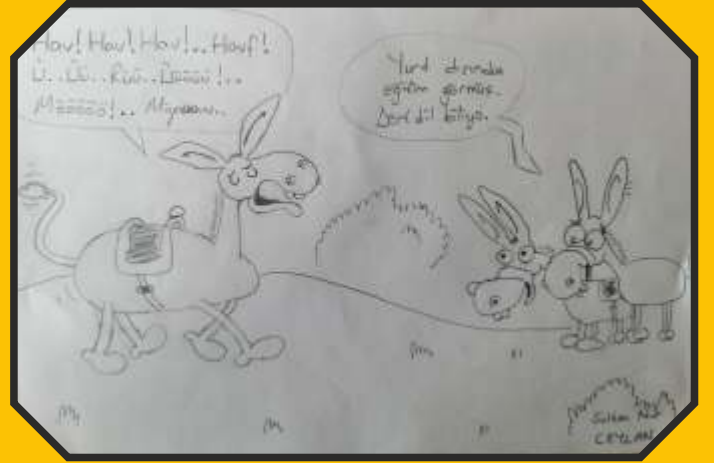
11-D

KARİKATÜRLERLE FELSEFE

Felsefe merak duygusundan doğan,
Ömür boyu devam eden, aslında çok az şey bildiğimizi hatırlatan,
Özgür düşünme biçimidir.

KARİKATÜRLER

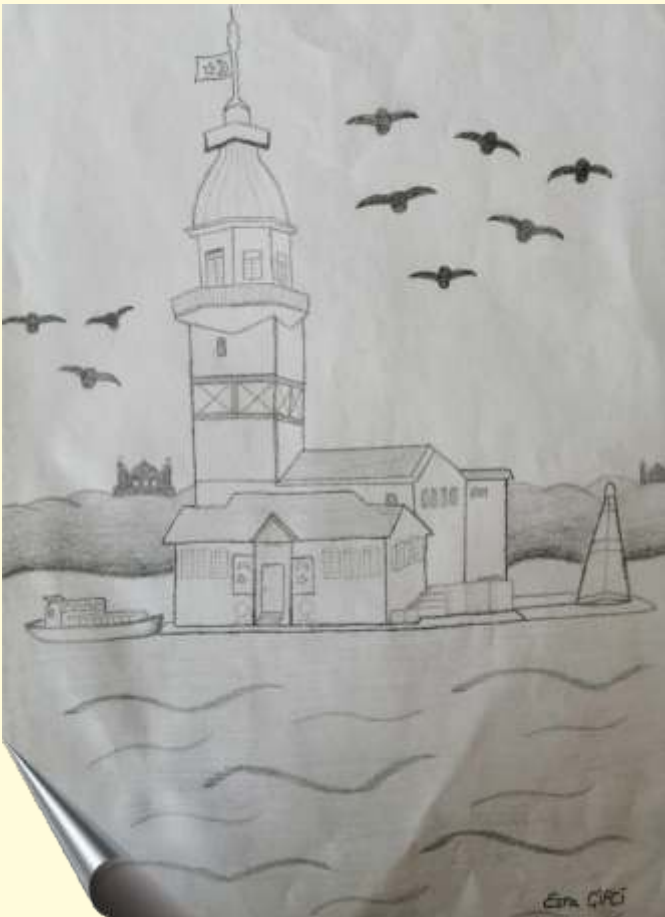
RESİM SERGİSİ

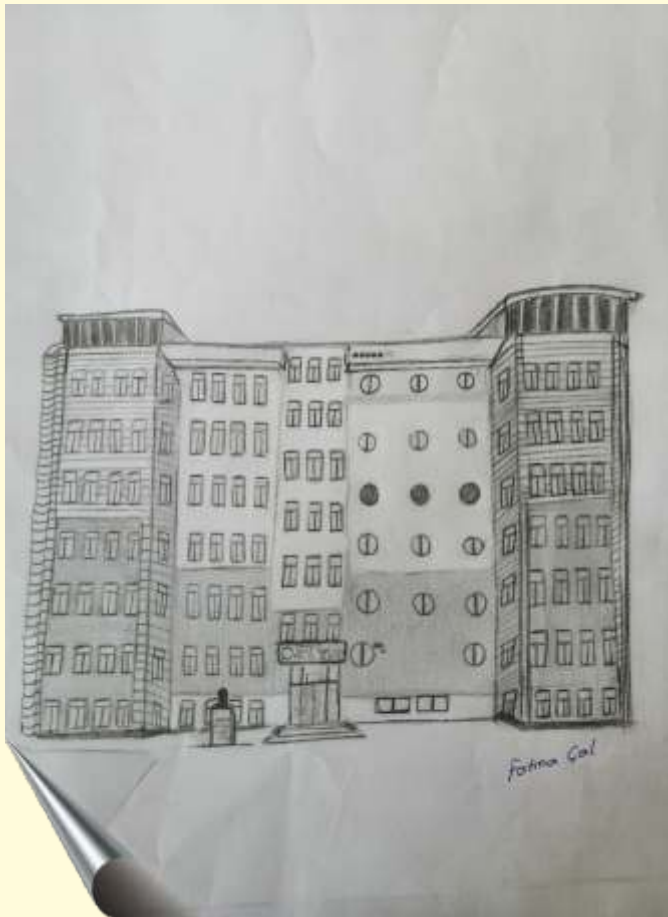
RESİM SERGİSİ

RESİM SERGİSİ

RESİM SERGİSİ

ŞEHİT ÖNDER GÜZEL KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

RESİM YARŞMASI 1.Sİ

RESİM YARŞMASI 2.Sİ

RESİM YARŞMASI 3.SÜ